

XXVIII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó és Fesztivál

MEGYEI BEMUTATÓK

Jász-Nagykun-Szolnok megyei találkozó

Fegyvernek, 2019. március 29.

Idén március 29-én indult a Weöres találkozók sora. Az már majdhogynem hagyomány, hogy az első találkozó Fegyverneken a Jász-Nagykun-Szolnok megyei csoportok bemutatója. Remek, ahogyan ez a kistélepülés fogadja a színjátszókat, elvitathatatlan az a munka, amit a szervezők befektetnek, az a gondosság, ahogyan azt biztosítják, hogy a nézőtér tele legyen gyerekekkel, hogy a fellépő csoportok valódi fesztiválhangulatban érezzék magukat, és nem maradhat el a szórakoztató program sem, a táncház és a kézműves foglalkozások a szakmai beszélgetés idejére. A találkozót a hazai kicsikből álló néptáncscsoport Sarkadi Andrea és Kecskés Gergő által létrehozott tematikus előadása nyitotta és zárta. Az esemény rangját az is emelte, hogy a gyermekeket az alpolgármester köszöntötte.

Több éve kísérhetem figyelemmel a megye ide látogató csoportjait. Idén igazán örömteli volt a találkozás, hiszen talán mostanra kezd beérni az a munka, amit a csoportvezetők a gyerekekkel végeztek, amit a saját fejlődésükért tettek, hiszen érezhetően, mérhetően az elmúlt évek legjobb előadásait láthattuk idén.

Moldvai Ibolya **Teátrumos** harmadikosaival dolgozta fel egyik igen fontos alaptörténetünket *Sómesé* című előadásukban. A játékban a lányoknak hitet kell tenniük apjuk mellett, hogy elnyerjék szeretetét és így részesülhessenek a vagyonból. A kommunikáció egy ártatlannak tűnő mondaton félrecsúszik, és a legkisebb lány máris kitagadottá válik, földönfutóként az erdőbe menekül. Persze rátalál az igaz szerelem, új életet kezdhet, de a múlt árnyéka, a család hiánya folyamatosan szomorúvá teszi. A fiatal férj, hogy elűzze a bánatát megszervezi a szembesülést hozó családi látogatást. Vendégszövegekkel, dalokkal kiegészített játékuk érzéketesen vezet bennünket a nem könnyű történetben. A feloldozás mégsem tud megszületni bennünk a kicsit elnagyolt, kapkodó befejezésben. Nem lesz igazi, nem történik meg a szembesülés, a bocsánatkérés, a feloldás. Az előadás rengeteg igen gondosan, jó ízléssel, mértékkel összeválogatott vendéganyagot használ az eredeti történet mellett, amivel maivá, élővé és egyedivé teszi ezt a mesét.

Baranyainé Bujdosó Ágnes Orczys negyedikes **Pitypangokkal** *Bendegúz és a bakterház* egy napjának eseményeit villantják elénk (*Vendégség a bakterházban*). Nem akarják az egész történetet felmutatni, felméri, hogy sem energiájukból, sem tudásukból nem telik rá. De egy szeletét, egy szívszorító szeretet-szálat izgalmasan, és érzéketesen képesek színpadra állítani. Remekül megtalált főszereplővel dolgoznak. Ügyes a választás nem csak a tartalom, a „mondanivaló” miatt: ebben a részletben nem kell a nagyon nehézkesen megoldható helyszínváltásokra ügyelni, hisz minden egy helyszínen zajlik. Merész, bevállalós játékot játszanak, elengedve az érzéseket, az indulatokat. A figurákat valóban megélve mutatják meg a kis bakterház életét. Ennyire nem mernek bátrak lenni a történések átírásánál, pedig igazán akkor lett volna izgalmas a játék, ha nem tartják a jelenlévő szereplőkre vonatkozó leírásokat, és Bendegúzt folyamatosan ott tartották volna a látogatás-jelenetben, hogy kiprovokálja vele a szembesülést mások véleményével. Remekül bánnak a dalbetétekkel is, a gyerekek az éneklésben éppúgy merészek, mint a figurák megalkotásában.

Szatlóczi Edit a **tiszatenyői nyolcadikosokkal** életjátékot állított színpadra (*Jelenetek egy iskola életéből*). Ez talán az egyik legnehezebb műfaj, hiszen a történet jóval személyesebb, a szereplők érintettek, magukról, az életükről, érzéseikről játszanak. Az improvizációkra épülő játékot egy osztályterem díszletében valósították meg, ez eléggé lekötötte a mozgási lehetőségeiket. Munkájuk során rengeteg sérelmet és poént hoztak a felszínre a napi életükből: úgy gondolták, a sérelmeket, a sutaságokat is iróniával, humorral oldják meg. A gyűjtőmunka elvégzése után azonban szükség lett volna arra, hogy a játszó rendelkezzen a humor színpadra állításának képességeivel, a formai megoldásokról szóló tudással. Az egyik legnehezebb „színpadi nyelvről” van szó – a poénok kellő kijátszásával nem tudtak megbirkózni.

Benczur Barbara és Nagy Rajmund 5-6. évfolyamosokkal dolgozta fel a Kerek erdő lényeiének történeteiből az egyik klasszikust, a *Dömdö-dömdö-dömdödömöt*. Ez is, mint Bendegúz története, tipikus karakterjáték. Azon áll vagy bukik a siker, hogy megfelelően találják-e meg a szerepek az őket játszó szereplőt. Ezt követően pedig egy ilyen sokszor játszott történetben a legnagyobb kihívás az, hogy tudnak-e újat mondani. A **Bethlen Refi-**

Szín csapata keretjátékot alkotott a mese köré, és éppen ez a keretjáték tette személyessé a történetet, ettől lett tétje a játéknak. Előadásukban két kicsúfolt kislányt vigasztal meg édesanyjuk, éppen ezzel a mesével. Játékuk szívbe markoló. Ezt ellensúlyozza, hogy közben remek humorról, vidám pillanatokkal feledtetik a hétköznapiakat. A csoportvezetők a játék szervezésével megteremtik a lehetőséget ahhoz, hogy szereplőikből egyenként is kihozzák a lehető legtöbbet, hogy igazi örömjátékot láthassunk tőlük.

Dolmány Mária

Baranya megyei találkozó

Pécs, 2019. április 5.

A pécsi megyei találkozót az Apolló Kulturális Egyesület szervezői nemcsak zökkenőmentessé, hanem oldott hangulatúvá és igazán gyerekközpontúvá varázsolták. A feladatokat Komlóczi Zoltán fogta össze, de rendelkezésére állt egy évek alatt jól összecsiszolódtól csapat is. A találkozó az első előadás kivételével egy helyszínen zajlott. A Bécsy Tamás Kamaraterem színházi körülményeket és intim néző-játszó viszonyt is biztosított, a csoportok közül mindössze egy akad, melynek nagyobb térre lett volna igénye, de számukra sem okozott gondot a gyors alkalmazkodás. Az egy helyszínből adódóan az előadások között 10-15 perces szünetek voltak, ez pedig a nézők igényével is találkozott. A program kellemesen szellős volt, a nyolc fellépő így nyugodtan tudott bekészülni, kipakolni. A csoportok egész nap nézték egymás előadásait, az értékelés alatt pedig folytathatták az ismerkedést a közös, drámajátékokra épülő szabadidős programon.

Köbö csoport, Eck Imre Alapfokú Művészeti Iskola, Pécs, *Bully vagy nem buli*, rendezte: Komlóczi Zoltán

A találkozó nyitó előadása körbe is vezeti a résztvevőket a Szivárvány Gyermekház tereiben. A sétáló-színházi koncepció nem öncélú, és nem csak a talált terek díszletpótló előnyeit hasznosítja. A jelenetek szétszórása ebben a labirintusban a zaklatást képes hitelesen, a maga összetettségében megjeleníteni. A játsszók nemcsak a rögzített improvizációkban érzik otthonosan magukat, de a nézőket is magabiztosan navigálják – többnyire szerepből – a helyszínek között. A formanyelvi gazdagság mellett sikerült egy egységesnek ható esztétikai nyelvet létrehozni: megfér egymással a legszemélyesebb hangnemben megszólaló kisrealista jelenet, a koreografált tánc, a szimbolikus-álomszerű vízió, a Don Giovanni, a Rómeó és Júlia, vagy épp Erdős Virág versei. A kezdőképben a „ketrecbe” zárt áldozatot láthatjuk, természetesen ez a kép tér vissza a zárlatban is, csak épp már felülről tudunk ránézni, és ha nem is jutunk ki a labirintusból, de legalább lesz egy kis rálátásunk.

Tini-Teátrum, Pécsi Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola, Pécs, *Ezerszínűek*, rendezte: Kovács-Burján Gizella

A Tini-Teátrum *Ezerszínűek* című előadása is a vegyes korosztályú csoport rögzített improvizációinak füzére volt – felhasználva ehhez Cziczó Attila forgatókönyvét. A jelenetek pedig sorra veszik a gyerekek által is ismert összes olyan problémát, melyek képesek megkeseríteni az életüket. A szülő-gyerek, tanár-tanuló közötti konfliktusok, a kortársak közötti ellentétek mellett az egymáshoz való kapcsolódás képességének hiányáról, a magába zárkózó élet önpusztítóvá válásáról szól fájdalmas hitelességgel a csapat. A problémák sorjázása itt nem oldódott humorba, nem

ellenpontosította életigenlést, sőt a kitörés iránti vágy sem. Ez, és a főszál vagy egy központi szereplő hiánya, valamint a formanyelv monotóniába hajló homogenitása a hitelesség mellett is túlságosan nyomasztó atmoszférát teremtett. Így aztán a játsszók egyúttal lélegezthettünk fel, amikor az előadás végén letéve szerepüket, immár saját nevükön mutatkoztak be a közös meghajlás előtt.

Berze Ami, Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskola, Pécs, *Függönydarab*, rendezte: Vince Gergő

A súlyos témák után a Berze Ami *Függönydarab* című előadása egy ideig azzal kecsegtet, hogy egy könnyed, szellemes-humoros produkcióval lepnek meg. Színházi önreflexióval nyit az előadás, mely persze rögtön bekapcsol némi félelmet abban, aki már látott ilyesmit, de hamar kiderül, hogy nem a téma hiányának köszönhető a forma, hanem a nagyon is komoly problémák abszurd, humorral teli megjelenítését szolgálja. A történet igen egyszerű, egy karácsonyi műsorra készül a hírhedt 2.b., melynek természetesen csak a főpróbáját látják a nézők, de amíg idáig eljutunk, betekintést nyerhetünk a tanári kar örült világába, a családi viszonyok visszaábrázolásaiba, a tanulás nehézségeibe – szerencsére empátiával megragadva a tipikus helyzeteket, figurákat. Így jutunk el a főpróbaig, ahol a tetejére hág az addig is rekeszizmok próbáló örület.

Mórágai Röghöz Kötöttek, Mórágai Általános Iskola, Mórág, *Barvale avesam (avagy a csórók karrierje)*, rendezte: Mucska Melinda

Ezt a lendületet vitte tovább a Mórágai Röghöz kötöttek *Barvale vesam* című előadása. A cigánymesék füzéréből összeálló történetet gazdag kelléktárral, színes jelmezekkel vitte színre a nagy létszámú csoport. De a mesék életre keltéséhez a legfontosabb a játsszók energikus jelenléte volt. Az előadás egyértelműen a főszereplő köré épült, őt támogatta tulajdonképpen mindenki más, olykor egyénített szerepkörben, ám többnyire kórusként. A színpadon mindig jutott a játsszónak feladat, még ha inkább csak a színpadkép, és nem annyira a történet felépítésében. Nemcsak a közösség megtartó erejét, a túlélést biztosító letörhetetlen találatkénységet sikerült hitelesen színre vinni a csapatnak, de bepilantásunk lehetett mélyebb rétegekbe, egy etnikum környezetéhez, vagy épp a Teremtőhöz való viszonyába is.

Szint-Játsszók, Vokányi Általános Iskola, Vokány, *Dömdödöm, avagy egy délután története*, rendezte: Druskóczi Lászlóné

A Szint-Játsszók *Dömdödöm, avagy egy délután története* című előadása Lázár Ervin költői versenyét vitte színre, a szövegeket hol megtartva, hol átírva, hol a gyerekek improvizációval kiegészítve. A vegyes korosztályú csoport olvasatában így lesz Dömdödömből Köszönöm (az előadás kezdetén ugyanis a versenyre készülő társait kérné, hogy játsszanak vele, a folyamatos visszautasítást pedig egy visszatérő „köszönömmel” fogadja), Bruckner Szigfridből Rúgdfel Sziszi, a költői versenyből pedig tévés tehetség-

kutató műsor. Az eredeti mesében is megjelenő versengés, csúfolódás itt komorabb színt kap, ezt tetőzi be a zárlat: Köszönöm is fellép, Lackfi János *Komoly vers komoly szavalóversenyekre* című ironikus művét szavalja el, de hiába az iróniába bujtatott kritika, azt a többiek és a show nézői sem értik meg, így Köszönöm meg is nyeri a versenyt.

Mórágai SzínLelők, Mórágai Általános Iskola, Mórágai Szeretlek, mint..., rendezte: Balogh Borbála
Kontrasztként a legkisebbek a legtermészetesebb jelenléttel hozzák magukkal az életigenlést. A Mórágai Színlelők *Szeretlek, mint...* című előadása a királylány és a só meséjét dolgozta fel. A mesét mondókákkal, népi körjátékokkal és a nagyszámú csoport által eszköztelenül, saját testükből felépített térformákkal jelenítették meg. Manír nélkül, ám mégsem a teljes azonosulás útján, természetes játékosággal léteznek a gyerekek a színpadon. A bevezetőben az „Úgy szeretlek, mint...” kezdetű mondatokat a játékosok személyes kiegészítései követik, és ez nemcsak formai keretet ad a meséhez, hiszen azt valóban sajátjukként tudják eljátszani nekünk a későbbiekben. Akad egy-egy főbb szerep, de a közösség együtt lélegzésén van a hangsúly, a nagy fegyellemmel végrehajtott pontos koreográfiát a játékos öröme hitelesíti. Fontos egyensúlyt talált meg, vagy épp alakított ki a csoportvezető e tekintetben is.

Kodály Kicsik, Pécsi Kodály Zoltán Gimnázium, Pécs, Együtt, rendezte: Gál Éva

A Kodály Kicsik *Együtt* című előadása a csapat nevével el-
lentétben a WSO-n már nagynak számító korosztály saját története. A játékos oldottsága irigylésre méltó, félig rögzített szövegek mellett megférnek irodalmi betétek is, mindezt eredeti – társadalomkritikai szempontból is telitalálatokkal zsúfolt – humorral tálalják. A történet maga épp csak egy csupasz váz: két diákot kiválaszt az osztályfőnök egy angliai útra, a gyerekek készülődnek, és felszállnak a repülőre. Gondolhatnánk, hogy csak ezután kezdődnek a kalandok, de nem: itt véget ér az előadás. Ennek ellenére ez a pár helyzet alkalmat teremt arra, hogy megjeleníthessék a szülői értekezletek abszurd-groteszk világát, a különböző családmódellek ugyanúgy ismétlődő sémáit, és együttérezhesünk az örült környezetükkel küzdő gyerekek szorongásaival. A pánik a repülőgépen tetőzik. Mit is kéne tenni, hogy legyőzzük? A szüleink hogyan küzdenek meg a stresszel? Isznak egy pohár bort, elmennek futni, összetörnek valamit... De mit tegyen egy gyerek? Viselkedjen felnőttként! Ezzel az ironikus kijelentéssel záródik az előadás. Tulajdonképpen nyitott befejezésről van szó, mely provokatív kérdések sorát veti fel.

Meszesi nagyok, Eck Imre Alapfokú Művészeti Iskola, Pécs, Prizma, rendezte: Kocsis Zsófia

A Meszesi Nagyok csoport *Prizma* című előadása már majdhogynem elmaradt. A hányattatott sorsú csoport az idei évben filmes projekten dolgozott, a színpadi változat így ráadás volt, ám év közben külső körülményekből fakadóan többen lemorzsolódtak. Akik maradtak, azok viszont mindenképp meg akarták mutatni, mivel foglalkoztak egész évben. Fontos témáról van ugyanis szó: a beilleszkedés nehézségeiről, melyet gyakran kísérnek a zaklatás ismertetőjegyei. A játékos valóban inkább filmes aprólékos-sággal jelenítik meg az osztályközösség feszültségeit, de sőt róluk, hogy valódi tudásuk van arról, amiről beszélnek. A színpadi forma ugyan mozaikokra esett szét ebben a priz-

mában, de egy-egy mondat így is szívbe markoló hitelességgel szólal meg: „Haza akarok menni, és soha többé nem akarok visszajönni.” A feloldást egy álom hozza meg, jól leképezve a valóságban elérhetetlennek tűnő megoldás utáni vágyat.

A találkozó egészéről elmondható, hogy minden egyes előadás a gyerekekből indult ki, vagy az őket érintő, érdeklő témákat dolgozott fel. Többségben voltak a csoport saját improvizációin alapuló produkciók. Ez egyrészt köszönhető a drámapedagógiai módszerek terjedésének, és nagy valószínűséggel a korosztály sajátosságainak is: a szöveg-tanuló színjátszást ugyanis egyre inkább a rögzített, vagy épp félig helyben rögtönzött mondatok váltják fel. Önkéntes tevékenységről van szó, melyet a nem csekély iskolai terhek mellett vállalnak a gyerekek, érthető, hogy nem akarnak a próbákra kívül még magolni. Amennyiben ez a tendencia folytatódik, a színpadra állításhoz sokkal nagyobb szüksége lesz a csoportvezetőknek dramaturgiai tudásuk bevetésére, fejlesztésére, mint korábban.

Szivák-Tóth Viktor

Somogy megyei bemutató Csurgó, 2019. április 5.

Néhány év szünet után 2018-ban szerveztük újjá a WSO somogyi fordulóját. Abban az évben három csapat, 2019-ben öt vett részt a megyei fordulón. Mondhatnánk, hogy a „fejlődés megkérdőjelezhetetlen”, de az igazsághoz hozzátartozik, hogy két dombóvári csoport egyéb elfoglaltság miatt választotta a csurgói fordulót a Tolna megyei helyett. („Cserébe” egy Somogy megyei csoport a távolság miatt hagyományosan a Fejér vagy a Tolna megyei bemutatón vesz részt – ők a siófoki Turbó Csigák. A szerk.)

Az viszont mindenképpen bizakodásra ad okot, hogy a tavalyi három csoport újra eljött – s így mint régi ismerősöket üdvözölhették egymást. A családi hangulat, a „játékosbarát lebonyolítás” mind azt a célt szolgálta, hogy végérvényesen meggyökerezzen a fesztivál, és reményeim szerint szépen lassan egyre több csoport veszi és érzi majd a bátorságot, hogy részt vegyen a találkozón.

Öt előadást láthattunk – ebből négy szerepelt a „versenyprogramban”. Perényi Balázssal az alábbi minősítéseket ítéltük oda:

Boglári Játékszín, Boglári Általános Iskola és AMI, Balatonboglár, *Vörös Rébék*, Szendrődyné Botka Krisztina – arany

Mákvirágok, Dombóvári József Attila Általános Iskola, Dombóvár, *Cédulák*, Szalainé Balogh Erika – arany

Kis mákvirágok, Dombóvári József Attila Általános Iskola, Dombóvár, *A grund*, Szalainé Balogh Erika – arany

Somogysárdi csoport, Somogysárdi Általános Iskola, Somogysárd, *Az okos lány*, Baksáné Csák Mária – ezüst

Csurgói bábosok, *A pletykás asszony*, emléklap (a csoport nem kért minősítést)

Az előadásokról néhány gondolat – a fellépések sorrendjében

A somogysárdiak ebben az évben egy népi játékot dolgoztak föl – *Az okos lány* történetét. A zenével, dalokkal kísért

játékból kiemelkedik a Gergő nevű vak kisfiú, aki hihetetlen bölcsességgel s színpadi jelenléttel bír – 8 éves kora ellenére. Abszolút játékszervező erővé válik, ahogy a csoport hozzá viszonyul, ahogy „mozgatják”, és hihetetlenül megindító látni, hogy a kis település apró iskolájának szinte valamennyi tagja részt vállal a produkció létrejöttében – ki-ki képességei, bátorsága szerint. Az előadás számos kellék- és díszletelem felhasználásával válik egésszé, melynek elhagyásával talán könnyebb dolga lett volna a játékosoknak – egy-egy kellék gyakran kerékkötője volt a jelenetek gördülékénységének. Szép pedagógiai munka s a tavalyi évi produkcióhoz képest színházi értelemben előrelépés. Sok erőt a továbbiakhoz!

A grund című előadást Szalainé Balogh Erika rendezte a **Kis mákvirágokkal** – kiindulásul Molnár Ferenc alapművét és Dés László musicaljét felhasználva. A nagyon pontos csoportos jelenetek, kiváló énekhangok mellé bátor dramaturgiai vállalkozás társul; hogy lehet feldolgozni *A Pál utcai fiúk* történetét 25 percben? Az előadás nem törekszik a teljes műadaptációra s néhol átsiklik egy-egy hangsúlyos részleten, de megteremti a valahová tartozni vágyás hangulatát, melyben minden egyes ritmusjáték, vokális jel, erős színpadi kép egy irányba visz. Az utolsó jelenetben a Pál utcai fiúk és a Vörösingesek közösen tisztelegnek Nemesek előtt s a mára ismerté vált „Miért félénk, miért élénk...” kezdetű refrén felhasználásával kikövetkeztethető, de katartikus élményben van részünk. A nagy létszámú csoport – rengeteg fiú és néhány karakán lány – kiválóan dolgozik össze a csoportvezetővel.

A **Csurgói bábosok** *A pletykás asszony* című előadása rekordidő alatt született. A második félév kezdetekor, iskolai, tanórai keretek között kezdtek dolgozni a másodikos gyerekek a népmesével, mely konvencionális kereteket kínált. Öröm volt látni a központi szereplők boldog lubickolását a szerepükben – a rövid, de hatásos történetet nagy taps jutalmazta.

A **Boglári Játékszín** *Vörös Rébék* című munkája klasszikus irodalmi anyag feldolgozása, „klasszikus” módszerekkel, a népi játékok atmoszféráját idéző, balladisztikus hangulat már az első pillanattól megragadja a néző figyelmét; a bábos elemekkel, nagy létszámú csoport koherens együttműködésével létrejövő előadás nagyon pontosan dolgozza fel Arany János művét – a szövegmondás érthető, kontextusba helyezett, s minden pillanata kimunkált. Felveti azonban a kérdést, hogy mi volt (volt-e) pedagógiai célja a munkának? Kell-e az ilyen típusú előadásoknál feltennünk azt a kérdést, hogy mit tanultak a mű megismerése által a résztvevő gyerekek? Vagy elégedjünk meg – és ez sem kis hozadék – a harmóniakeresés, a kooperatív hajlandóság erősítése s az irodalmi anyag közös értelmezésének hatásával? A találkozót a dombóvári **Mákvirágok csoport** *Cédulák* című rögzített improvizációkból építkező előadása zárta. Vámos Miklós novellája alapján dolgoztak közösen a döntően lányokból álló csoport tagjai, s egy széteső család történetébe nézhettünk bele a jóvoltukból. A drámai pillanatokban nem szükölködő, egy-egy karakter életútját pontosan bemutató történet néhol túlságosan pörgő tempójú lett; ez egyrészt a játékosai attitűdből, másrészt talán a lebonyolítás problematikájából is fakad. Először éreztem azt felnőtt résztvevőként, hogy szerencsés, ha egy-egy katartikus előadás után hosszabb szünetet kapnak a nézők-játékosok, akiknek néhány perc beállási idő alatt kell a nézői állapotból

játékosvá alakulniuk úgy, hogy közben az új színpad lehetőségeivel is meg kell ismerkedni. Az előadás vége nem kínált feloldást, de a zárókép hatásosságát mindenki érezte – súlyos témaválasztása okán javasoltam a csoportvezetőnek, hogy 12 éven felülieknek játsszák.

Az ebédszünet után közös játék várta a résztvevőket, míg a felnőttek megbeszélték a látottakat. Külön öröm számomra, hogy ennyi jó minősítést oszthattunk ki, köszönöm az élményt!

Akli Krisztián

Békés megye

Békéscsaba, 2019. április 6.

Rövid beszámoló egy rövid fesztiválról

Azt érezni lehet, ha egy fesztiválnak nincsen lelke. Ha csak megtörténik, ha mindenki ott van, csoportok, csoportvezetők, szülők, zsűri, technikusok, szervezők, lemennék az előadások, és senkiben nem marad egyetlen olyan pillanat, amit érdemes lenne bármikor felidézni.

A békéscsabai megyei forduló NEM ilyen volt. Szantnerné Julinak és Varga Annának meggyőződése volt, hogy a Békés megyei fordulót meg kell rendezni, ott Békéscsabán. A Napsugár Bábszínház intézménye és csapata, illetve a Körös-vidék Drámapedagógiájáért Alapítvány segítségével az Ibsen Házban találták meg a helyszínt. Jó választás volt, hiszen a megyében évekkal ezelőtt nagy számban jelentkeztek a csoportok a WSO első fordulójára, azonban az elmúlt években egyre kevesebben, így komoly dilemma, hogy mi a helyes stratégia. A kevés számú jelentkezőt másik megyébe irányítani, vagy vállalni a lebonyolítást annak reményében, hogy a következő években a rendezvény bevonozhat más csoportokat is. Hogy érezhető legyen a döntés súlya, megemlítem, hogy összesen két csoport jelentkezett.

Juliék vállalták a feladatot, az Ibsen ház pedig amellet, hogy segítő teret biztosított a csoportoknak, rangot is adott a rendezvénynek, a gyerekek érezhették, hogy valami különleges alkalom lesz az aznapi. Végig szeretetteljes, emberséges közegben lehettek a játékosok, ha csak két csoport is lépett színpadra, megvolt a hangulat.

Jászay Tamás kollégámmal szerencsésnek mondhatjuk magunkat. Két olyan előadást láthattunk, amelyért megérte több száz kilométert utazni azon a szombaton. A **nagyvárdi Huncutkák** *A boszorkány lányai* című előadásukkal mutatkoztak be Ruzs Csilla vezetésével. Csilla a Szacsavay Imre Általános iskolában tanít, csoportja pedig a saját osztálya. Lenyűgöző, hogyan dolgozik együtt 28 gyerek, akik egy osztályközösséget alkotnak, hogyan találják meg a mesét, amelyben koncentrált jelenléttel együtt, mégis saját egyéniségükre szabva, teljes felszabadultsággal tudnak részt venni. Csilla munkái nem ismeretlenek a WSO fesztivált figyelemmel kísérők számára. A bagi, főtí, gödöllői iskolát követve teljesebben ki előadásai, a nevével fémjelzett munkák magas minőséget képviselnek. Nem is könnyű ennek megfelelni, hiszen már mindenki azt az elvárás fogalmazza meg, hogy úgy is jó lesz! De idén is sikerült, az arany minősítésen túl, az országos gálán is látható volt az előadás. A másik előadás a **Dr. Illyés Sándor EGYMI Magyarbáhnhegyesi Tagintézményének Színjátszó Csoportja**, Kálmánné Péli Ibolya és Nórándt Péter vezetésével *Lúdas*

Matyi 2.0 címmel került színpadra. A cím magában erős jelzés, hogy nem kell feltétlenül az eredeti történetre koncentrálnunk, az újragondolás, a játszókélethelyezeteinek feltérképezése, az adaptálás inkább a cél. A történetben Matyi egy járőröző rendőrpáros egyik tagja, aki összetalálkozik régi osztályfőnökével, akitől számtalan igazságtalanságot kellett elviselnie diákként. Láthatjuk az emlékeket, amikor egy tanár teljes hatalmat kap a tanulók felett, de most fordul a kocka, a hatalom a rendőr kezében van, aki kicsinyes bosszút is áll. Együtt játsszanak kicsik és nagyok, láttatva a hétköznapi iskolai helyzetek küzdelmeit – reflektív és önreflektív módon. A hátrányos helyzet egyértelmű, nekik az Ibsen Házban lenni zsigeri élmény. Persze, színházilag van sok-sok dolog, ami elemezhető és javítható lenne, a térhasználatától kezdve a kellékeken keresztül a dramaturgiáig, de nem érdemes például a zene minőségével foglalkozni, ha egy iskolai bankett betéttáncra ilyen erős megmutatózási lehetőség néhány fiatalnak. Ezek elvonhatnák a figyelmünket, de ahogy halad a történet, egyre inkább ott marad velünk a kérdés, kinek van igaza? Matyi emlékeit rendőrtársa folyton megkérdőjelezi. Mert ő másként emlékszik... Aktuális.

Két izgalmas előadással lettünk gazdagabbak. Reméljük jövőre még több ilyet láthatunk Békéscsabán.

Nyári Arnold

Budapesti bemutató I. Marczibányi tér, 2019. április 7.

A gyerekeket partnerként kezelve

A Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Találkozó első budapesti fordulójára a Marczibányi Téri Művelődési Központban került sor. Összesen hét csoport mutatta be előadását a kamarateremben, illetve a nagyszínpadon. Összességében elmondható, hogy valamennyi előadás értékes elemeket tartalmazott mind pedagógiai, mind színházi szempontból. A jól felkészült csapatok energikusan, nagy játék kedvvel bemutatták előadásait szakmai beszélgetés követte, melyen a pedagógusok megismerhették egymás munkáinak hátterét, motivációit, próbarendjét és módszereit. A beszélgetésekben Egervári György kollégámmal igyekeztünk a csoportvezetők által kitűzött célok megvalósításához segítséget, kapaszkodókat adni.

Fontos megállapítani, hogy ezekben a műhelyekben a gyerekek olyan, mindennapjaikat érintő kérdésekkel foglalkozhatnak, mint a kitaszítottság, a csoporton belüli bántalmazás, sértegetés, a tanárok és diákok viszonya, a másság kezelése vagy éppen a boldogság keresése. Az említett témák körbejárását kellő komolysággal, a gyerekeket partnerként kezelve dolgozták fel a csoportvezetők, ezzel is igazolva a színjátszó csoportok létjogosultságát. Valamint megmutatták, hogy a játék, a dráma és a színház milyen értékes eszközök lehetnek a pedagógia területén.

A téma, a történet, a mese vagy a dráma kiválasztása mellett fontos szempont, hogy a gyerekek mennyire értik a választott alaptermék problémáit, és ha értik, akkor mennyire sikerül a színpadi helyzeteket ezekre a problémákra kihegyezni. A drámai vagy akár vígjátéki helyzetek megteremtése szempontjából a fesztivál már vegyesebb képet mutatott. A játszókélethelyezeteinek, a térhasználatnak, az absztrakt és metaforikus elemek használatának fejlesztésével sok előadás léphet majd előre a következő bemutatókig.

Mind témaválasztásában, mind a színházi nyelv használatában erős előadás volt a **Kaktusz Színház Csoport** *A kivétel próbára teszi* című produkciója, Seregley András rendezésében. A Marczibányi Téri Művelődési Központban működő csoport évről évre valamilyen témára vagy kulcsszóra építi fel előadását. Ez a központi fogalom idén az írott és az íratlan szabályok témaköre volt. Milyen élethelyzetekben milyen szabályokat kell betartanunk? Van-e szabály a randizáskor? Hogy nézhet ki egy szabályok nélküli játék? Ezt a gazdag témát a próbafolyamat alatt szabadon vizsgálta a csoport, nem szorította szűkebb keretek közé. Ennek megfelelően az előadás is széles skálán mutatja be a szabályokhoz kapcsolódó jeleneteit, etűdjeit. Ha a néző számára nem is feltétlenül válik világossá az előadás szervező erejének szánt központi fogalom, mindenképpen jól megfogalmazott, a játszókélethelyezeteinek fontos kérdéseire kapcsolódó jeleneteket lát. A közös gondolkodásból és improvizációkból egy lendületes, gondolatgazdag játék született, erős színészi pillanatokkal. A választott téma köré épülő jelenetekből a játékosság és a humor mellett a drámai feszültség sem hiányzott. Formailag könnyed (minden játszó folyamatosan színpadon van), játékmódjában egyszerű és közvetlen játékot láthattunk, ahol minden színjátszó pontosan értette, hogy miről szól az előadás és az a jelenet, amiben éppen szerepel.

Szintén a gyerekek által dramatizált, illetve improvizált részletekkel érkezett a fesztiválra a Virányos Általános Iskola **Mesék kalandorai csoport**, akik *12 hónap* címmel hozták előadását, Garamszegi Judit rendezésében. Az erdei tündérmesét – melyet a csoport már korábban elkészített – most egy korunkban játszódó iskolai kerettörténettel egészítették ki a nagyobb (13-14 éves) diákok kezdeményezésére. Nagyon szimpatikus a kezdeményezés, hogy a meséből kiolvasható gondolatokat egy mai történettel hozza párhuzamba a csoport. Ráadásul olyan fontos témát választ ehhez, mint az iskolai bántalmazás, csicskáztatás. A fesztivál idejére elkészült előadásban a téma alaposabb kibontása, elemzése még kevésbé látszott, illetve a dramaturgiai összevarrt két történet szál közötti kapcsolat kissé erőltetettnek tűnt, a csoport képességei, a színpadi (sőt, nagyszínpadi) jelenlét ereje, a játszókélethelyezeteinek és gondolatai egy fontos előadás lehetőségét hordozzák magukban. Külön érdem, hogy a csoporthoz folyamatosan csatlakozni vágyó kisebbeket a rendező nagyon szépen építette be az előadásba, és egyszerű, ám hatásos koreográfiákkal helyezte őket szerepbe. Különdíjat érdemelt az előadás zenéje, melyet élőben játszottak a diákok fuvolákon, gitáron és különböző csengőkön.

A Mesék kalandorai csoport mellett még egy csapat próbálta ki a nagyszínpad jelentette kihívásokat. A **Kisfaják Csoport** *Szemenszedett mese* című előadásának kissé passzív, a játszókélethelyezeteinek kevésbé megmozgató rendezése nehezebben bírta el a nagyszínpadot, mint a *12 hónap* előadás mozgalmas, sok szereplővel dolgozó produkciója. Pásztor Csörgői Andrea rendezése és a csoporttal közös darabválasztása komoly témáról szeretne beszélni, humoros formában. A Szemenszedett mese – melyben egy sokszemű világban csak egyetlen kétszemű lány él – a kirekesztésről, a másságról és a gyűlöletkeltésről beszél gyerekek számára is jól olvasható, befogadható formában. A gondosan megválasztott anyag és a gyerekekkel jól együttműködő rendező.

zés komoly előnye ennek a munkának. A szöveg, a mondatok jelentésének és a drámai szereplők jellemének pontosabb elemzése sokat segíthet az előadás fejlesztésében. A csoporttagok játékkedve és a választott anyag komolysága miatt egy későbbi fázisban, színpadi rutinnal kiegészülve, komoly sikereket arathat a produkció.

Szintén klasszikus történet és korunkban játszódó cselekményszál párhuzamba helyezésének dramaturgiai eszközével élt Horváth Judit csoportvezető és a **Németvölgyi Macicsoport** *Őz* című előadása. A két történetzál összefonása jobban és pontosabban sikerült, mint a *12 hónap* című előadás esetében, de egyes pontokon itt is felmerül a kérdés, hogy a cselekmény két iránya köze vont párhuzam megállja-e a helyét, nem válik-e erőltetetté. A korunkban játszódó, szintén iskolai történetrészletekben a játszóknak hatalmas erővel és energiával vesznek részt, színészi jelenlétük és a helyzetek pontos kijátszása tanítani valóan pontos. Lendületük *Őz* történetének jeleneteiben sajnos megtörik, és bár ekkor is erős játékot mutatnak, a figuraalkotás és a drámai helyzetek kevésbé működnek, mint a hozzájuk valószínűleg közelebb álló élethelyzeteket bemutató iskolai, órai jelenetekben. Ez utóbbiakban fontos elem a nézőpontváltás: ahogyan mind diák, mind tanár szemmel megvizsgálják az iskolai konfliktusokat és azok kiváltó okait. Szépek az előadás némajátékai és absztrakt elemei: a Fekete ország című vers megidézése és az álomba ringó testek mozgásszínházi jelenete.

Mozgásszínházi jelenettel, pontosabban koreográfiával indul a **Le Piccole Pesti Olasz-magyar Színjátszó Csoport** *Kezdődjék a játék!* című előadása is. A színen gondosan elkészített, méretre varrt jelmezek látványos, színes forgataga kelt karneváli hangulatot. A játszóknak pontosan mutatják be a koreográfiát, melyet külön erre a feladatra felkért tánc-tanárral dolgoztak ki. A táncbetét végén meghajlás, taps, majd gyors öltözés a paraván mögött és érkezik a következő jelenet. A rövid, csattanós etűdökből álló commedia dell'arte-kanavaszokból készült előadás előnye, hogy minden pillanata tételt bír, akaratokat ütköztető színpadi helyzeteket tár a nézők elé. Amikor a jelmez mögötti karakterhez a fiatal színjátszóknak is sikerül megfogalmazni valamit az adott karakter fő jellemvonásaiból, akkor válnak igazán érdekessé a jelenetek. Nehézséget csak az átállások okoznak, melyek az új helyzet, a terepismeret hiányából következnek. Külön meg kell említeni, hogy a szövegeket a rendezőnő, Ilg Barbara maga fordította.

Páros rímekben írott színháztörténeti utazásra hívja a nézőket a **Sziporka Színkör** *Kíváncsi Jancsi* című előadása. Történetük középpontjában egy jövőből érkező fiú áll, aki az utópia szerint nem tudja, mi az, hogy színház, mert az ő korában az már nem létezik. Kortársaink megsajnálják őt és mivel szeretnének neki segíteni, illetve szórakozást nyújtani számára, elmesélik, hogy hogyan is alakult ki a színház, és milyen jelentősebb korszakai voltak. Mindezt közösen tapsolt ritmusra, rimes szövegeket skandálva. A gyerekek maguk által rajzolt képeken és maguk által készített maszkokkal illusztrálják, illetve játsszák az előadást, melyben nagy kedvvel vesznek részt. A szakmai beszélgetésen a csoportvezető, Kékkovács Mara elmondta, hogy a diákok kis csoportokban dolgozva jártak utána azoknak a színháztörténeti korszakoknak, melyek később az előadásban megjelentek. A rendezés nagy előnye, hogy kisebb-nagyobb feladattal minden játszót megmozgat és feladattal lát el. A kö-

zös ritmus jó aláfestője a szövegeknek, melyek néha sajnos hangerőben nem tudnak felülkerekedni a tapsolt alapon. Miközben a színháztörténeti utazás pedagógiaiailag jó ötlet, a színpadon álló játszókat kevésbé hozza helyzetbe, mert színpadi szituációk helyett nagyrészt narratív szövegeket kell mondaniuk.

Szituációkban és drámai helyzetekben nincs hiány a **Szabó Magda Színjátszócsoporthoz** *Meséld el, fiam* című előadásában. A filozofikus, mégis gyerekek számára is fontos gondolatokat tartalmazó A halhatatlanságra vágyó királyfi című mese feldolgozását Szalai Ádám és Várkonyi Dániel rendezte. A kissé kiforratlan, kevés idő alatt színpadra állított előadás nagy előnye, hogy a játszóknak a jelenetek többségét jól értik és pontosan is játsszák. Hiányérzetet csak a főhős motivációjának hiánya, vagy megfogalmazásának pontatlansága okoz. Ennek elmaradása később a különböző királylányokkal való találkozásokat és az előadás zárlatát is meghatározza. A rendezőpáros könnyed humorát úgy tudja átadni a játszóknak, hogy azok a maguk természetességében és egyszerűségében szólalnak meg a színpadon: gyakran, jó ritmusban ejtenek el poénokat a diákok. Térszervezésében az egyetlen asztal és székek köré épülő játék a maga egyszerű színpadi mozgásával is hatásos tud lenni. Emlékezetes az előadás záró pillanata, melyben a semmi-ben lebegő királyfi eltűnik és a többi szereplő csak a helyét világítja zseblámpával.

Somogyi Tamás

Tolna és Vas megyei bemutató

Szekszárd, 2019. április 9., Celldömölk, 2019. április 29.

Időhiányban – beszámoló a szekszárdi és a celldömölki megyei találkozóról

Hosszabb „kihagyás” után, ha az ember nem tízesével lát előadásokat, előfordul, hogy mindenre rácsodálkozik, s bizony az is, hogy az emlékeiben jobb, megragadóbb előadások vannak. A mostani megyei gyermekszínházi találkozón kapott élményt számomra elsősorban a „félíg-kész” állapotok határozták meg. (Ennek okait érdemes volna feltárni, de azt hiszem, a közhelyszerű „leterheltségre” is elegendő hivatkozni. És akkor még nem beszéltünk a szerepcserékről, betegségekről, időhiányról.)

Alig találkoztunk olyan előadással, ami készen volt, a szónak abban az értelmében, ahogy bemutatásra érdemesnek ítélnék meg egy darabot. Mintha a legtöbb csoport úgy döntött volna, hogy most elhozza ugyan mustrára az előadást, de még úgyis van idő dolgozni a regionálisig...

Így aztán a nem túl nagy számú bemutató közül szinte valamennyiről elmondható, hogy itt-ott még lett volna mit finomítani.

Ami a „műfaji” felhozatalt illeti, szerencsére sokrétű volt a kínálat; láthattunk közösen dramatizált mesét, „klasszikus” szerkesztett játékot, és saját ihletésű, improvizációkra épülő életjátékot is, sőt, kísérletezést árnyjátékkal, mozgással.

A sors szeszélye folytán Szekszárdon is, Celldömölkön is hat-hat előadást láttunk. Míg előbbi helyen a nagy, modern és szép művelődési intézményben kicsit valamennyien elveszettek voltunk (a helyiek kedvessége dacára), addig a

celli Soltis Színházban meleg, otthonos kuckót teremtettek játzóknak, zsűrinek egyaránt. Szekszárdon két pedagógus is hozott két-két csoportot, vagyis összesen négy pedagógussal találkoztunk, míg Celldömölkön két olyan csoport volt, amellyel két-két vezető is foglalkozik. De ennyi talán elég is a párhuzamokról. Nézzük akkor az egyes helyszíneket!

SZEKSZÁRD

2019. április 9.

Az előadásokról szólva, először hadd emeljem ki az arany minősítést nyertet (nem melleleg ezzel vette kezdetét a találkozó). A szekszárdi Szent József Iskolaközpont **Vackor** csoportja Bertáné Hargitai Margaréta vezetésével *Kérdem én* címmel szerkesztett játékot mutatott be, amelynek alapkoncepcióját Jostein Gaarder *Kérdem én* című könyve adta. A hatalmas színpadon pöttömnyi gyerekeket láttunk, akik jó játékbátorsággal, egymásra figyelve, talán kicsit kevés energiával és alulvilágítottan kezdik az előadást. Aztán bejönnek. A lírai asszociációkkal építkező előadás minőségi szövegekből jól válogat, egyetlen pontján kérdőjelezhető meg egy betét. A játzók következetes eszközhasználatával (néhány fekete és színes lepel), egészen jó (értelmezett) szövegmondással örvendeztetnek meg minket. Ráadásul mindeközben valódi kérdéseket fogalmaznak meg – vagyis olyanokat, amikről mi felnőttek elhiszük, hogy az ő gondolataikat tükrözik. Ettől válik izgalmassá és sokat ígérővé a játékuk. Persze, itt-ott becsúsznak illusztratív részek (mintha ezt még mindig nehezebb lenne elkerülni a csoportvezetőknek), a hatalmas térben apróbb tétovaságok – de ez nem sokat von le az egész értékéből.

Hefner Edit, a Garay János Általános Iskola és AMI képviselésében két csoporttal érkezett a találkozóra. Elsőként a **Garay Cinkéket** láttuk. *Emese és Márió* című szerkesztett játékuk kiváló alapanyagra épít, a kortárs versek remek alkalmat adnak a játzóknak korosztályos kérdések felvetésére. Nagyszerű az előadás kezdése, ám ez kissé akadályozza őket a későbbiekben – almák gurulnak be (néha el), majd a gyerekek jönnek, akik egyet-egyet magukhoz vesznek. Dicséretes, hogy felismerve a tér nagyságát a csoportvezető lemond a nagyszínpad folyamatos használatáról... Az első néhány megmozdulás után mintegy személyes valóságok következnek, almavár építés, almatörés (újabb nehézségek). Ezek a kis technikai bakik mintha elvonnák a játzók kedvét, egyre több a ritmushiba, elfogódottság, lassan születő döntések. Az igazán jó szövegek is megmaradnak a szövegmondás szintjén – pedig mennyi ígéret van bennük és a játzóknak is! Minden igyekezetük dacára pontatlanságok, ritmusvesztések és még egy lassú tapsrend is bekövetkezik. Nagyon sajnáltuk, mert sok ígéret, jó elgondolás volt az előadásban!

Azt azonban még jobban sajnáltuk, hogy a másodikként bemutatkozó csoportjuknak, a **Garay Gerléknek** sem sikerült igazán elevenre aznap az *ÁlomDarab* című játék előadása. Az indulás megint remek, üde, jó megszólalások jellemzik, és jó, hogy megint az összehúzott függöny előtt folyik a játék. Aztán valahol elvész a koherencia, az etűdök szeszélyesen követik egymást, a dramaturgiai építkezés elszikkad. Ráadásul megnehezítik a saját dolgukat azzal, hogy egy álombetéthez nagy energiákkal (véleményünk szerint feleslegesen) egy tárgyi eszközzel „birkóznak”. Őszintén

gondolom, hogy kár érte, mert nagyon jó irányok és elképzelések villannak fel az anyagban.

Az **Apraja-nagyja** csapat a Gerjéni Református Általános Iskola és Óvodából érkezett Máténé Turi Katalin vezetésével. Közös dramatizálásuknak a *Szemüveges tücsök* címet adták. Az egyik legnehezebb, úgynevezett „spontán” kezdést választották – noha a résztvevők számára ez egyáltalán nem könnyű feladat. Mégis egészen jól sikerült, bár a színpadi irányokat nem ártana tisztázni, és sok javítani, pontosítani való akadna – különösen a beszédet illetően. Ugyanakkor fontos kérdésekről szólnak, sok eleven helyzetet kapunk. A jelenetváltásokat gyakran oldják meg ki-be járkálásokkal, noha ez ritmus- és tempóproblémákat okoz. Az ilyenfajta megoldások többnyire – itt is – lelassítják a játékot, fölösleges súlyt raknak a játzókra. A szakmai beszélgetésen a lezáró akcióval kapcsolatos hitelességi kételyeinket is ismertettük.

A dombóvári **Gézengúzok** (Belvárosi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola – Nyári Éva) a jövőről gondolkodtak el. Talán az egyik legösszetettebb elképzelés megvalósulását láttuk, ahol a játzók a mozgást és a zenét egyaránt az előadás szövegeként kezelték. Izgalmas, jó formákat, remek építő energiákat láttunk, épp ezért nagyon sajnáltuk, hogy a kifejtés során sérült néhány elképzelés. Pedig valami ilyesmi lenne a jó színház – gazdag asszociációs szöveg, koncentrált jelenlét... Csak, ami a legnehezebb, hogy a dramaturgiai munkát jól végezzük el, hogy a pontosság kedvéért elveszünk ötleteket, igazítsunk a jelenetek egymáshoz való hosszán, az itt sem sikerült megfelelően.

A **KoméDiások** (Szent József iskolaközpont – csoportvezető Bertáné Hargitai Margaréta) kedvelt mesét alkalmazott színpadra. *Az állatok nyelvén tudó juhász* története a magyar népmesék egyik legismertebb darabja. A jó animálásokkal teli, néhol egészen jó megformálások mellett a térhelyhasználat kérdése vetett fel komoly problémákat. Ugyancsak gondot jelentett, hogy a szereplők a beszéd- és szövegbiztonság terén eltérő szinteken álltak, és a folyamatosan előtérbe kerülő ritmusproblémák sem tettek jót az összehatásnak. Pedig jókedvű és jóízű játék ígértét hordozták.

CELLDÖMÖLK

2019. április 29.

Celldömölkön a zord idő és a feltűrt környék dacára igazi fészekmeleg fogadott minket, s ez egyértelműen a fogadó Soltis Lajos Színház munkájának köszönhető – figyelmes vendéglátók, és ennek érdekében másokat is megmozgató menedzserek voltak. Köszönet érte!

Az aranyat kiérdemlő csoport Győrből érkezett, a nagy hagyományú **Arrabona Diákszínpad** középső csoportjaként, vezetőik Balla Richie és Bálint Betty. Előadásuk beszélő címe: *A lány, aki egyszer csak elfogyott...* Játékuk egy hosszabb folyamat végeredménye egy összetett téma – a testképzavar és anorexia – kapcsán: a csoport saját improvizációiból építettek fel egy történetet, annak karaktereivel együtt. Már az első képek hatásosak – bár majdhogynem eszköztelenek. A színpadon fekete alapöltözékben a játzó, néhány szék (rondák, esetlegesek) és pár piros felső. Amire rögtön figyelni kell, az a játzó színpadi jelenléte. Mondhatni teljes erőbedobással vannak benne az etűdökben, amelyekből egy lány tragikus életfordulója rajzolódik ki. Előfordul, hogy a többnyire nagyon diákosan vázolt,

friss szituációk elhomályosodnak – például a kidolgozatlan pantomimes (pl. evés) jeleneteknél. Egy helyen kicsit élettelenné is válik a helyzet (buszozás) – de többnyire pörgő, őszinte jeleneteket kapunk. Kifejezetten jól sikerült, eredeti humorú rész is akad (a hűtőtartalom társalgása). Mindeközben igazán fontos kérdéseket boncolgatnak, s igekeznek igazi válaszokat is adni. Nem csupán ritmikailag, de dramaturgiai szempontból is ügyes váltások jellemzik az előadást, és ahogy a helyszínen is nagy örömmel vettem, ezúton is köszönöm, hogy nem fulladtak bele semmilyen melodramatikus végbe. A „feloldozással” ráadásul erősítették önazonosságukat, diákos hevületüket is.

A **Kisoroslánok** Lendváról érkeztek – jó ismerősként köszöntöttük őket, ahogy vezetőjüket, Konter Gizellát is, akinek ezúttal társa is akadt Nagy Éva személyében. *János vitéz* adaptációjuk igazán jó elképzelésen alapult. Erős színházi vízió mutatkozik a háttérben – s mégis bizonytalanságokat érzünk, mint utóbb megtudtuk, ezek forrása a több új, beugrást teljesítő szereplő. A sok jó energia mellett akadnak nagy luftok, a közönség időnként elveszíti érdeklődését. Néhány remek, újszerű ötlet mellett visszaköszönnek kevésbé szerencsés megvalósítások is, ám az együttes munkája így is fontos és figyelemreméltó.

A két helyi csapat közül elsőként a **KisCrazy**-t láttuk (Sol-tis Lajos Színház, Eck Imre Alapfokú Művészeti Iskola). Nagy Zsuzsi vezetésével most egy életjátékot készítettek, *Mersz vagy mersz* címmel. A celli előadás remekül használta a teret, jól épített a játsszók energiáira és jelenlétére, noha dramaturgia szempontból kissé kusza, túlbujánzó történetet hozott. A néhol alulvilágított színpadon ugyanakkor megkapó őszinteséggel játszottak a gyerekek, elevenségük magával ragadó volt.

Nem mondhatni ilyen sikerültnek a másik celli csapat, a **#SoloYolo Kommunikációs zavarok térben és időben** című előadása (csoportvezető: Piller Ádám). Anélkül, hogy elvennének a csoport kedvét, bár a cím nagyon jó, az előadás bizony nem készült el. A részleteket megbeszéltük – bízunk benne, hogy a júniusi vizsgáig sikerül átgondolni a felmerült kérdéseket.

A szombathelyi **Reménységek** mutatkozott be másodjára (Reményik Általános és Művészeti Iskola, csoportvezető: Németh Gyöngyi). *Fél lábon* című előadásuk Andersen ismert meséjére épült. *A rendíthetetlen ólomkatona* közös kincsünk, akinek történetét a játsszók kedves-finoman, meggyőző líraisággal mutatták be, itt-ott megcsillant humoruk is. Ügyes képekben fogalmaztak, egészen jól jelenítettek meg egy-egy helyzetet. Mégis, talán a történet eleve narrált volta miatt, kevésbé sikerült drámai elemeket, megfelelő számú akciót csempészni az előadásba, sokszor maradt illusztráció. Szerettük az élőzenét (más előadásokban is), a mozgásvariációkat.

Érdekes kísérletet kaptunk a **Csepregi Színjátsszóktól** (dr. Csepregi Horváth János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, csoportvezető: Németh Andrea). *Tízórai szünet* című, „teremtéstörténeti” előadásuk jó effektekkel, az univerzumot szépen megidézve indult, munkájukat jól használt eszközök színesítették. Izgalmasan indult az árnyjátékkal kísérletező rész is – ennek technikai megvalósítása azonban még nem sikerült megfelelőre, így a varázslat helyett inkább csak illusztrációt kaptunk.

A szándék, a bábos eszközök használatára való törekvés azonban mindenképp dicséretes.

Összességében – bár inkább a hiányosságokat említettem – elmondható, hogy a csoportok többnyire keresik a saját hangjukat, a maguk számára fontos témákat, kísérleteznek újfajta kifejezési eszközökkel. Ezeknek pontosabb megjelenítéséhez azonban mindenképp több munka, tréning szükséges – és hát, idő. Tudjuk, abból van a legkevesebb.

Tóth Zsuzsanna

Fejér megyei forduló Székesfehérvár, 2019. április 10.

A XXVIII. Weöres Sándor Gyermekszínház Találkozó Fejér megyei fordulójának – a hagyományoknak megfelelően – a **Fejér Megyei Művelődési Központ – Művészek Háza** adott otthont. A fesztivál szervezői, főként Láda-Handa Edina nagy szeretettel és figyelemmel fordult az érkező csoportok, mind a meghívott zsűri felé. Ezúton is nagy köszönet érte.

(Az alábbiakban az első hét előadásról Meleg Gábor, míg a 8-13. előadásról Herczeg Dia beszámolóját olvashatjuk. A szerk.)

1. Kis Ciszteresek: *Az abelsbergi vakond*, felkészítő: Farkasné Sárközi Éva és Bércesi Katalin

A Ciszterci Szent István Gimnázium diákjai nagyon fegyelmezettek voltak a játék során, és ezzel együtt is érződött, hogy élvezik a játékot. Azt láttam az előadásból, hogy érdemes kerülni az illusztrációt, a szöveget erősítő üres gesztusokat. Az is tanultam, hogy mindenkit érdemes változatos feladattal megkínálni, még ha látszólag nincs is nagy jelentősége az adott szereplőnek. Remek, ha igazi, tétellel bíró helyzeteket lehet találni egy történetben, illetve sok örömet jelenthet a játsszóknak egy közös vigasság, különösen, ha tényleg mindenki a része lehet.

2. SZÍNVILÁG: *Párizsi álom*, felkészítő: Neuburger Éva és Zombori Katalin

A Kozmutza Flóra Általános és Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és EGYMI csoportja izgalmas színfolt volt a találkozón. A játsszók már jártak országos fesztiválon is. A felkészítők pedagógiai munkája elismerést érdemel, évek óta magas színvonalon, nagyfokú érzékenységgel dolgoznak a csoport tagjaival. Azt tanultam, hogy a jól megválasztott formák sokat segíthetnek a résztvevőknek. Megfigyeltem, hogy speciális nehézségekkel küzdő csoport esetén milyen sokat számít a felkészítők színpadi jelenléte, ugyanakkor jó példát láttam arra, hogy miként tudnak a háttérben maradni. Tanulságosak voltak a festői színpadképek is. Ám a forma mellett a téma is kiemelendő: ha nehezen kapcsolódnak hozzá a játsszók, akkor sokkal kevésbé tud átütő lenni az előadás.

3. CsosziBoszik: *Félelmeink*, felkészítő: Neuburger Éva és Szegényné Kondor Csilla

A veszprémi Cholnoky Jenő Általános Iskola csoportja hűsbavágó kérdéseket tett fel. A csoportvezető bátorsága nagyon tanulságos volt a számomra. Azt tanultam, hogy érdemes energikusan kezdeni egy előadást, mert segíti a játsszókat. Fontos az is, hogy az előadás által felvetett témához tudjanak kapcsolódni a diákok, érintse őket, úgy legyen a számukra, a sajátjuknak érezzék. Az is tanulságos, hogy milyen sokat segít a humor egy komoly téma esetén is: oldja a játsszóknak keletkező feszültséget, ugyanakkor rá is

erősít a komolyságra. Megerősített a produkció abban, hogy a teátrális elemekkel érdemes gazdaságosan bánni. Mindenképp viszem magammal az előadás záró mondatát, miszerint „az út benned van”.

4. Pajtásulat: *A Pál utcai fiúk*, felkészítő: Kisné Paczona Ildikó, Mayer-Erhardt Marian)

A Sárszentmihályi Általános Iskola összeszokott csoportjának jutalomjátékát örömmel nézni. A felkészítők nem is kértek minősítést, hiszen az előadásuknak nem a megmérettetés, hanem az összegzés volt a célja. Megtapasztaltam, hogy milyen sokat ad egy csoportnak, ha lehetőséget teremt a csoportvezető az elbúcsúzásra, az összegzésre, a közösséghez tartozás megélésére. A legjobb részei azok voltak az előadásnak, amelyekben a gyerekek saját emlékei, élményei jelentek meg. A legkevésbé erősek a címadó musical elemei voltak, annak ellenére, hogy érezhetően fontosak voltak azok is a játszóknak. Így összességében a színházi formák és hatáselemek helyett a gyerekek egymáshoz ragaszkodása, összekapaszkodása képviselt rendkívüli erőt. Tanulságos volt, hogy egy ilyen összegző-élményező játék milyen jelentős egy közösség életében, és talán életre szóló élményt is adhat számukra.

5. Violin 2: *Sóderparti*, felkészítő: Polgár Lilla

A Violin Alapfokú Művészeti Iskola egyik csoportjának előadása is sok tanulsággal szolgált. A felkészítő pedagógus egész éves munkája tükröződik az előadásban. Tanulságos volt számomra, hogy milyen látványos eredményt lehet elérni a kitarató műhelymunkával. Azt is megtapasztalhattam, hogy vannak olyan szövegek, amelyek csapdát jelentenek a játszóknak: a szöveg középpontba állításával nem tudnak megjelenni valódi helyzetek, és nehéz színházi eszközöket találni, amelyek segíthetik a játszókat. Érdemes figyelni a nehezen megszólaló diákokra is: a közös megszólalások nagyon sokat segíthetnek a nehezen megszólalóknak. A tértárgyat pedig szintén sokat tud segíteni a játszóknak, ám be is szűkítheti a lehetőségeket – például az asztalhoz leültetett szereplők passzivitásra vannak ítélve. A cselekvések ezzel szemben energiát jelentenek, amiben lubickolnak a csoport tagjai.

6. Violin 3: *Nyelvgyötrők*, felkészítő: Polgár Lilla

A Violin Alapfokú Művészeti Iskola másik csoportjában is ügyes színjátszókkal találkozhattunk. A csoportvezető sok olyan eszközt használt, ami örömet jelentett a játszóknak: a különböző gyakorlatok, játékok előadásba illesztése, a nevekkel való játék izgalmas lehetőségeket rejt. Tanulságos, hogy milyen fontos a képességeknek és a korosztálynak megfelelő feladatot találni. Fontos azt is tisztázni mindig, hogy az előadás elkészítése milyen tanulási folyamatot jelenthet a résztvevőknek. Továbbá lényegesnek tartom, hogy egyéni feladatokkal is megküzdjenek a diákok (még ha a közösségi elemek is állnak a középpontban). Meg kell jegyeztem, hogy ebben az esetben is érezhető hatása van az előadásra a csoporttal végzett műhelymunka, az előkészítés, az „alapozás”.

7. Magocska: *A tojás*, felkészítő: F. Korcz Judit és Tömör Zsuzsanna

Az abai Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskola előadása remek élményt jelentett a nézőknek és játszóknak egyaránt. Tanulságos, hogy az előadásban milyen jól sikerült megtalálni a fiúk és a lányok helyét is. Ráadásul arra is ügyeltek a

csoportvezetők, hogy a játszókat ne nyomja agyon a szöveg. Azt tapasztaltam, hogy ha a próbafolyamat során sikerül megtalálni a közös mozgások megfelelő ritmusát és változatosságát, akkor nagyon tudják élvezni a közösségi játékot a gyerekek. Az előadásban remek játéklehetőségek rejlenek, amelyekkel érdemes lehet még tovább is dolgozni. A műfajokkal való bátor kísérletezés szintén erősítheti az előadást: a szerkesztett játék elemei a népi és mesei elemekkel kiegészülve működő elegyet alkotnak, frissen tartja a játszókat is.

8. Prikulics Társulat I. – Prikulics Társulat II. (Hang-Szín-Tér Művészeti Iskola – Szabad Színház), *Tóvirág I. – Tóvirág II.*, felkészítő: Nagy Judit

A társulat két csoportnévvel és két előadással érkezett a találkozóra, de valójában egy produkcióról beszélhetünk, melyet két részletben mutattak be a közönségnek. A „két előadás” közötti határt egy sötét jelezte a színpadon, akár csak két felvonás között ezt megszokhattuk. Nagyon átgondolt és látványos világot építettek fel a színpadon, minden apró részletre kitérően. A díszlet (a tavi világ megidézője), a fények, a halacska jelmezek, a lelógó moszatok mind-mind szerves egészként röptettek minket egy kellemes hangulatú mesevilágba. A játszókat láthatóan nagyon élvezték az ebben a közegben való játékot. A színpadkép olyannyira részletgazdag és kidolgozott volt, hogy néhány szempontból meg is nehezítette a nézők és talán a játszóknak dolgát is. A jelmezek egész testet záró kosztümök voltak, még a játszó arcát is körbevétték, ami által sok arcjáték és testjáték is rejtve maradt. Amennyit ad látványban egy ilyen bonyolult jelmez, annyira meg is nehezítheti a játékot. Talán éppen ezért is néhány jelenetben az volt az érzésem, hogy a fókusz a képeken maradt, nem a színjátszókon. Örömmel látni, hogy a Tóvirágot játszó kislány mennyire él ebben a szerepben, figyelme egy pillanatra sem kalandozott el a partnereiről. A sok szöveg és szituáció között egyszer sem bizonytalanodott el, pontos és koncentrált játékot hozott az előadás mind az 50 percében. Ez az 50 perc talán túl hosszú volt a történethez, ami több sűrítéssel talán feszesebb lehetne. Jelenetek és dialógusok ismétlődtek többször is a színpadon – ezen ismétlések számának csökkentése is segítené. A csoport nagyon fontos témáról mesél a produkcióval: az emberek figyelmetlenségéről a természettel, az élővilággal szemben, teszik mindezt gyerekekhez és felnőttekhez is utat találva. Kíváncsi vagyok a csapatnak, hogy minél több embert szólítsanak meg hasonlóan fontos párbeszédekkel!

9. Vörösmarty Színpad Felső Csoport (Kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Gimnázium és AMI), *Farkas és Piroska*, felkészítő: Kiss Zoltánné

A csapat Tasnádi István *Farkas és Piroska* című művét adaptálta színpadra. Nagy energiájú játszókat láthattunk a színpadon. Az volt az érzésem, hogy minden Piroskát, minden Farkast és minden Nagymamát játszó eltökélt szándéka volt, hogy meggyőzze a saját karaktere igazáról a kedves közönséget. Ez pedig nagyon fontos alapköve a színjátszásnak, hogy mindig legyen valami szándék a társaink, a nézők, egymás felé, amely szándék mentén közölni vágyunk. A csoport ebben az előadásban nagy energiákat mozgósított szándékaik megmutatására. Ehhez választékos és kreatív eszközöket használtak mind a karakter megformálásában, mind a szituációkban, mind az egymást lebutítani akaró taktikák kiválasztásában. A játszókat törekedtek arra, hogy

néhány apró és egyszerű jelet kapcsoljanak a figurákhoz, amivel a felismerhetőséget és az értelmezhetőséget is könnyítették. A Farkas például folyton vakarózott. Egyetlen pici, de annál jellemzőbb gesztus elég volt ahhoz, a Farkast játszó „elfarkasosodjanak”. Abban talán még van további munka, hogy ezeket a jeleket hogyan tegyék a gyerekek a karakterek szerves részévé. Hogy ne ugyanúgy jelenjen meg a vakarózás minden helyzetben, hanem fokozással, váratlan mozdulatokkal, vagy más egyéb megoldásokkal túllépjen az illusztráláson és a szereplők sajátjává váljon. Érdekelt volna, hogy a szöveggel kapcsolatban milyen saját gondolatok merültek fel a színjátszóknak és azokat miként jeleníthetnék meg. Biztos vagyok benne, hogy akadt ilyen gondolat bőven, de most valahogy az volt az érzésem, hogy a játék erősen szövegközpontú maradt, és nem mert/vagy nem akart lazábban kapcsolódni a színdarabhoz és erősebben rákapcsolódni a játszóknak plusz ötleteire.

10. Kinder Spielen Színikör (Isztiméri Német Nemzeti-ségi Önkormányzat), *Es war einmal eine Katze, ein Pferd, ein Mann, ein Esel, ein Floh und eine Hex*, felkészítő: Fekete Heidi

Az egészen kicsi játszókból álló csapat elhozta nekünk egész évi munkája sűrítettanyagát, esszenciáját. Azt mutatták meg a közönségnek a felkészítő tanítónő segítségével, hogy milyen kreatív, drámás eszközökkel tanulnak németül. A produkció egy tündéri bemutatóórává állt össze előttünk olyan kis játszókból állt, akik életükben először merészkedtek ilyen nagy színpadra. Ráadásul az izgalmat és a sok néző miatti feszültséget rögtön német nyelven kellett leküzdeniük. De figyeltek arra is, hogy a nézőtérben is mindenki értse az elhangzott mondásokat, ezért a kedvükért mindig elismélték magyarul is. Sőt, arcfestéssel és kicsi játékokkal vizuálisan is segítettek bennünket. Fantasztikus ötlet, hogy az idegennyelv-tanuláshoz hangulatokat, élményeket társítanak. A bemutató nem színházi előadás szeretett volna lenni, mégis egy hajszál választotta el tőle. Az egyik leghasznosabb pedagógiai munkának lehetünk szem és fültanúi. Nagyon szeretném látni Fekete Heidit több csoporttal is a jövőben, és izgatottan várom azt, amikor az a bizonyos hajszál eltűnik a pedagógia és a színház közül.

11. Kodócska (Kodolányi János Gimnázium és Szakgimnázium), *Toldi (feldolgozás)*, felkészítő: Láposi Anita

Öröm volt ránézni a csapatra első pillanattól kezdve. Ötletes tömegmozgatást, arányosan kezelt teret, egyszerű, gyors és praktikus térváltásokat, valamint pontos és fegyelmezett játszókat láthattunk. Egyszerűen jól esett a szemnek az egész színpadkép. A Toldi adaptáció ötletesen és jól húzott előadássá vált a Kodócska csoport játéka keresztül. Néhány pontosan eltalált gesztussal és jól megválasztott szituációval erősen vezetett történetmesélés zajlott a színpadon. Mindig egy kicsi választotta el a játékot az elemetáris élménytől. A bika legyőzése jelenetben – szintén tökéletes arányokkal megkomponált képben – épp csak felvilámlantva kaptuk a küzdelmet, ugyanúgy, mint ahogy a cseh vitézzel vívott harc, vagy a farkasok legyőzése során. Ha a további munka folyamatában sikerül a játszóknak intenzív jelenlétét belülről kifelé irányítani, és azt egy-egy ilyen jelenetben egyszerű koreográfiákba összpontosítani, akkor az élmény kataraktikus is lehet. Érdemes lehet azon dolgozni a csoportnak, hogy az épp csak (de precízen) felvillantott öt-

leteket, melyek sok helyen csak illusztrációk maradnak, megtörtént pillanattá dolgozzák át. Tényleg feszüljenek egymásnak a játszóknak, tényleg suhogjon néhányat az a bot, a jelenlét valóban öltön fizikalitást, és a hatás még erősebb lesz. Nagyon közel vannak a játszóknak ahhoz, hogy a pillanatok, amelyeket jó érzéssel választottak, ténylegesen megtörténjenek a színpadon. Ehhez a forma több mint működőképes, és úgy tűnik, hogy minden résztvevő sajátja.

12. Prelud Pódium (Bicskei Prelúdium AMI), *Mesét kérünk!*, felkészítő: Sulyokné Guba Judit

Élő zene és színjátszók szívet melengető találkozásának lehetünk szemtanúi. Az előadás egyetlen szárra felfűzött, nagyon sok lehetőséget és ötletet magában rejtő produkció. A csapat úgy döntött, hogy a fő hangsúlyt most a zenére helyezi. Különböző mesék zenéit hallhattuk gyönyörűen megszólalni abban a kontextusban, hogy egy édesanya épp az egyik nem könnyű feladatának igyekszik eleget tenni, miszerint számos csemetéjét, lehetőleg egyszerre kellene elaltatnia. Ehhez még mindig a legjobb eszköz a mese. A mese és a zene. Kíváncsi vagyok, hogy dolgozzon még ezen az előadáson, hiszen ahogyan már említettem, számos lehetőség rejlik benne. A produkció – ezen fázisában – egy remek ötlet. Kicsit hiányzik még belőle a cselekmény, a tét és a cél, amikkel a csapat megalkothatja a saját közös meséjét a mesén belül. Ráadásul tehetséges zenészek segítségével, akiknek jelenléte és játéka különleges atmoszférát varázsolt a színpadra. A játszóknak kisugárzása sokunk arcára mosolyt csalt a közönség soraiban, tehát minden eszközt megtaláltak arra, hogy jelenlétükkel és zenéjükkel gyógyításnak a mesén keresztül.

13. Garabonciás Színjátszó Műhely (Mányi Községi Művelődési Ház), *Őz a csodák csodája*, felkészítő: Véssey Vera, rendező: Móra János

A csoport megbolondította a teret az előadásával, ami kifejezetten jótékonyan hatott a nap végén. Kreatívan használták annak érdekében, hogy játszóknak és nézőknek a lehető legközelebb kerüljenek egymáshoz. Számomra kedves ez a térhasználat, hiszen szeretek a játszóknak minden apró rezdülésnek, gesztusának és hangjának részese lenni. Hálás vagyok, hogy ezt lehetővé tették, megengedték. A csapat láthatóan és érezhetően képzett színjátszókból áll, gazdag eszköztárral mozogtak és beszéltek a játéktérben. Az, hogy ennyire otthonosan mozogtak a spontán berendezett térben azt mutatja, hogy pontosan annyi eszköz és támasz áll rendelkezésükre a játékhoz, amennyi szükséges a biztonságérzetükhöz. A Dorothy-t alakító kislány kifejezetten pontos és kifinomult játéktípussal élt végig az előadásban. De határozott és lendületes játékot láthattunk a Madárijesztőt, a Bádögembert, az Oroszlánt, Totót, vagy Boszorkányt megformáló színjátszóktól is. Henry bácsit, Emi nénit, a nagy Őz varázslót felnőtt játszóknak alakították. Kíváncsi lettem volna arra, hogy a felnőtt játszóknak helyett miként működtek volna gyerekek ezekben a szerepekben. A nézőkkel szemben, egy sorban játszóknak ültek, akik időnként mesélő szerepbe léptek. Örültem volna, ha belőlük is többet láthatok, ha különböző szerepekben ők is megmutathatták volna magukat. Hiányoztak számomra kicsit az előadásból olyan lendületesebb jelenetek, amelyek akár az összes játszót megmozgatják. Őz, a nagy varázsló világa szépen követendő ívben, igazán tehetséges játszóknak által tártul élénk.

Herczeg Dia – Meleg Gábor

Bács-Kiskun megyei bemutató

Kecskemét, 2019. április 12.

Műhelyekben dolgozva

Talán nem túlzás azt állítani, hogy tágabb értelemben Bács-Kiskun megye, szűkebben pedig Kecskemét városa az elmúlt évtizedekben a magyarországi gyermek- és diákszínházas egyik fellegettségévé nőtte ki magát. Köszönhető mindez néhány elkötelezett drámapedagógusoknak, akik a megyén (városon) belül különböző helyszíneken képviselték ezt a fajta kulturális missziót.

Hirtelen négy név ugrik be (szándék szerint nem megbántva azokat, akiket nem említek): Orbán Editet a Kátona Gimnáziumi csoportjai révén ismerem, de tudom, hogy sokat dolgozott gyermekszínházszókkal is, és nemcsak kiváló előadásokat hozott létre, de komoly személyiségfejlesztő munkát végzett, több tanítványa mostanra neves színész. Kormányosné Makai Eszter a Vásárhelyi Iskolában végzett hatalmas szakmai és szervezői munkát, lényegében az ő házigazdaságához kötődnek a Városi Színház Találkozók, amelyeken tét nélkül mutatkozhat meg a kecskeméti mezőny kevésbé a Weöres forduló előtt. Mindkettejük szerencsésnek mondhatja magát, mert bár már nem aktívak, de van, aki továbbvige a lángot. Editnél ez családban maradt, hiszen fia, Sárosi Gábor mostanra afféle városi intézmény lett: volt olyan év, hogy három előadást hozott és vagy öt csoportot vezetett. (Igen, Kecskemét ebben sem tipikus hely, itt talán lehetsz próféta a saját hazádban.) Eszter munkáját pedig több kollégája, a kiváló kreatív zenész, Wamzer Gabriella, a több művészeti ágban is jártas Vass-Eysen Ábel, illetve a legkisebkeknél Dakó Alíz viszi tovább. Mondanom sem kell, az említettek előadással jelentkeztek a mostani találkozón. Sajnos viszont a harmadik eszembe jutó személy, Török László Dafti, aki szabadszállási Lajtorja csoportjával 24 évig volt meghatározó alakja ezeknek a fesztiváloknak, mára diákszínházszó értelemben „letette a lantot”. Ott, ahol volt, ilyen formában meg is szűnt ez a tevékenység, Dafti közben iskolát is váltott. Szomorú. Dafti pedig hiányzik. (Újonnan akkreditált rendezői tanfolyamunkon viszont tanít, októbertől már a második etap indul, tessék jelentkezni, mert akár miatta is érdemes!) Sajnos ugyanilyen űrt hagyott maga után két másik kiváló csoportvezető társa: a szintén Csokonai-díjas Kalmár János, aki negyven éven át irányította a Kísérleti Színpad munkáját, és hozott létre kiváló előadásokat, illetve Hódvánd Péter, aki dusnoki Kincskeresőivel szintén emlékezetes produkciókkal örvendeztette meg a megye és az ország gyermekszínházást szerető közönségét. (Fontos azt is tudni, hogy a három említett kolléga nemcsak előadásaival szerzett örömet éveken át, hanem a nóta szerepét is magukra vállalták, közös dalaikkal téve ciklikusan ünneplhetővé a „vörös” Bács-Kiskun megyei fordulóit, és bár ők maguk már nincsenek jelen a körünkben, de dalaikat még sokáig énekelni fogjuk az Ifjúsági Otthonban.) Akit utoljára említek, az nem más, mint rendezvényünk gazdasszonya, Józsa Kata, aki hála Istennek ma is aktív: ő ugyan nem vezet csoportot, de évtizedek óta ad háttérrel a környéken folyó színház- és drámapedagógiai eseményeknek, fesztiváloknak, műhelymunkáknak, miközben persze joggal büszke a Házhöz, a kecskeméti Hírös Agóra Ifjúsági Otthonához kötődő csoportokra. És elképesztően szép rituáléval nyitja meg és zárja be az eseményt, amikor kezdő aktusként valamennyien felszállunk Thália szekerekre (vagyis bekapcsolódunk a szekér haladását jelképező tapsritmusba, természetesen mi is, idei zsűritársammal, Uray Péterrel együtt), majd a nap zárásaként le is szállunk róla. A találkozó bonyolításához pedig neki is megvan a maga fiatalokból álló csapata. Akadnak olyanok közöttük, akik konferálnak, játékot vezetnek, vagy a találkozó dalának éneklésével töltik ki azt a csekély időt, amíg a lejátszott produkció átadja helyét a következőnek.

Tulajdonképpen a fentieknek köszönhető, hogy Kecskeméten joggal beszélhetünk egymáshoz lazán kötődő műhelyekről, és olyan alkotókról, akik lényegében átadták a stafétabotot azoknak az utódoknak, akik a megyei találkozó főszereplő csoportvezetői lettek. Éppen ebből a megfontolásból nem sorban fogok haladni az előadásokkal, hanem megpróbálok műhelyekben gondolkodni. Talán ez abban is segít, hogy mindenkinek ezen a kollektív szinten is könnyebb legyen megfogalmazni a maga számára a „merre tovább”-ot.

A második előadással kezdem: a sokáig cirókás bábszínészként dolgozó Nagypál Mária néhány éve kezdett gyerekekkel foglalkozni a Jövőnkért Alapfokú Művészeti Iskolában, egyszerre több csoporttal. Színházi rutinja mellett nagyon hamar rátalált azokra a drámapedagógiai alapesztusokra, amelyekkel hiteles és problémamentes előadásokat lehet létrehozni különböző korcsoportokkal. A mostani *Boszorkánytánc* című, a **Woodstock csoport** játszotta előadás is nagyon jól fogja meg azt a kamaszos alapproblémát, hogy egy felső tagozatos gyerek mennyire szeretne már „nagyobb lenni” saját korosztályánál. Az előadásban a hippinek öltöztetett fiatalok Doorsra és Janis Joplin zenéjére kapják el hitelesen az említett kor érzésvilágát – ami valójában a szülőktől való függetlenség metaforája számukra –, miközben a rendezőtől megszokott jegyként komoly figyelemmel és figyelemmel vannak egymás iránt. Az előadás dramatikus játéknak nevezi magát, és ha az lenne, nem is lenne semmi gond: ám itt egy történet is felmerül egy Los Angeles-i bűnbándáról, aminek követését a felrakott képek, sajnos, a jó feeling ellenére sem segítik meg (bronz minősítés).

Szintén nagyon komoly színjátékos hagyományokkal a hátuk mögött érkeztek a jászfényszaruiai (ők nem is innen, hanem a szomszéd megyéből jöttek, de mostanra hagyományosan itt élnek meg a Weöres megyei fordulóját). Az egész faluját játékra serkentő Kovács Andrásné Rozika néni szakmánkon túlnyúló legenda: tőle mostanra lánya, Kovács Tímea vette át a stafétabotot, a **Napsugár Gyermekszínpad** vezetését. A fesztiválon két produkciót láthattunk a nagy múltú műhelyből érkező apróbb- és nagyobbra nőtt népektől. A kisebbek által előadott *Békák vagy királyfik* alap gondolata a közismert meséből fakad, itt a fiúk vannak kitéve a másik nem szeszélyeinek, hogy aztán a végén a hirtelen jövő boldog végben változzanak át a békák délceg királyfiakká. Azt tapasztaltuk, hogy az érvényes probléma, a korosztályban dúló „nemi háború”, tágabb értelemben pedig a kirekesztés ellenére a játék nagyon benne maradt még a játszóknál. Ehhez hozzájárult, hogy az Ifjúsági Otthon szétnyíló függönye mögött, a tér mélyében maradván, az egyébként jól kitalált poénok is lötyögtek a nyilván kisebb térhez, közelebbi nézőkhöz szokott gyerekeken, akik egyébként kétszer is lecsicskázta egymást. Sajnos ez mostanra egy olyan magyar szó lett, amit politikai értelemben is bántó éle miatt kellene kiiktatnunk a szótárunkból (gyermekközösségben pedig végképp nem kéne használni – szerintem). Kicsit emiatt is tűnt úgy, hogy a játszókat picit beleragadtak abba a problémába, aminek kezelésére a darab kitalálódott, ezért a feloldás sem hatott rám elég erősen (bronz minősítés).

Nagyon nehezen indult a **nagyobb jászfényszaruiai** felsőseinek játéka is *Hunyadi csillaga* címmel. Arany János párvesszszakos költeményét Németh Ervin hangszerelte gyerekszínjátzóknak, ám ennek az anyagnak a keretjátéka az általam látott csoportnál funkciótlan volt – kongó mondatok, átélés nélkül... Mindez annak fényében vált igazán izgalmassá, ahogyan a játszó később lépésről lépésre kezdték el hitelesíteni *magát a történetet*, a győzelmeket, az ármányokat, a szerelmes megtalálását. Mire a 25 perces játék végére értünk, tényleg egy hős állt előttünk (a nap egyik legjobb alakítóját tisztelhetjük egyébként Hunyadi szerepében), aki újra igazolta azt a sokéves eszmémet, hogy ennek a nagyon is problémás felsős korosztálynak az igazán hiteles hősek és hősnők hiányoznak a való és az iskolai életből (ezüst minősítés + legjobb alakítás különdíja a fiú főszereplőnek).

Az egyetlen megyei, ám nem kecskeméti csoport Kiskunfélegyházáról érkezett (Józsa Kata külön jelezte, hogy sajnos elfogytak a megyéből a nem kecskeméti csoportok, holott pár éve még többen voltak, mint a megyeszékhelyiek. Nem tudom, ennek mi lehet az oka, de tenni kell ellene valamit!). A **kiskunfélegyházi Vadrózsák csoport** fiataljai a *Forduljon Psmithhez!* című, igen bő lére eresztett Woodhouse-adaptációval érkeztek, Répa Mónika rendezésében. A „bő lére eresztettség” erős eufémizmus a részemről: majdnem dupla annyi ideig játszottak, mint amennyi a programban előre jelezve volt, 25 perc helyett 48 percig! A szervezők is biztosan kalkulálnak némi csúszással, de akkor is fontos lenne előre lemérni az előadásunk játékidéjét, mert a nézőkkel szemben sem korrekt ekkora csúszás! Egyébként a rendkívül szimpatikus tanárnő hosszan szabadkozott nemcsak a csúszás, hanem az előadás miatt is. Tény, hogy sok, a rendezői tanfolyamokon jelzett gyermekszínházzal kapcsolatos hiba alaposan rányomta bélyegét az előadásra: a nem megfelelő darabválasztástól a követhetetlen történetmesélésen át a térszervezésig és színészszerzésig... Ennek a játéknak a legnagyobb értékei maguk a játszó személyek és az őket csoportként egyben tartó tanárnő – értelmes céllal egybegyűlő emberek közösségéről beszélünk (a csoport nem kért minősítést).

Az Ifjúsági Otthonhoz (és egyben a Ciróka Bábszínházhoz) két csoport köthető az idei mezőnyből: a Lazarcú Maszkákat Sárosi Gábor vezeti, míg a Liliomszörnyek csoportvezetője Horváth Krisztina. Gábort már emlegettem, ő értelemszerűen gyermek-, majd diákszínjátzóként saját bőrén tapasztalta meg és sajátította el a dráma és színjáték alapelemeit, de Krisztina útja teljesen más: sok éve a pályán dolgozó pedagógusként hirtelen köszönt be neki a színjátszás, és lett nagyon hamar nemcsak helyi szinten, hanem országosan is ismert gyermekszínházi rendező.

A **Lazarcú Maszkáktól** a *Fidriló és Kokilda* című Füst Milán-mese feldolgozását nézhettük meg a találkozón. Amint a csoportvezető-rendezőtől már megszokhattuk, most is nagyon erős csoportmunkát és kiválóan vezetett színjátzókat láthattunk, és még ebből a mezőnyből is kimagaslott a Kokildát játszó kislány, aki felnőtt színészeket megszégyenítő elánnal formált szerepét az igencsak kacskaringós történetben, megküzdve magával, szerelme tárgyával is, hogy komolyan vegye őt. Mindennek ellenére a mese dramaturgiai problémáin ezúttal nem sikerült kellőképpen úrrá lenni: a játék elején hosszan követünk egy boszorkányos (emberek rovarrá változtatásával kapcsolatos) történetzát, mint kiderül, szinte teljesen feleslegesen: ha ezt az időt Kokilda megismerésének szentelhetjük volna, akkor talán többet tudunk meg Kokilda motivációiról is, hogy vajon miért ebbe a képtelen szétlóló Fidrilóba szeret bele a szentem (ezüst minősítés + legjobb alakítás különdíja a lány főszereplőnek).

A **Liliomszörnyek Barátság-ok?** című produkciója másféle erényeket csillogtat és másfajta problémákat vet föl. A csoportvezető most is úgy indít, ahogy már többször láttam tőle: egymáshoz lazán kapcsolódó jelenetek, amely már-már szerkesztett játéknak tűnik. Aztán egyszer csak a sok-sok gomolygó részlet, saját élményekből

összehordott pillanat elkezd összeállni. Még az is nagyon fontos Krisztánál, hogy nem rejti el, hanem nyíltan és bátran beépíti az úgynevezett „férceket”, azoknak az előgyakorlatoknak a nyomait, amiből az előadás felépül. Most is igen esztétikus tablókat látunk, közben elhangzanak azok a kulcsszavak, amik alapján a jelenetek létrejöttek, mondhatnám úgyis, hogy a produkció előre „hashtaggeli” önmagát. Csakhogy mindezt valamilyen okból igen bátortalanul teszik meg a játszó, és ez a bizonytalanság kicsit ráül az egész produkcióra. Bár most is látunk olyan aprólékos megfigyelésen alapuló, a felvételi dolgozat megírásához kötődő egész osztályos tutit, ami a magyar életjáték műfaj legjobb hagyományainak színvonalán szólal meg, a fenti okok miatt a *Barátságok*? mégsem ragad magával annyira, amennyire azt a felhalmozott életanyag indokolná (ezüst minősítés + javaslat a regionális találkozóra történő meghívásra).

A Városi Színház Találkozókat szinte állandó vendégeként jó egy évtizede követem nyomon azt a munkát, amit a házigazda Vásárhelyi Iskola drámapedagógusai, rendezői végeznek, és azt gondolom, hogy Makai Eszter távozása után most kezd beérni újra igazán az a munka, amiket éveken-évtizedeken át folytattak. Az ő nyugdíjba vonulása nyilván komoly hiást eredményezett, de mostanra kialakult egy biztosnak tűnő struktúra, ami akár több évig működőképes lehet. Egy olyan team létrejöttéről beszélek, melyet Dakó Alíz óvodából iskolába áthozott kisiskolásai alapoznak meg, amelynek további szakmai háttérét Wamzer Gabriella igazgató-helyettes-kreatív-zenetanár biztosítja. És amelynek új, egyéni hangját Vass-Eysen Ábel lírai és rítusszínházi elemeket ötvöző rendezései határozzák meg. Túlzás nélkül állíthatom (ezt a tényt a szakmai beszélgetésen is regisztráltuk), hogy az idei kecskeméti megyei forduló legjobb karban lévő játszó a „vásárhelyisek” közül kerültek ki.

Ez még akkor is igaz, hogyha a legkisebbek **Csiribiri csoportjának** *A pletykás asszonyok* című előadása Dakó Alíz rendezésében sajnos ráment a fesztiválkezdesre. (Jelzem, hogy szerintem nem a legkisebbeknek kellene talán fesztivált kezdeni. De ha már mégis így van, érkezzünk előbb, hogy csinálhassunk egy gyors színpadbejárást!). A kicsik dolgát az is nehezíti, hogy ha nincs ráfutás a játékra, nincs tánc, nincs zene, nincs expozíció, az első játszóknak a semmiből kell megszólalnia. Erre célra pedig kiválóan megfelelne a később használt Weöres-mondóka, a *Letyepetye lepetye...* A játék végére kezdenek kijönni a saját megilletődöttségükből, és akkor már az utolsó pletykás asszony, meg a záró mondatokhoz kiforduló csoport át is üti a rivaldát. Sajnos kicsit későn (bronz minősítés).

Egytel jobb formát mutat a **Tücsök Csoport** Lázár Ervin-féle *Hapci királya* Vass-Eysen Ábel rendezésében. Jól (sőt talán túl jól) vezetett csoportot láthatunk, amely ugyan élvezettel meséli el a történetet, de a szöveget mindnyájan kicsit túlénélik (ezüst minősítés).

A harmadik vásárhelyis csoport **Kalamajka** névre hallgat, Wamzer Gabriella és Vass-Eysen Ábel közös rendezésében a *Lélekmadár* című előadást hozták el nekünk. Nehezen behatárolható produkció, amelynek mégis minden pillanatát hitelesíti a játszó elképesztő hite arról, amiről beszélnek. Fura ezt így kimondani, de mondjuk: az élet céljáról, a boldogságról stb. Sajnos – és ez a produkció egyetlen hibája –, hogy a forrásszövegek enyhén szólva vitathatóak, igazából közhelyesek, és itt azt gondolom, hogy függetlenülem kell magam tőlük, vagyis „idegen nyelven” kell néznie az előadást. Aztán meg csak rám köszön a nap első borzongásos katarzisa – itt, az ötödik előadásnál tartottunk. Ahogy a kezdő képet rafináltan ismételve az egész csoport a saját testéből kialakít egy közös lélekmadarat a játék végén (akkor totál fényben, most irreálisan világítva), valahogy mindennél többet mond el arról, hogy mi hiányzik a mi nagyon is (szür)reális világunkból, főként ebben az országban. De lehet, hogy máshol is... (ezüst minősítés + javaslat a regionális találkozóra történő meghívásra). A végére hagytam a nap egyetlen „csont nélküli” előadását, amelyet Csukás István *Sün Balázsából* prezentált az igen kicsikből álló **Diridongó csoport** (a rendező szintén Vass-Eysen Ábel). A végtelenül egyszerű térformákkal dolgozó, a kicsiket alig tíz percen foglalkoztató játék nagyjából azt üzeni, hogy sok jó testvér sem fér el kis helyen, meg hogy mindig a legkisebb „szív” – ez nagyjából a mese és a játék örök, de egyáltalán nem mesei igazsága. (Eszembe jut, ahogy Popper nekiment egykor Csukásnak a Süsü miatt, most ezzel ugyanaz lehetne a problémája, a mesei dekonstrukció... Meg kell mondanom: az élet sajnos Csukást igazolta...). Szóval én minden nagykutyával megnézném a vásárhelyis Diridongók kis játékát a szegénységről, hogy szégyellje el már magát egy pillanatra (arany minősítés).

Összegezve a fentiek: hibátlan előadást ugyan egyet találtunk Uray Péterrel Kecskeméten, sok értéket felmutatót viszont többet is. Az gondolkodtat el, hogy a kollégák olyan banánhéjakon csúsznak el (darabválasztás, dramaturgia, térszervezés, színészvezetés), amik simán kerülhetők lennének egy kiadós rendezői tanfolyammal, akár Pesten, akár a helyszínen.

Remélem, mindez nemcsak pusztába kiáltott szó marad.

Pap Gábor Papesz

Budapesti bemutató II.

Kispesti Munkás Művelődési Otthon

2019. április 12.

A találkozón mindössze négy előadás szerepelt, de mind a négy igazán különleges alkotás volt.

Bikficek, *A közös kutya*, rendezte De-Petris Ágnes

A sort indító *A közös kutya* egy mese iskolai adaptációja volt, egészségesen felosztva a szöveget a játszóknak között, kifogástalanul elmesélték a történetet. Szerették a gyerekek csinálni, látszott a produkción a szív, ami belekerült a történetbe, kicsit talán még a problémakörön is gondolkodtak munka közben, igazi üdítő gyerekszínjátsszó előadás volt. Később a csoportvezető elbeszéléséből megtudtuk, hogy az osztállyal rengeteg a probléma, az osztály döntő többsége disz-es, tanulási zavaros és a többi. Viszont a szöveget azt gond nélkül megtanulták. Megtanulták, értelmezték, viszszafejtették. Érdekes.

Csillagfürt színjátsszó csoport, *A pletykás asszonyok*, rendezte Szilvási Ildikó

A következő *A pletykás asszonyok* egy népmese színpadi adaptációja volt, amit szintén lelkes, elkötelezett és jókedvű fiatalok előadásában láthattunk. Két igazán emlékezetes pillanata volt az előadásnak, az egyik amikor a lustálkodó főszereplő alatt a díszletágy váratlanul összerogyott, és a rajta lustálkodó szereplő – számomra szintén váratlanul – töretlenül rajta maradt a megrögyött ágyon. A játszótársak pillanatnyi zavara azonnal elpárologott, látván, hogy egy széttört ágy sem zökkenti ki a lustálkodásból társukat. Igazán szép pillanat volt. Aztán ugyanebben az előadásban, mintegy megtörve az eddigi lüktetését a produkciónak, a főszereplő kifordult a nézők felé és azt tanácsolta nekünk, hogy menjünk haza mindannyian és jól verjük el az asszonyainkat, mert az asszony az mind csalfa. Igencsak zavarba jöttünk ettől az elavult tanácstól és kerestük a csattanót, a viccet, hogy valahogy más megvilágításba kerül ez a gondolat, de sajnos a szándék ottmaradt: az asszonyt el kell verni. Izgalmas beszélgetést tudtunk kibontani ebből az eseményből, hogy mennyire szabad megbontani egy mese integritását, hiszen, ha a mesében elhangzik ez a mondat, akkor miért ne tennénk fel a színpadra. Tartalmas beszélgetés született a színpadi megformálás felelősségéről, a csoportvezető/rendező kötelességéről és az elkészült alkotás hatásáról.

Répamintás Atomtengeralattjáró Sofőrlámák, *diakszerelem.gyakorikerdesek.hu*, rendezte Lázár András

A harmadik produkció teljesen rendhagyó volt. A mostanában egyre szélesebb körben elterjedő impro előadások formáját követte, egyszerű helyzeteket kínált, ahol a nézők dönthettek a szereplőkről, a szándékokról, a mondatokról. Négy nyolcadikos vállalta be ezt az óriási feladatot, a kísérőjük elmondása alapján teljesen önszántából és igazán becsülettel helyt is álltak. Jó volt látni ahogy magabiztosan megszólít egy teremnyi embert ez a néhány tizenéves. Sajnos nem győződtem meg arról, hogy ez a forma előadás-ként a leginkább tizenéveseknek való, de mindenképpen izgalmas kísérlet volt.

Szín-Kör-Játék, *Egyszer egy menőfi*, rendezte Vigh Laura és Szilvás Nóra

Az utolsó produkció egy másik helyről érkezett, ott is felépítésük volt, úgyhogy amíg az első három előadást értéke-

lése zajlott ők megérkeztek és felkészültek. Elkezdődött egy előadás, ahol bejátszásról hangzott az *Egyszer egy királyfi*, és hamar világossá vált, hogy bizony ezt az egész dalt végig kell ülnünk és közben nézni, ahogyan értelmi fogyatékkal élő fiatalok monoton kísérő mozgással lekísérik a magnó dalát. Amikor már teljesen kétségbeestem, egy óriási csavarral az eddigi magyaros öltözetű szereplőgárdát felváltotta egy baseball sapkás, flitterruhás szereplőgárda, és felcsendült „az egyszer egy menőfi” szövegű nóta, aminek viszont színporkázó humora és a játszóknak leplezetlen elégedettsége olyan volt, mint egy korty víz a hetekig tartó sivatagi séta után. Ritkán ér ilyen meglepetés színházban, nagyon hálás voltam érte.

Ez a négy előadás adta ki programot, de bőven adtak meg-tárgyalni valót a zsűritársammal, Pass Andreával folytatott beszélgetéshez, és későbbre is, az értékelő megbeszélésekhez. Köszönöm a lehetőséget!

Farkas Atilla

Győr-Moson-Sopron megyei találkozó

Mosonmagyaróvár, Fehér Ló Művelődési Ház, 2019. április 12.

Arrabona Diákszínpad Kiscsoport, *A csodafa*, rendezte Bálint Betty

A második éve játszó kiskamasz csapat első produkcióját Patonay Anita *A csodafa* című drámaórája ihlette, s a gyerekek improvizációiból épült. Nyitóképük a történet középpontjában álló, veszélybe került fa a gyerekek zárt, guggoló testhelyzetéből, s pár szék felhasználásával varázslatosan „éledt meg” a szemünk láttára, vert gyökeret és terebélyesedett a kék mókások lakta szeretett növényre. A témaválasztás eltaláltsága tükröződött a játszóknak könnyed, otthonos működésében, mind a felnőttek karikírozott figuráiban (pl. nyugdíjasok), mind a saját korosztályuk alakjainak természetes játékában. Talán a döntéshozó felnőttek, a „ellen-ség” típusainak megformálása nagyobb feladatot rótt az arrabonásokra, mint az előző példák, itt még a szöveg-tartalom és a szerepek megalkotottsága további munkára vár. A „csukló” kék mókások dialógusa a fán és a parkbeli srácok székes-fegyveres játéka ötletes, korosztályhoz passzoló, kifejezőmódban, ritmusban fejleszthető, és így is adott humoros pillanatokat, melyért a gyerekközönség hálás volt. Kiváló pedagógiai munkát végzett a csoportvezető-rendező, Bálint Betty a közös értékeink védelme, felelőssége kapcsán gondolkodás témakörében. A játék zárata „diózáporos” kimerevített képével aktivizálja a nézői gondolkodást, vajon megmenekül-e a védelemre szoruló fa, melyet a parkolójához megépítésének terve fenyeget. (T. Sz.)

Arrabona Diákszínpad Kisközépső csoport, *Mi van?*, rendezte Lakatos Dorka és Bálint Betty

A nap záró előadásaként az „arrabonások” egyik, immár négy éve együtt játszó csoportja lépett színpadra a Lipták Ildikó *A banda* drámaórája által inspirálódott közösségi felelősség-történettel. A színpadra kerülő szöveget Frankó Katalin gondozta, s a játszóknak rögtönzései alapján készült el. Meghatározó, visszatérő képi élmény a játszó és a néző számára egyaránt a tárgyakhoz (labda, teniszgolyó, hulahoppkarika, polifoam stb.) kötődő fizikai gyakorlatokból beemelt

érzelem- és viszonyulásjátékok, melyek a szavakon túli állapotot, küzdelmeket fejezik ki a diákfigurák esetén. Az iskolai felnőttvilág megjelenítése (tanár, iskolatitkár) mikrofonhang használatával végtelen egyszerűen jelzi-élteti a különbséget a szülők és kamaszok világától, és tisztán tudja működtetni a gyerek játszó. A szülők reakciója gyermekük tetteire (tanár autógumijának kilyukasztása) egyensúlyba kerül a kibontakozó „banda” tagjainak belső hangjaival és nagycsoportos jeleneteivel, melyekben tervezik, végrehajtják, reagálják a közös tettet. A többféle nézőpont felmutatása teszi hiteles játékká a *Mi van?*-t, és a játszókat által örömmel, szellemmel, komoly színpadi együttműködéssel kiérdemlik a gyerekközönség elmélyült figyelmét. Elismerésem a rendezőpárosnak, Lakatos Dorkának és Bálint Bettynek a típusok megformálásában adott segítségért, az egyedivé tett problémafelvetésért, a tiszta és kifejező színpadi beszédért. (T. Sz.)

Maskara Diákszínpad, Rossz szomszédság: török átok, rendezte Kissné Kóczán Gyöngyi

Arany János *A fülemile* című művével gyakran találkozhat a közönség a gyermekszínházi rendezvényeken. Bizonyára nem véletlen: olyan témát kínál a játszóknak, amely érdekes lehet a diákoknak: a vita, a békétlenség, az önzőség, a titkos mutyik a hétköznapijainkhoz tartoznak. Jó ritmusú előadás jött létre, melyben a játszókat élvezik a jelenlétet, és egymásra figyelve, közösen mesélik el Arany János történetét. A lassítások, a különböző cselekvések (pl. kukoricamorzsolás) tovább erősítik a gyerekek amúgy is erős megszólalásait. Színes figurák jelennek meg. A csoport előadása gondos pedagógusi munkát feltételez. A sikeres munkát erősítheti, ha a résztvevők téttel bíró feladatokat kaphatnak, ha kapcsolatokat találnak a történet és a játszókat élete között. Segíthet még az is, ha további cselekvések erősítik a résztvevők jelenlétét. (M. G.)

Kunszigeti Színház, Csillagszemű, rendezte Szabó Gergely

A csoportvezető rövid ideje dolgozik csak a színházszínpadokkal, ám máris egy sikeres előadást tudott létrehozni. Pedig erős nehezítő körülmény volt, hogy különböző életkorú színházszínpadok kerültek egy csoportba. A siker titka a rendező nyitottsága, a formák frissessége, egyszerűsége és látványossága, a fiatalos hangvétel, illetve az, hogy érződik, az előadás a játszókat sajátja. A *Csillagszemű juhász* népmesének sajátos feldolgozását mutatta be a csoport. Az alapanyag izgalmas témákat kínál: szülő-gyerek kapcsolat, kívülállás, lázadás, az egyén és a hatalom viszonya – mindezt persze humorosan és a legkevésbé sem didaktikusan vizsgálta a csapat. Emlékezetes volt számomra a királyi limuzin megjelenítése, az ezüsterdő négy villával, az autó visszafordulása. Ugyanakkor nagy kérdés, hogy mire lehet jutni ezzel a történettel. Vagyis mi lehet a befejezés? Bár a királyt-édesapát sikerült megszélesíteni, a szerelmesek nem is ismerik egymást. Persze, a lezáratlanság érzése lehet, hogy csak a felnőttek problémája. (M. G.)

Lébényi Színház, A szépen szóló aranymadár, rendezte Váradyné Márkus Éva

Tiszteletreméltó az az energia, amivel a csoportvezető 25 éve élteti a leébényi színházszínpadot. Az előadásra a bátor utkeresés jellemző: sok olyan elemet próbált ki a csoportvezető, amit korábban nem alkalmazott. Több esetben segítette a játszókat a cselekedtetés (pl. répapucolás, fakardozás).

Sikerült gyors váltásokkal mozgatni a gyerekeket, ami szintén segíti a koncentrációt, és erősíti az előadás ritmusát. Ugyanakkor nehéz volt a csoportvezető dolga: a felsős játékosoknak megfelelő anyagot találni komoly feladat, hiszen a mesék világától már távol vannak, a személyesség viszont még sok esetben kellemetlen a számukra. A megfelelést ennek a kihívásnak nem segítette a választott anyag: az idősebbek kívül rekednek a történeten. Ezzel együtt is fontos, hogy ilyen múlttal rendelkező műhelyek vannak az országban, és remélhetőleg lesz is folytatása ennek a hagyománynak! (M. G.)

Kiemelendő még a mosonmagyaróvári találkozón a kapcsán Frankó Katalin munkája. Elképesztően sok energiával és szeretettel fogadta a csoportokat, és remek hangulatot teremtett a rendezvényen. Minden csoport díjat hozott, és a résztvevők szavazatai alapján mindenki kaphatott oklevelet, továbbá egy másik csoport által felkínált tárgyi emléket (sütit, színes ceruzát, apró kincseket). Oklevelet érdemelt a legjobb színházszínpadkép és látványvilág, a legenergiusabb előadás, a legötletesebb előadás, a legelgondolkodtatóbb produkció, díjat kaptak a jövő reménységei, a legviccesebb színházszínpadi mű, továbbá átadták egymásnak a csoportok a „figyelem-fegyelem” és az „együtt mozduló” díjat is. Ezen a családi találkozón nyitott szívű színházszínpadokkal találkozhattunk. (M. G.)

Meleg Gábor, Tóth Szilvia

Heves megye

Eger, 2019. április 12.

Az egri Forrás Gyermek és Ifjúsági Ház adott otthont az idei Heves megyei találkozónak, amelyen a megyén kívülről érkezettekkel együtt hét csoport mutatkozott be. A szervezők mindent elkövettek, hogy a szereplők és a nézők – merthogy az iskolai tanítási napnak és a közönségszervezésnek köszönhetően „független” nézők is voltak – a lehető legjobban érezzék magukat. A csoportok jó előadásokkal hálálták meg a szíves fogadtatást. Aki végignézte a programot, biztosan nem bánta meg. A program láttán azt is hihetjük, hogy egy „Arany János fesztiválon” vagyunk, ugyanis négy csoport mutatott be költőóriásunk műveiből készült darabot. A *Fülemile*-ből és a *Bajusz*-ból is két-két, nagyon különböző gondolkodásmóddal készült előadást láthattunk, így nem volt okunk panaszra a változatosságot és az izgalmat illetően.

A fülemile: A közös játék és az együttlét öröme hívta létre a gyöngyösi *Sosincs vége* csoportot, egy felkérésre készült előadás sikere után maradtak együtt és döntöttek úgy, hogy bemutatkoznak a Weöres Sándor Színház Találkozón. Annak ellenére, hogy a csoportépítési folyamat elején járnak, a gyerekek otthonosan mozogtak a színpadon, hanggal is szépen betöltötték a teret. A szépen megkomponált, igényes képek, valamint a színek és jelek szimbolikájának tudatos használata a rendezőt, Kovácsné Tuza Katalint dicsérik. Kár, hogy néhány képi elem nem kapott igazi színpadi funkciót, s így csak dekorációként volt értelmezhető. Az előadás kicsit adós maradt a felszabadult játékkal, ami a szereplők közötti viszonyok tisztázatlanságának tudható be. A játék akkor pezsdült fel, amikor színpadra lépett egy igazi „karmester” (a bírő). Összességében egy jó alapokkal

rendelkező csoportot láthattunk, igényes munkára törekvő rendezővel.

A bajusz: A Szorgalmatosról érkező **Szorgi deák** egy, a csoport számára is fontos és erős üzenettel ajándékozott meg bennünket, ami már önmagában is igazolja a darabválasztást. A történet kiváló lehetőséget ad arra, hogy a egyes életkorú (7-13 évesekből álló) csoport játéka egy homogén összképet mutató előadássá szerveződjön, aminek Egerben tanúi is lehettünk. A gyerekek – bár nem táncosok – szívesen és jól mozogtak a jól megválasztott zenére, amiből az előadás többet is „elviselt” volna. Bár mindig pontosan tudtuk, hogy hol tartunk a történetben, mégis néha nehéz volt követni az egytempójú előadást. A játék ritmusának javítása (megállások, lassítások) és a következetesebb tárgyhasználat néző és játékos számára is élvezetesebbé tehetné az előadást, aminek különös, de teljesen indokolható módon kétszer volt vége. A rendező, Dancs Katalin bátor döntése volt az erős és emlékezetes képbe sűrített második befejezés, amely a játszó gyerekek személyes közlését juttatta el hozzánk.

A brémai muzsikuskok: A balmazújvárosi **Kaláris** drámaszakkörként működik változó létszámmal és változó összetételben. Évente egy vagy két új produkcióval lepik meg a város apraját-nagyját. Előadásuk forgatókönyve közös játékok és közös gondolkodás eredményeképp született meg. Két különböző korosztály játszik benne, jól elkülöníthető módon. A jól eltalált történetnek és a szereposztásnak köszönhetően kicsik és nagyok „megkapják a magukét”, de kicsit sajnáltuk, hogy ez csak a szereposztásig igaz, a színpadi játék szintjén már van különbség. Míg a nagyok a zsvány banda) játéka él és pezseg, addig a kicsik (muzsikuskok játéka) többnyire a szövegmondás és illusztráció szintjén marad. A muzsikuskok helyzetének tisztázása és igazi szituációk megteremtése nagy lépés lehet abba az irányba, hogy ezeket az izléses jelmezbe öltöztetett kedves karaktereket is életre tudja keltetni a rendező, Szilágyiné Szabó Judit. Érdemes lenne a zeneválasztást is átgondolni, mert míg a nagyok kiválóan éltek a felkínált zenei lehetőséggel, a muzsikuskokhoz választott zene indokolatlannak tűnt, és fékezte a kicsik játékát az egyébként jól összefűzött történetben.

Mi az a szerelem? Az első pillanattól látszott, hogy a **Fel-sőtárkányi Gyermek-színjátszókör** előadása nem a WSO-ra, hanem jeles színházi alkalomra, „igazi” helyi közönségnek készült, amit aztán a műsoridő is igazolt. (A műsoridőről megjegyzendő, hogy a WSO kiírásához igazodó rövidítés kifejezetten jól tett volna a darabnak.) Pontosan érzékelhető volt, hogy miért működik jól az előadás hazai pályán, amit szerencsére idegenben is jól fogadott a közönség. A rendező, Petrényné Juhász Judit által felkínált helyzetekből izgalmas és – néhány imitációtól eltekintve – élő életjátékok születtek, izgalmas figurákkal, jó színpadi jelenléttel és néhány kiváló alakítással. Nagy örömeinkre az előadás tartogatott néhány üdítő meglepetést és kiszámíthatatlan fordulatot. Érdekes volt egy olyan játékot látni, ahol a felnőtt által megálmódott, helyenként kényes határon egyensúlyozó jelenetek a kamaszok számára fontossá, hitelessé és játszhatóvá tudnak válni.

Fából vaskarika: Aki még nem tudja, hogyan lesz a fából vaskarika, feltétlenül nézze meg a siroki **Pafff Színpad** előadását. És az is nézze meg, aki tudja, mert egy színpadi varázslatot láthat. A színpad 9. generációját képviselő negye-

dik osztályos gyerekek játéka felszabadult és mégis fegyelmezett, igazi csapatmunka, mindenkinek teret adó, nem túl vállaló, de mégis erőt próbáló. A kezdő csoporttal dolgozó Rajnavölgyi Vilmos darabválasztása kiváló pedagógiai érzékről tesz bizonyosságot, és ami a színpadról sugárzik, az magáért beszél. A jó ritmusú előadás nem hagy egyetlen üres pillanatot sem nézőnek, sem színjátszónak és így mindenki örül. (Csak a rendező töpreng, mit és hogyan lehet javítani. No és hogyan tovább...)

A fülemile: a karácsondi **Fityfiritty** csoporttól láthattuk a találkozó második **A fülemile** előadását, csoportvezető-rendező Tóth Józsefné. Elejétől végéig roppant intenzív, lendületes játék volt, a játszó egy pillanatra sem engedték lankadni figyelmünket. Ez egyrészt elismerésre méltó, másrészt pedig nézőként hiányérzetet is okoz. A lelassított tempó, vagy a ráérősen felmutatott pillanatok hiányát. Jó lett volna, ha a játékbeli száguldás közben néha padlófékkel, vagy farolással leptek volna meg bennünket, az általuk kínált sportkocsiba beszálló, kapaszkodó utas-nézőket. Izgalmas, sodró lendületű előadást utazhattunk végig...

A bajusz: Ajándék a nap végére – a nézők nagy öröme. A klasszikus mű Belinszki József feldolgozásában – a siroki **Bendegúzok** és Gál Zoltán átdolgozásában. Rengeteg jó ötlet, kitűnő összjáték és egyéni villanások egy igazi színházban, ahol úgy szórakozunk jól, hogy közben pontosan tudjuk, egy ember nagy drámája zajlik a szemünk előtt. És közben szétlopnak egy házat a szemünk láttára, amiből semmit nem veszünk észre. Csak akkor eszmélünk, amikor Szűcs György bátya magára marad a kádban. Le a kalappal! Azaz mégse, mert azt is ellopták...

Lázár Péter és Egervári György

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Kisvárdai, 2019. április 12.

A kisvárdai várszínház is hagyományos helyszíneink közé tartozik, noha nem éppen a gyermekszínház igényeinek leginkább megfelelő adottságokkal bír a színházterem. Nagy feladat elé állítja a csoportvezetőket évről évre a lehetetlenül széles és mély színpad. Még a felezővel is emberpróbáló feladat bebeszélni a hatalmas nézőteret, ráadásul az is széles, így lehetetlen egyszerre beszélni, létezni a nézők felé, hiszen amint egy kicsit is elfordul a játszó, a nézőtér egyik felének jóformán háttal lesz. Az oldalsó járatok teljességgel használhatatlanok, olyan messziről kell a gyerekeknek megérkezniük a térbe, ami borítékolhatóan megtöri a játék ritmusát. A gyerekszínházban sokszor javasoljuk, hogy ne használjanak járatokat, ne menjenek a takarásba, hiszen a gyerekeknek gyakran sokkal nehezebb onnan belépni egy már működő térbe, mint vele együtt létezni, folyamatosan jelen lenni. Megoldás az is, ha a díszletekkel határoljuk be a játszóinkat, így nem a függöny, hanem a díszlet fogja jelenteni a bent vagy kint létet. Mindkettőre láttunk példát idén is Kisvárdán.

A programot az ajaki **Huncutkák csoport** **A bébicsősz** című életjátéka nyitotta. Tormáné Szabó Ilona a gyerekek, fiatalok féktelen, ellenőrzés nélküli bulizásának veszélyeit, következményeit dolgozta fel. Életjátékot nem könnyű rendezni. Nagyon fontos benne, hogy a gyerekekből építkezzen, hogy szabad játékteret kapjanak, de az improvizációk után mindenképpen kell egy rendezői kéz, ami letisztogat-

ja, feszessé teszi a játékot. Itt megvolt az örömteli játék, főként a bulijeleneteket élvezték. Mikor a tiltott szereket az idegen lányok behozták a bulira, a kimaradók, vonakodók részéről, illetve a hatóság számonkérésénél néhány bulizó gyereknel is megjelentek igaz pillanatok. Azonban nem keresték meg azt a formát, azt a színpadképet – nem egyszerűsítették, tisztították le úgy a játékot –, amivel a néző figyelmét irányíthatták volna.

Nagy vállalás egy csoportvezetőtől, hogy rögtön következő előadásként a kisebbek is bemutatkoztak: a **Huncutkák utánpótlás** csoport *Rigócsőr király* című előadásában. Így sem a nagyok örömeiben nem tud részt venni a csoportvezető, sem az első előadás idejére a programtervben is felüntetett „felkészül a Huncutkák utánpótlás csoport” programpontra nem tud megfelelni. Pedig azt gondolom, hogy pedagógiailag nem csak a felkészülés folyamata fontos része a munkánknak, hanem az előadások helyszíni megélése is, együtt a csoporttal. Erre a szervezésnél érdemes figyelni, s még ha „praktikusnak” is tűnhet, hogy egy csoportvezető letudja egymás után a két előadását, és utána már nézőként tudja élvezni a többi csoportét, valójában épp a következő évek együtt munkálkodása szempontjából nagyon fontos a bemutatók valódi megélése csapatként, ennek pedig szerkesztése kell, hogy legyen a csoportvezető.

Ez a csoport is rengeteg gyereket mozgat. A klasszikus mesei szerkezet jól vezeti a rendezőt és a játszókat. Izgalmasan figurákat látunk köztük egy-egy jelenetre. Többen szerepet váltva próbálhatják ki magukat különböző figurákban is. A két főszereplő gyereke hatalmas teher hárul, hiszen míg a fiúnak egy kegyetlenül viselkedő, ám belül igaz szerelme kell megformálnia, addig a lánynak egy fejlődéstörténeten kell végigmennie, ahogy az elkényeztetett, öntelt királylányból a megaláztatásokon keresztül szerethető és szeretetre képes feleséggé válik, aki valóban méltó királynéja lehet országának, akire ráhagyhatja édesapja az országot. Ezt a folyamatot igyekeztek színpadképekkel, színpadi ötletekkel megsegíteni – a csoport együttesen teremtette meg a történet helyszíneit, a játék közegét. Jól dolgoznak együtt. Ha Tormáné Szabó Ilona és a csoport tudja folytatni a munkát a megkezdett irányban, akkor remek előadásokat láthatunk még tőlük.

A **Csiribiri Csoport** *Az egerek gyűlését* hozta a találkozóra, Kiss Lászlóné vezetésével. A dombrádi gyerekek játéka a koncentráció és a megtanult formák pontos betartása, valamint a szabad, örömteli játék kettőssége volt jellemző. Nagyon igyekeztek megtartani a színpadképeket, pontosan és koncentráltan játszottak. Folyamatosan érződött rajtuk az egymásra figyelés. Jó volt látni azt, ahogyan kivették a maguk örömét a játékból, amint olyan formában mozdultak, ahol nem kellett tartani egy pontos alakzatot, ahol szabadon, tömegként sodródhattak, bújhattak, vagy a végén a nagy örömnél. Ezekben a helyzetekben tudtak igazán felszabadultan játszani. A csoportból az egyéni szerepet kapó gyerekek bátran hozták egyedi figurákat, merész karaktereket. A két szék közé kifeszített lepedő, ami mögé vagy alá is lehet bújni, nem csak játéklehetőséget teremtett, de a teret is remekül behatárolta a gyerekeknek, segítve őket a tájékozódásban a hatalmas színpadi térben. Sőt, abban is példaértékű volt a csoportvezető figyelme, hogy a nagyon mély előszínpadra való tekintettel ezt a kis díszletelemet kellően függönyre tolta, így a gyerekek játéktérét a színpad széle felé jelölte ki.

Gaálné Kiss Hortenzia a *Pénzért nem veheted meg* című előadást a **Porcsalmai Pimasz Pulyákkal** állította színpadra. Nem bíztak igazán a saját képességeikben, hogy jelenlétükkel, játékuikkal meg tudják teremteni a játék helyszínét, ezért berendeztek egy teljes, többfunkciós nappalit, lekötve ezzel a játszókat és túlszűfolva a teret a helyszínen összeszedhető bútorokból. A színjátszásban, tudjuk, a vizualitásnak is jelentősége van. A történet egy élet fordulópontról szól, mikor egy vállalkozó egy karácsonyi rosszullét eredményeképpen felismeri az élet valódi értékét, miután az ünnepet a telefonjára tapadva töltötte, és a családjára csak távolról láthatta, ahogyan ügyeket intéz. A tért használat, a díszletek miatt olyan fontos jelenetek játszódtak a háttérben, amelyek miatt értelmét veszítette a főhős jó néhány mondata. Játékukat a háttérben folyamatosan ott álló öt fehér ruhás lány (angyal), figyelte, kísérte. Jelenlétük és mondataik túlságosan direktté és szájbarágóssá tették a mondanivalót, az ennyire direkt megmozdulások inkább távolítanak, mint segítenék a megértést.

A nyíregyházi **Margaréta Színjátszók** Erdélyi-Szabóné Srankó Ilona vezetésével Andersen *A fenyőfa* című meséjét állították színpadra. A csoport létszáma nagyobb, mint amit a mese szereplőkben kínál, ezért egy keretjátékba ültették a történetet. Ennek a keretjátéknak és a csoport működésének igazi értéke azonban az, ahogyan egy siket társukat bevonták a játékba. A gyerekek megtanultak jelezni, hogy együtt játszhatnak, és az elmondott mondatokat hozzá is eljuttathassák. Keretjátékukban kisegerekként léteznek együtt, játszanak, élnek a hétköznapjaikat, majd édesanyjuk esti meséjeként kapják meg a fenyőfa történetét, aki a különbözősége miatt marad ki a társakkal történő eseményekből, ami után vágyakozik, majd mikor végre sikerül elérnie, szörnyű csalódás éri, semmi sem olyan, mint képzelte. Rádöbben, hogy nem élte meg a saját életét, mert máséra vágyakozott. Nagyon fontos a gondolat, amiről szólnak, de talán még kicsit sok volt a vállalás, nem sikerült kellően feszesre szerkeszteni a történetet.

A napot a **Gézengúzok** zárták. Szilágyi Ildikó *A festés* című előadása Tom Sawyer klasszikus történetét dolgozta fel. Az újfelhértóiak nagyon szimpatikusan láttak hozzá a történet színpadra állításának: igyekeztek természetesen maradni, személyességgel megtölteni a karaktereket. Minden egyes találkozás, minden festési engedélykérés más kapcsolatot, más viszonyt jelenített meg. Ez jó irány lehet egy ilyen lánc-történet elmesélésékor, amikor a második találkozás után a néző számára egyértelmű, hogy a jelenet addig fog ismétlődni, míg a nyitó jelenetben még vidáman játszó gyerekek mindegyike bele nem kerül a gépezetbe. Nagyon fontos még kitalálni Tom és Polly néni kapcsolatát, és azt a hangnemet, ahogyan Polly néni irányítja Tomot. A csoport több ponton is megmutatta, hogy vannak ötletei, de nem sikerült mindenhol erős pillanatokat találnia.

Nem volt könnyű a csoportok helyzete az igazi fesztiválgulat hiánya miatt sem. Itt sajnos a hatalmas nézőtér miatt hiába ül be minden éppen nem játszó és nem felkészülő csoport a nézőtérre, hiába kísérik a gyerekeket olykor szülők is, mégis az az érzése az embernek, hogy üres nézőtér előtt játszanak a gyerekek. Hiába kértük a nézőket, hogy üljenek előrébb, hogy a gyerekek valóban érzékelhessék a jelenlétüket, elvesztünk a széksorok között.

Dolmány Mária

Budapesti bemutató IV. és Pest megyei találkozó I. Nagy Imre Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, 2019. április 13.

Erős „mezőny” állt össze a csepeli fordulóra, csupa olyan élmény, amire még sokáig emlékezni fogok. A nap rögtön egy olyan előadással ajándékozott meg, amivel ritkábban találkozunk gyermekszínházoknál. A **Tűztestvérek csoport** *A fülemüle* című előadása bízik egy apró motívum kibontásának erejében, az Andersen-mese kismadara egyszerre fiú és lány: egy kisfiú, aki csodás énekhangjával varázsol el bennünket, miközben egy kislány szívárványos szárnyakkal táncolta körbe a színpadot. Az előadás azzal a nagyon fontos témával foglalkozik, hogy mi lehet ma érték. Van-e rá figyelmünk, fogékonyságunk? A produkció azzal is hitelesítette a kérdésfelvetést, hogy lebilincselte a tömött nézőteret. Rendezője, Ácsné Csáki Ildikó, egy másik csoporttal is jelen volt, a **Tűzmadarak** *Szárnyak nélkül* című előadása sem okozott csalódást. A diákok itt a belső figyelem, a harmónia, az önmagunkba vetett hit témájával foglalkoztak *A rút kiskacsa* című meséből kiindulva.

Más rendező is érkezett több csoporttal, Szabó-Lajter Enikő három előadást hozott el Szigetszentmiklósról, ami önmagában is kimagasló teljesítmény. A csoportvezető leginkább a **Felső Irodalmi Színpad** *Találd ki, hogy ki vagyok* című előadásában teremtette meg a diákokkal a játék örömeit.

A délelőtti folyamán három olyan előadást láthattunk, ami szerkesztett játékokból állt össze, mindegyik produkcióban pezsgett a játékkedv. Vajler-Kovács Etelka **Ssz7-Kuckócskák** csoportjának *Kütyüvilág* című előadása rendhagyó módon elkerülte a didakszist és a vicceskedő ötleteket, a „kockulás” itt eleven játékoknak teremtett lehetőséget, nem kívánt tanítani. Úgy tűnt, arra a következtetésre jutottak, hogy mi, felnőttek sokkal nagyobb bajban vagyunk a net-függőségünk miatt.

Kovács Viola *Katalinka szállj el! (Gödöllői Güzü)* című munkája egy közös osztálykirándulás élményéből született, és ami egy kiváló ifjúsági film alapjául is szolgálhatna, olyan lebilincselő volt a gyerekek játéka, kalandjaik az egri vár tövében.

A **Gödöllői Gubancolók** *Lyukasóra* című előadását pedagógusoknak kéne játszani. Kovács Éva a gyerekek ötleteire hagyatkozva kegyetlen tükröt tart a mai oktatási rendszernek, a „diákok érdekében” történő elvárások pont, hogy a kreativitást ölik ki a gyerekekből: nem tudnak mit kezdeni a nyakukba szakadt lyukasórával, játék helyett marakodnak, mindaddig, amíg egy dal össze nem kovácsolja az osztályt.

Kis Tibor rendezésében a szintén gödöllői **Petőfis Pupákok** *A walesi bárdokat* adták elő megrendítő hatással, de a csoportvezető *Toldi* című produkciója (erről a folytatásban még szó esik – *A szerk.*) okozta számomra az igazi meglepetést, annyira a mai fiatalok nyelvén szólalt meg, elkerülve a kínos aktualizáló megoldásokat.

Pass Andrea

A találkozó délutáni programja szintén izgalmas, erős pillanatokat felmutató előadásokat kínált.

Kis Szabolcs csoportvezető a Nagy Imre Általános Iskola

és AMI-ből két csoportot hozott, az alsós és felsős színköroket. A **kisebkek előadása**, az *Indián legendák* intenzív játék volt, a játékok részéről erős érzelmi állapotban. A „játék a játékban” dramaturgiát hol direkt, hol sejtelmes analógiával egészítették ki, ami helyenként erősítette, máskor pont gyengítette a követhetőséget. Az előadás alatt végig azt érezhettük, hogy a csoportnak és a rendezőnek van mit mondania az őket körülvevő világról, van bennük szándék suttozni, kántálni, kiabálni, ám szerencsésebb lett volna, ha ehhez az intenzív artikulációhoz követhetőbb, egyértelműbb dramaturgia társult volna.

A nagyobbak, a **felső színkör Szobák (avagy bent a fejben)** című előadása egy szerkesztett életjáték: kimondottan már bemutatott és érvényes előadások alapján készült. A rendező és a csoport a saját képére formálta három előadás dramaturgiai formáit, mondanivalóját, képi világát. Olykor közhelyes, de erős, néha giccsbe hajló, de süt belőle a jobbitó szándék. A kamaszlétről szóló játékban megvan a *beavatószínházi* lehetőség, vagy a feldolgozó foglalkozás esélye. Mert mi lehet hitelesebb annál, mikor kamaszok játszanak kamaszoknak, s gondolkodnak együtt? Egy dologra viszont érdemes vigyázni – ne a játékok, hanem a résztvevők fogalmazzanak majd megoldási lehetőségeket!

A szigetszentmiklósi **Kuckó Színpad Furcsaságok ládikája** (csoportvezető-rendező Szabó-Lajter Enikő) egy olyan mesejáték, melyek után érdemes volt gondolkodnunk, a felmerült és általuk meg nem válaszolt kérdéseinkre önértékelő válaszokat keresni. A jó színház lehetősége megvolt az előadásban, leginkább akkor, mikor az előre el nem tervezett pillanatok, kis bakik helyzetbe hozták a játékokat. Ilyen pillanatok során rögtön eltűnt a szereplők gépies játéktípusa, elkezdtek igazán élni, játszani, menteni, hatékonyan és sikerrel. Ezekért a pillanatokért vált igen szerethetővé az előadás.

A gödöllői **Garatreszelő Grétakör Toldija** (csoportvezető-rendező Kis Tibor) egy vérbeli és vérbő parafrázis. Kamaszos, jó humorú, lendületes stílusjáték. Jól megfér benne a szelfi és a moldvai körtánc, a vicces majomkodás és a gymorszorító, csendes pillanatok. Leginkább akkor vált izgalmassá, mikor a játékok pimaszul „hülyére vették” az eredeti történetet, majd visszaálltak bele... A játék végi sorfalas ének erős élményként maradhatott meg a nézőkben.

A csepeli, talányos nevű **G.B.Cs. IKT Örkenyeskedők** című előadása (csoportvezető-rendező Körömi Gábor) egy egyszerű etűdsorként indult. Egypercesek fél percben... A csoport nehéz feladat elé állította magát, nem könnyű egy novellát eljátszani. Főleg, ha az a novella Örkeny. Ahogy elindult az előadás, a lány, légies, helyenként bátortalan játékokból bizony felcsillant az elvárás, a groteszk filozófiája. Hamar kiderült számunkra, hogy jó választás, remek terep arra, hogy olvassunk, gondolkodjunk, hogy helyzeteket közösen dolgozzunk fel, hogy „örkenyeskedjünk”...

Egervári György

Hajdú-Bihar megye Hajdúnánás, 2019. április 13.

Hajdú-Bihar legendásan azon területek közé tartozik, ahol mindig rengeteg csoport szerepel, ahol maratoni fesztiválnapokat szerveznek, sőt, éltünk olyan idöket, mikor kétnapos találkozó volt. Idén sajnálatos módon annyi csoport már nem jelentkezett, hogy kétnapos legyen a találkozó, de

a tizenhárom csoport még mindig a legnagyobb találkozók egyikévé emeli. A fogadtatás, a csoportok kiszolgálása a technikusok által kifogástalan. Bár a művelődési háznak nincs kamaraterme, de mégis, ha egy csoportvezető ragaszkodik a kamaratérhez, megoldják egy kisterem átalakításával. A gond ezzel csupán abban rejlik, hogy a nézők egy jelentős része ilyenkor nem fér be az előadásra. Ugyanis Hajdúnánás is azon helyek közé tartozik, ahol a csoportok közönség előtt játszhatnak, még ha a rendkívül hosszú nap miatt nem is telt ház előtt, de mindig jelentős nézősereg szurkol a sikerért.

Idén rendkívül sokszínű volt a találkozók – nagyon sokféle színpadi nyelven szólalt meg a tizenhárom fellépő csoport.

Elsőként a **Tiéd a színpad!** tehetséggondozó színjátszó csoport *A Bocskais lányok és a Pál utcai fiúk* című előadásukkal. Jeles Éva rendezése egyszerre próbált egy kedves-náló könyvbemutató, egy bemutató irodalomóra és a ma gyerekeinek életjátéka lenni. Rengeteg szöveget tanultak meg a gyerekek, nagyon bonyolult koreográfiát, rendezett térformát. Sok tárgy, kellék, díszletelem között kellett mozogniuk, játszaniuk. Felvállaltan arról szól az előadásuk, hogy a ma gyerekeinek kedvet csináljon a regény elolvasására. Ám ehhez kicsivel többet mond, ahogy a srácok mondják, „szpojlereznek” el a történetből, mint amennyi az érdeklődést felkelteni. A gyerekek improvizációra épülő, izgalmas, jó jelrendszerrel építkező játékát elhalványította az irodalomórás hitelességre törekvés, az információátadás. Csukásné Bernáth Krisztina tanítványai, az **Ezerarcú Drámacsoport** egy másképpen élő, a világról mást gondoló gyerek kirekesztését vizsgálták előadásukban (*Védőangyal*). Okosan bántak a térrel, ígéretesen indítottak, de elfogyott az önbizalmuk, nem merték végig vinni a megkezdett nyelvet, ezért elveszett előadásukból az a feszültség, ami a bántások miatti keserűség és a belső hitből fakadó nyugalom között vergődő kamaszra jellemző. Csak illusztrálták a történeteket, és nem kaptuk meg a vívódást, hogy a saját belső világ vagy a külvilág az, amelyik az igazi, ami szerint élni kell.

Az ebesi **Aranyoskák** az év folyamán az igazságról, az igazságosságról játszottak – Mátyás király kapcsán is. Ennek a munkának eredményeképpen született előadásuk, az *Igazság, hol vagy?* Bálintné Badi Ibolya jó érezte, hogyan lehet a gyerekek improvizációs játékait egybefűzve az igazságról (vagy éppen ellenkezőleg, az igazság hiányáról?) szólni. Az előadásuk szépen öltözötteen, mintha Mátyásnak akarna emléket állítani, úgy indul. Nem tesz fel egy teljes történelmi tablót, csupán ezt az igazságszeretetet Mátyás csalafinta igazságtételeinek oldaláról világítja meg. Azután átkerülünk a mába, és a gyerekek saját élményeinek kibontakoztatásában teljesíti ki az előadást. Összességében nézve a címben foglalt kérdés a végéig ott húzódik, és meg is marad, ami nem éppen szívderítő üzenet ekkora gyerekektől. De legalább elgondolkodtató.

Petőfiókák *Hogyan hódítsuk meg @ lányt?* című előadásukkal a fiúk és lányok között alakuló kapcsolatokról, a kezdeményezésről, a hódításról akartak játszani. Vítál-Török Anett vezetésével egy nem túl veretes történethez nyúltak, amit képességeik szerint tisztességgel színpadra is állítottak. Azonban ezek a megírt mondatok nem voltak az övék, nem is tudták átérezni, nem tudták úgy megformálni, hogy azt érezhessük, velük történnek meg a kavargások, a lebukás. Kiindulásnak jó lehet ez a darab, de jó lett volna

látni, mit tudnak a gyerekek hozzátenni a saját tapasztalataikból, életükből a leírt történet gondolataihoz. Szeretném ezzel is arra biztatni a csoportvezetőket, hogy merjék a gyerekek gondolataira, tapasztalataira, látásmódjára bízni magukat, improvizáljanak, játszanak a kiinduló történetekkel. Ízlelgessék, és ha nem is mernek belevágni saját történet megírásába a megszületett mondatok alapján, de bátran nyúljanak bele, formálják át a megkapott alapanyagot, alakítsák önmagukra a történetet, hiszen a gyermekszínjátszás egyik hatalmas adománya, hogy lehetőséget teremtsen a rendezőnek, hogy segítségével a gyerekek védett helyzetben mondhasák ki saját gondolataikat.

Álmosdi Ekhós Rajkók Szilasi Zsanett vezetésével megteremtettek egy rendkívül izgalmas, színes, bulizós, mégis olykor nagyon komoly világot (*A légy, a cigányok és Mátyás király*). Megmutatták egy embercsoport ellentétes oldalait; a felelősségteljes, állandóságra törekvő, ám szomorú, fénytelen, ám biztonságos életet, a vidámság hiányában vigaszkereső kétségbeesést, és a mindent elvesztő, állandó bizonytalanságban élő, de vidám, szereteteli családot. Mindezt egy eredetmese, tündérmese keretein belül. Életteli, rendezetlennek tűnő játékból kialakuló csodás képek, erős érzelmek szövegben, dalban, játékban.

A **DrámaLáma**, vagyis a debreceni Bolyaisok *Hátrányos helyzet* című előadásában szintén nagyon fontos gondolatot kezdenek boncolgatni, a látásában korlátozott fiatal életét ütköztetik kortársaiéval. Azonban csak a felvetésig, a felmutatásig jutnak, nem látunk mélyre ásást, valódi éles helyzetet, sőt mindannyiunk meglepetésére, egyszer csak Besenyei Zoltán rendező megállítja az előadást, és felkísér a színpadra egy látását elvesztett fiatalembert, megszakítva ezzel a színpadi játékot. Először még úgy tűnt, egy röpké epizód lesz ez a darab közepén, majd a fiút bevonva játszanak tovább, mintha ezt sugallta volna a rendező. De nem ez történt. Ehelyett felajánlva a játszóknak és nekünk nézőknek is, hogy kérdezhetünk, nem volt szándék az előadás folytatására, mi pedig zavarunkban nem tudtunk mit kezdeni a helyzettel, végül néhány rendezői kérdés után félbehagyva ért véget az előadás.

A **konyári színjátszó csoportot** Bujdosóné Faragó Róza hozta *Panov apó karácsonya* című történetükkel. A műsort eredetileg karácsonyra készítették. A színpadon egyszerre több helyszínt is meg szeretnének mutatni, ettől kissé túlszűfolt lett a színpad, jelentős részére nincs is szükség, elég lenne azt jelezni. A kép hátuljában angyalok kórusa állja végig az egész történetet, hogy néhol felhívja a figyelmet a hit tisztaságára és fontosságára. Az egész történet túlságosan is direkt módon akarja átadni üzenetét nézőknek, és éppen ettől veszítik el a figyelmet.

Jószai Zoltán és a **Katedra Színházi Műhely** *Exit* című előadása egy kamaszközösség belső vívódásainak, kapcsolatainak alakulását vetíti elénk. Egy rendkívül egyszerű, mégis látványos és többfunkciós díszletrendszerrel dolgozik. A helyszíneket, a játék közegét a gyerekek térformákkal, egyszerű jelzésértékű mondatokkal, kellékekkel teremtették meg. Témájuk hétköznapi, mégis nagyon fontos, hiszen mindaz, amiről szót ejtenek, amiről játszanak, a kamaszok hétköznapijait szervezi, meghatározza. Történetük csupa kavargás, elhallgatás, megbántani nem akarásból fakadó ferdítés, egymásba való belerúgás, vagy éppen a közeledési szándék ügyetlen próbálkozásai, tervezgetés – és hirtelen ötlettől vezérelt akció. És javarészt minden hiábavaló, mert

a külső körülmények egészen másképp sodorják őket, semmi sem úgy történik végül, ahogyan szeretnék volna, amiért minden erőfeszítést megtettek. Így végül marad a csalódottság, a megbántottság, a tehetetlenség. Az előadás minden pillanatán érződik a rengeteg előkészítő improvizáció, a saját élményekből építkezés, egy nagyon bensőséges munkafolyamat.

Kincskeresők *A ténylegi malomkő* című előadása egy klaszszikus Mátyás mese, amit a gyerekek nagy örömmel játszanak, és amit Benczéné Mátyási Katalin gondolt színpadra. A történet duplacsavaros, hiszen a fogadósék ármánykodásának esik áldozatul Mátyás kocsija, mégis a késői órán alig akarják befogadni, másrészt a büntetés nem egyenesen nekik jár, hanem a falunak, ezért aztán a falutanácsot hívatják össze, ahol asszonyok dolga nincs, mégis az okos lány történetének mintájára a lány oldja meg a kirótt feladatot, megmentve a falut. A játékokban ötletek és alaphibák egyaránt jócskán vannak, de összességében olyan csapat a Kincskeresők, akik jó humorral és érzékkel nyúlnak a történethez, s ha a színpadi nyelvvél még ismerkednek, tanulnak belőle, igazán izgalmas előadásokkal örvendeztethetik meg a közönséget.

Deczki Klára a **BolyaiSokkkal** idén is nagyon fontos témát dolgozott fel. A *Szívlapát* olyan versek gyűjteménye, melyek a szeretetről, érzelmekről szólnak. Egyszerű drámás gyakorlatokra, bizalomgyakorlatokra indítják az előadást. Ez a forma biztonságot ad a játszóknak, és rögtön a felütésnél nagyon erős együttműködést mutatnak fel. Gondolataik a kamaszok hétköznapijairól és a felnőttek öregségéről adnak érzékletes képet. Minden pillanatban tiszta, végiggondolt, amit mondanak, logikus és fantáziadús, ahogyan a teret használják, a mozgásokat szervezik.

Abakusz Színjátzó Körrel Nánási Brigitta és Nánási Sándor együtt állította színpadra a *Társasjáték* című előadásukat, ami egy Lúdas Matyi adaptációnak konferált történet. Ami pedig a színpadon, a nézőtérén, sőt azon kívül is történik, az egy két síkon játszódó, egymással rendre összekakaszkodó játék. Izgalmas forma, érdekes kísérletté válhat, ha jól csinálják. Egyfelől látunk egy nagyjából életjáték-szerű jeleneteket építő sztorit egy családról, ahol az apa, borzasztó stílusban beszél az anyával, két gyereke közül a fiát veszi csak ember számba, aki ugyanazt az agresszív, megalázó stílust engedi meg magának az anyával szemben. Emellett zajlik több lépcsőben egy kisebb gyerekek által játszott provokatív játék a nézőtérén és a színháztermen

kívül, amiben a gyerekek összevissza rohanganak az épületben, kergetve, keresve valaki. Berohannak hangoskodva az előadásra is. Hogy mi történik, az nagyjából a nézőre van bízva, kiküldik őket, vagy csak csitítják? Leginkább zavarban vagyunk, nem tudjuk, hogy ez egy neveletlen csapat, mely nem tartja tiszteletben mások játékát, vagy hozzátartoznak az Abakuszhoz, és ez az előadás része? A figurájuk nem színpadi szerep, rettenetesen csibészes civil, a név, aki után kiabálnak, nem elég erős, nem tudjuk összekötni az apát, az általuk keresett „gonosztevővel”. Olyan nagy ekkor már a zavar, olyan agresszívek a megmozdulások, hogy a történet teljesen elsikkad mögötte. Kár érte, mert remek megoldásokra találnak, hogy megsegítsék a játszókat, képesek nagyon erős hatásokkal és finom gesztusokkal is fogalmazni, illetve kíváncsiak egymás munkájára.

A napot az emeleti kisteremben fejeztük be. Várhidi Attila két produkcióval érkezett, mindkettőt kamaratérben mutatták be. Az **Alföld Gyermekszínpad** életében új epizódot jelenthet, hogy idén már házi szerzővel dolgoznak, aki a csoportra, a gyerekekre tudja formálni a történeteket, a karaktereket, a mondatokat. *Bénák előnyben* című előadásuk nagyon karcos, erőteljes színpadi gesztusokat alkalmazó játék volt, főként a főhős részéről. Ez a színpadi nyelv nem természetes a gyerekeknek, ettől csinálttá válik minden, nem lesznek hitelesek sem az érzelmek, sem a mondatok. A kamaratér egyáltalán nem bírja el ezt a játékmódot, itt inkább zavarba ejtő, bántó ez az erőteljes játék. Két gyerek is játszott mindkét előadásban, így egyértelmű volt, hogy az első játék nyelvezte szándékos választás volt a bohózszerű történethez, ugyanis a második előadásban természetes játékkal, igazi gesztusokkal éltek ugyanazok a gyerekek. *A Haverkák, avagy...* című előadás erős pillanatokat, igaz helyzeteket hozott, visszafogott, érzelmekre alapozó játékokra épült. Izgalmas volt látni Várhidi Attilának ezt az előző évektől jelentősen eltérő, új rendezői arcát. Remek előadásokat eredményezhet egy játékkedvtől duzzadó, igazán színes karakterekből álló gyerekcsapat és egy hatalmas tapasztalattal bíró, a gyerekszínjátszás minden csínját-bínját ismerő rendező találkozása. Főként, ha a munkát egy olyan író tudja segíteni, aki a saját írói ízlését és ötleteit alá tudja vetni a csoport adottságainak, a fiatalok remek humorú, rendkívül éles meglátásainak, friss ötleteinek.

Dolmány Mária

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Miskolci Csodamalom Bábszínház, 2019. április 13.

„Hová vezet a művészet?”

„A művészet képes arra, hogy benyúljon valamely, számunkra megközelíthetetlen világba – legyen ez a lélek mélysége vagy a transzcendencia magassága –, megragadjon valamit, azt ki is hozza onnan, és úgy tudja kifejezni, hogy én, a hallgató, a néző is megérezsem, hogy miről van szó.” (Vekerdy Tamás: *Jól szeretni. Tudod-e, hogy milyen a gyereked?* Kulcslyuk Kiadó, 2013)

A „beszámoló” címéhez és elindító gondolatához is Vekerdy Tamást hívtam meg. A szándékom egyszerű, érzékeltetni vele, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei, miskolci találkozó fantasztikus volt!

Igen, örömmujongás élt bennem egész nap, miközben kilenc csapat játékait néztem. Vekerdy Tamás felvetett kérdésére az április 13-án megélt előadások láttán határozottan állítom, hogy ha minden szeletében átgondolt, alkotói felelősséggel átitatott, lendületes, humoros, életvidám gyermekektől életvidám (még ha súlyos kérdé-

seket is feszegetnek!) színjátékokat látunk, akkor a művészet elvezethet bárkit egy határtalan örömbé, elégedettségre. És ha a csapatok által feldolgozott témákra gondolok, akkor még karakteresebben tudom kijelenteni, hogy tartalmukban valójában mélységekbe nyúltak az alkotók. Volt szó a családon belüli erőszakról, a tanárdiák között feszülő, szétartó akarásról, a szülői szándékok szétcsúszásáról, a referenciacsoportok barátságainak nehézségeiről, az egymás közötti bizalom megtartásáról. Is! Igen, ezekről is, és láttam mesei, a képzelet fantasztikus gazdagságát felvállaló, mitikus történetekre alapozott, irracionális jelenségeket is megmutató előadásokat. A formanyelv gazdagságáról a csoportoknál külön is említést teszek.

A felkészítő tanárok nagyszerűsége, lelkesültsége áthatott mindent a színpadon. Ettől a fanatikus lelkesültségtől, a törekvések és elszántságok mögötti szakmai felkészültségtől, a gyermekekhez valóban értő képességtől mindig megrendülök. Gratulálok a felkészítő pedagógusoknak: *Nagy Andreának, Szeszák Szilviának, Tarsoly-Tóth Erikának, Izsó Angelikának, Dancs Katalinnak és Püspöki Péternek!*

A házigazdák, a Miskolci Csodamalom Bábszínház munkatársai remek hangulatot teremtettek mindenhez. A felújított bábszínházi épület méltóságot, ünnepi tisztaságot adott az eseményhez, minden feltétel adott volt, hogy a gyermekszínház megmutathassák magukat olyannak, amilyenek.

Izsó Angelika és Püspöki Péter koordinálta a napot. Olyan dinamikával vezettek át minket egyik előadásból a másikba, hogy észre sem vettük az idő múlását. A nap reggel 10.00 órakor kezdődött, de este 21.00 órakor még a záróceremónián is ott volt mindenki, telt ház volt a bábszínház nézőterén!

A zsűrizésben Csáki Szabolcs, a debreceni ZeneTheátrum vezetője és Szabó Attila, a Miskolci Csodamalom Bábszínház igazgatója voltak a társaim. Nagyon nehéz döntés előtt álltunk, amikor a csapatok minősítését foglalmaztuk.

Díjazások, minősítések

Arany minősítést kaptak: Avastetői Pegazus csikók, Boldvai Kompánia, Buli-Huligánok, Csivitke, Ne-Felejcs, Pegazus
Ezüst minősítést kaptak: Avastetői Fapuma, Rivall-da, Színre-lépők

Különdíjat adtunk:

Buli-huligánok – a témaválasztás bátorságáért, a szuggesztív megjelenítésért, az együttjátszás erős kohéziójáért

Csivitke – az autentikus népi-, romakultúra megjelenítéséért, a hiteles és autentikus zenei világért, a színpadi mozgás kiműveltségéért

Rivall-da – Balla Riana Emma kiváló egyéni alakításáért, erős színpadi jelenléteért

Boldvai kompánia – az erős, örömteli és felszabadult közös játékért, a Hófehérke című klasszikus mese színpadi adaptációjáért

A csoportok, akik elkápráztatták a nézőket:

Avastetői Pegazus csikók, Tökéletlen szülők, tökéletlen gyerekek (életjáték)

csoportvezető-rendező: Nagy Andrea

A saját történeteket színpadra állító, fekete pólóban, farmerben játszó csapat tagjai teljesen nyitott térben ülnek a talajon, piros fény világítja meg őket. Rejtélyesség, titkok képei, dobbanások, dobbantások, ritmikus zörejek, és a testek. Saját testükből alakítják ki a felvillantott életképek tereit. Nekem, a felnőttkorúnak, minden egyre fájóbb, mert rólunk, a felnőttvilág káoszáról szóló tükröt tartanak a gyermekkorú játszó. „Kemóra járok”, „nincs pénzem kifizetni az osztálynyaralásodat”, „nem akarok egyedül hagyni egy gyerekkel”, „a nagyhoz menj, nem érek rá most veled foglalkozni”, „nincs időm, ne tőlem kérdezd, menj anyádhoz” – és sorra játsszák el a kérdések köre épülő szituációkat. Majd jön egy csavar! Kifordítják a kontextust, és megleckézteti a gyerek a szülőt, a szülő a gyereket. Érdekes hangulatot kelt ennek a kifordított világnak a lehetősége mindannyiunkban. A játszó színpadi lázadása valós idejű örömet hoz a játék végén.

Boldvai Kompánia, Nem is olyan kicsik (népmesefeldolgozás)

csoportvezető-rendező: Püspöki Péter

A Hófehérke című klasszikus Grimm mese adaptációja nagy meglepetést hozott percről perce a színpadon. A játék minden pillanata, gesztusa, a térbeli helyzetek átalakulása annyira átgondolt, egymásból fakadó asszociációk sora volt, hogy véleményem szerint minta lehetne a felnőttvilágban alkotók előtt is. Minta arra, hogy a pergő, valós és élethelyzetet is átprogramozni képes humor hogyan tudja teljesen új olvasatát adni a klasszikusnak. Itt ugyanis a féltékenységek, a csoporton (törpék világa) belüli irigység áll a fókuszban. A boszorkány az boszorkány, azon nincs mit gondolkodni, de az egymás közötti különbségek elfogadásán már igen. A téri elemek használata (ovis székek), a játékmód, a kifordított jelentésű mondatok sűrűségével elhangzó szövegek, az akkor is merev arckifejezést mutató játszó, amikor már mindenki kacag körülötte, a filmszerű vágások Hófehérke mérgező jelenetében, a törpék tévés és számítógépes játéka egy szürreális, kontrasztokkal teli, és mégis végtelenül letisztult játékot eredményezett. Remek volt!

Színre-lépők, Dombutca 13.

csoportvezető-rendező: Szeszák Szilvia

Csoporton belüli feszültségek, generációk egymásközi problémái, bizalom és bizalmatlanság, hogyan lehet bennmaradni egy csoportban, mit kell tenni, hogy a főnök engem is észrevegyen, ki a főnök, kiből lesz jó főnök – ezek a kérdések mozgatták a cselekményt. Nehéz küzdelem volt a gyermekvilágban mindegyik gyermek számára az ösztönös megoldásokat, válaszokat találni. A küzdelem meg egymásért, a helyért, a barátságért szellemiség uralta a színpadot. A játékmód dinamikus, mozgalmasság és eseménydús, a színpadon folyamatosan változó szituációk árulták el, hogy a játékosok ezekkel az általuk felvetett problémákkal a valós mindennapokban már megküzdöttek, vagy éppen most keresik a válaszokat. Az öltözetek és a színpadkép is azt jelentette, amik ők valójában, a bandázás idejét élő, azt elszívó vagy annak nagyon örülő gyermekiséget.

Avastetői Fapuma, A drón (életjáték)

csoportvezető-rendező: Nagy Andrea

Izgalmas volt az előadás történéseit követni, keresni – azt tulajdonképpen, hogy hol és mi a dráma? A drónnal való játék (valóban repkedett egy a fejünk felett), a játszótéren egymást, a barátságot is feláldozó és elveszejtő csoport sok-sok jelenetet a néző elé tár, s ebből a sokaságból egyszer csak kirajzolódik a valós probléma, a lényeg. A játszótér mellett lakik egy öreg, aki durva, akitől félni kell, hiszen egyszer valaki azt mondta róla, akinek egyik délután az ablakán keresztül eltűnik a drón. Csörömpölés, üvegtörés, gépelhalkulás, csend. Majd a konfliktus tovább bonyolódik a gyerekek egymás közötti vitáin. Aztán újból csend. Egyszer csak megjelenik az öreg, és minden megoldódik, mivel kérdés nélkül megjavítja a készüléket, és visszaadja a gyermekeknek. Romantikus érzések, kedves, őszinte gyermeki báj a végén, a nagy megbékélés a nem is gonosz öreggel. A megjelenítésben a drón színpadi mozgása a játékosoknak sok izgalmas ötletet adott.

Ne-Felejcs, A nap amikor... (dramatikus játék)

Csoportvezető-rendező: Tarsoly-Tóth Erika, Izsó Angelika

A kezdőképben az együttjátszás nagyszerűsége azonnal szembeötlő. A nyílt térben székek, táskák. A játékosok a játék első percében közlik velünk, nézőkkel, hogy miről fog szólni az előadás. Valóság és irracionáliszmus váltják egymást, álmok és megélt valós idejű történet, és csodaszép szövegben életre szóló üzenetek hangzanak el. A néző dolga, hogy rakjon össze magának egy világot. Krízisek, végletek, és itt is az emberi kapcsolatok hiányosságai adják a dramaturgiát. Egy kellék, mely jelképpé válik, egy sál kézzől kézre adása az időnek és a történetnek, no, és az értelmezésnek is a kulcsa. A végső szituáció itt erős, már-már túlzó (vagy inkább fájdalmas) egy felnőtt korúnak, hiszen nehéz feldolgozni az elhangzó mondatokat. Például: „a minket érő veszteségeket, mindazt, ami rossz, legyen az akár gondolat is, ne féljünk kimondani, álljunk készen egymás megsegítésére!” A játéktípus oratórium jellege végig érezte a komorságot, de a gyerekek játéka hitelesítette a komolyság létjogosultságát.

Pegazus, Számok (életjáték)

csoportvezető-rendező: Nagy Andrea

„Vágyainkról szól a játékunk.” – hangzik el a játékosok szánt első percben. De mifélékről? Fehér pólókban lányok, a pólók jól láthatóan beszámoltak. Ülnek a színpad padlózatán, majd magzati pózba fekszenek, majd megszületnek, ők játsszák a szüleiket is, belép a tesósság, a cukiság, az óvodáskor („akkor még hittem”), utána a valóság (az iskolák lelki nyomora) – látélményt készítenek saját életük kielemezésével. De tovább és tovább mennek, eljutnak a halálig, a mindenek végéig. Az emberéletfordulók peregnek. A végpillanat nagyszerű emelkedettséget nyit meg, mivel a zene életigenlést hoz mindenkiben, és táncolnak a fehérpólós lányok, akik a „nem akarunk számok” lenni regnálásával mindent helyre raknak a felnőtt nézőben.

Csivítke, Karadana átka (cigány irodalmi alkotások saját dramatizálása)

csoportvezető-rendező: Dancs Katalin

(Megjegyzés: egy autentikus cigány zenekar játéka a darab szerves része volt.)

Közösség, autentikus szöveg, zene, és tánc, letisztult és vállalt hagyomány – mindez sokadjára a Csivítkéktől. Testből építkeznek, a térbeli elemeket a mozdulatok, a tánc elemei teszik balladistikussá. Csodaszépen koreografált, még a tekintetek irányát is kiművelő játékmód. Minden lány és rettenetesen kemény, karakteres és pillékönnyű, szép és rút, és átok és átok és átok. Finoman, értően, a tradíciót mélyen tisztelően komponált gyermekjáték.

Rivall-da, Lewis Carroll: Alice

csoportvezető-rendező: Püspöki Péter

Egy igazi bátor vállalkozást láttunk ebben a játékban. Animációval, filmes vetítéssel, árnyjátékkal kísérletezett a csapat. Nagyszerű volt! Az élőszereplők jelenléte, térbeli elhelyezése és a térből való kimenetelük még

átgondolásra érdemesek, de az alapmű értelmezése, a tükörijelenetek filozofikussága és képi megoldásaik sok munkaóráról, együtt alkotásról árulkodnak. Az igényesség, a színpadi dráma és ennek képi megfogalmazása már jelen volt, következhetnek a technikai kimunkálás hetei.

Buli-Huligánok, A diktátor (dokumentumdráma)

csoportvezető-rendező: Izsó Angelika

Izsó Angelika csapata magasszinten felkészült, vakmerő (több mint bátor!), a témát sok szempontból alaposan feltérképező színházati alkotott. A csapat tagjai a tanár és a diák egymásra feszüléséből keletkezett erőszakra, bántalmazásra fókuszálva gyűjtött össze valós híreket, újságcikkeket, interneten YouTube-filmeket. Ezekből dramatizáltak egy igen erős szövetű filmes, bábos előadást. Mind két fél – tanár-diák, diák-tanár – nézőpontjából vizsgálódtak, feltártak, interpretáltak. A tényfeltárás igazságosságára apelláltak. Szolidárisak, de nem didaktikusak, erősek, de nem tuti-megmondók, pontosak és megengedően gyermekiek. A mindkét oldal nézőpontjának vizsgálata sok szempontból dicsérendő, követendő! Remek előadás volt!

Köszönöm, hogy újból benne lehettem a WSO-ban!!! Tisztelettel kívánok minden színjátszónak derűs, lendületes napokat!

Láposi Terka

Zala megyei találkozó

Zalaszentgrót, 2019. április 16.

A Zalaszentgróti Városi Művelődési Központ sokadszor ad otthont gyermekszínházi találkozónak. A szervezői tapasztalatnak és a saját csoportjainak köszönhetően az intézmény vezetője, Varga István, és a szakmai stábjába pontosan tudják, hogy mitől érzik jól magukat a színjátszók és csoportvezetők egy találkozáson. Ennek megfelelően most is megtették mindent, hogy az ideális körülményeket biztosítsák. Továbbra is rendelkezésre állt a két különböző színházi tér (nagyszínpad és technikával felszerelt kamaraterem), ami a gördülékeny lebonyolításban is nagy előnyt jelentett. Nagy öröm volt újra megtapasztalni, hogy rendezők és színjátszók megnézik egymás előadásait és nem a „jöttünk, játsztunk, győztünk” hangulat uralkodott. No és volt „igazi”, pártatlan közönség, ami – valljuk be – szükséges, de nem elégséges része lenne minden színházi eseménynek. A közönségszervezésben nagy előnyt jelentett, hogy a találkozó tanítási napon került megrendezésre. Aki eljött, nem bánta meg, mert egy színvonalas fesztiválon izgalmas előadásokat láthatott.

Bolondos királyság, királyi bolondság: Keszei Judit rendezései évek óta magas színvonalat képviselnek a zalaszentgróti fordulóban. Nem volt ez másképpen idén sem. Haladó drámacsoportjával mind színházi, mind pedagógiai szempontból értékes előadást hozott létre, melyben a játzók megszólalásának ereje, a színpadi szituációk pontos értelmezése és kijátszása, a mozgások szervezettsége, a „félre szövegek” értő elmondása egyaránt jól működnek. Egy-két dramaturgiai tisztázatlanságtól eltekintve remek előadást láthattunk.

Hatrongyosi kakasok: Izgalmas és könnyed formai megoldással él Kovácsné Papp Renáta és a **Bikficek csoport**. A 7-8 évesekből álló csapat tagjai körbe veszik a színpad közepén játszó „kiemelt szereplőket”. A körben állók jelentik a történetbeli falu népét, így az ott álló, ülő, fekvő játzók végig szerepben vannak és feladatokat kapnak. Ezt a folyamatos aktivitást és a közös játékot láthatóan nagyon élvezik a gyerekek és szívesen vesznek benne részt. Emiatt és dramaturgiai szempontból is talán még több feladatot és szerepet elbírtak volna. A körben játszódó jelenetek többsége

szépen megjelenített játék, melyben a drámai pillanatok és a tételteli helyzetek sajnos kissé elsikkadnak. A fizikai gesztusok sokszor elnagyoltak és jelzésszerűek, de a játzókön érződő energia és játékkedv ezekben a jelenetekben is imponáló.

Varázshegedű: Bischofné Hesinger Katalin mind témaválasztásában, mind szövegkönyvében remek előadást hozott létre a hét fős **Csúcsfejek csoporttal**. A dráma alaphelyzete, hogy két barátnő szeretne az erdőben kettesben sátrazni, ám a szülők ezt nem engedik, így végül egyikük a saját kertjükbe megy ki sátrazni egyedül. Félelmet és magányt az éjszaka során a tündérvilágban töltött idő segít legyőzni. Természetesen álom és valóság (ahogyan azt a Szentivánéji álomból is kiolvashatjuk) összecsúszik, a közöttük lévő távolság feloldódik és már magunk sem tudjuk, hogy mikor vagyunk ébren és mikor álmodunk. A játzók korosztályához remek a témaválasztás, hiszen a történet egyszerre mesei és hétköznapi, filozofikus és játékos. Az előadás formailag sokszínű, de következetes, a színészi játék sokszor pontos, a játzók jól értik a szöveget, amit mondanak és tisztában vannak a színpadi helyzetekkel, melyekben játszanak.

A hétfejű tündér: Morácz Katalin a keszthelyi **Kisegrys csoporttal** közösen hozta létre az előadást, mely a színpadi munka mellett egy komoly pedagógiai vállalkozás is, ugyanis a bántalmazás témáját dolgozza fel olyan közegben, ahol a problémát testközelből ismerik a diákok. A szakmai beszélgetésen felmerült a kérdés, hogy mekkora távolyításra van szükség ahhoz, hogy a történeten keresztül magukról tudjanak beszélni a gyerekek. A csoportvezető azonban megerősítette, hogy ebben az esetben remekül sikerült a pedagógiai munka. Az előadás színpadképe és élőzene-használata szép, gondolatvilága tiszta. Azt, hogy valójában milyen erővel tudna megszólalni a történet, a nagyszínpad és a fellépés izgalma okozta kisebb nagyobb esetlegességek miatt nem derült ki, de egy-két pontosítás után biztos, hogy fontos előadássá érik majd a produkció.

Nincs többé iskola: Keszei Judit 12 évesekből álló **Szivárvány drámacsoportja** Schwajda György *Nincs többé iskola* című mesekomédiáját vitte színre. A darabválasztás apropója ebben az esetben is a diákok életével vonható párhuzam volt. A téma felvetésére és beszélgetés kezdeményezésére biztosan, a szöveg erejét, és néha felnőttek számára

is nehezen érthető abszurd humorát tekintve talán kevésbé volt jó választás. A szövegben felmerülő dramaturgiai kérdésekre, megfejtésre váró pontokra nem mindig sikerült megoldást találni, ami miatt néhol nehezen követhető a cselekmény. Izgalmas karakterekben és játékkedvben azonban ebben a csoportban sem volt hiány. A játszóknak remekül „érzik” a nagyszínpadot, amelynek különböző tereit az előadás igyekszik kihasználni. Az egerek megkergetése a színpad előtt, a bujkáló egerek jelenete a teljes színpad szélességében játszódik. Ez lehetőséget ad arra, hogy játszóknak különböző térbeli helyzetekben keressék a kapcsolatot a közönséggel. Tanulságos munkafolyamat lehetett mindenki számára.

Csak egy nap: Friss, humoros, színészi játékában nagyon erős, szövegválasztásában és dramaturgiai felépítésében remek előadást hozott létre a keszthelyi Rókvárbán működő **Rókinyák** csoport, Tóth-Kiss Hajnalka vezetésével. Novellákat és novellarészleteket fűztek össze remek érzékkel. Az előadás hisz a színészi játék erejében, a figuraalkotásban és a játszóknak szituációteremtő képességében, ami az etűd-szerkezetes előadás lényegét adja. Miután több figura van, mint ahány diák a színpadon, ezeket a karaktereket a néző számára is jól elkülöníthető módon kell megjeleníteniük. Ezt segítő ruhakiegészítőket vagy kisebb kellékeket használnak a játszóknak, de valójában a figurákat mozgásváltozatokkal, arckifejezésekkel és hangszínnel fogalmazzák meg, így ezek az egyébként jól kiválasztott kellékek vagy jelmezek, akár ki is maradhatnának az előadásból. Öröm nézni a felszabadult, őszinte játékot és a csoport egységét a színpadon.

Pamuhihőke és a kencefice-csudamice kapszula: A keszthelyi **Egrysek** 4-6. osztályosainak előadása nagyon szép árnyjátékkal indul, amely vizuális erejével, formai szépségével azonnal felkelti a néző érdeklődését. Az előadás kevert története szerint a mesét, mely megelevenedik előttünk, egy anya meséli a lányának. A narrátor szerepe nagyon jó felvetés, feszessé és dramaturgiailag jól felépítetté tehető az előadást. Sajnos anyát és lányát csak a történet végén látjuk újra, nem szervesülnek a mesével, melyet a játszóknak különböző formai megoldásokkal (árnyjáték, mozgásszínház, zenés betét, prózai színház) mutatnak be. A nagyszínpad néhol problémát okozott a diákoknak, az átállások nehezkesre sikerültek a zalaszentgróti bemutatón. Ezzel együtt a tér szélessége és mélysége adta előnyöket is kihasználta a csoport és Éles-Szamosi Petra csoportvezető. Erős pillanatokat jelentettek azok a gesztusok, melyben a színpad teljes méretében gondolkodva komponált képeket láthattunk.

A táltos bárány: Tersánszky-Józsi Jenő népmesei ihletésű művét a zalaszentgróti **Színfolt és Színvarázs** drámacsoport mutatta be Belinszky Bernadett és Varga István rendezésében. A továbbképzős tanulókat igazi próbatétel elé állította, hogy nagyszínpadi díszletek között, jelmezben és eszközökkel kellett elvarázsolniuk a közönséget. A jól eltalált szereposztásnak, a pontos térhasználatot biztató funkcionális díszleteknek és a jól értelmezett helyzeteknek köszönhetően egy szép és egységes előadást láthattunk, amelyben minden szereplő hozta a formáját. Magától értetődő, de kockázatokat is rejtő megoldás volt a táltos bárány megformálása, ami a bárányt alakító színjátszó erős színpadi jelenlétének köszönhetően remekül sikerült. Az elő-

adás, nemcsak a nézőknek, hanem a színjátszóknak is örömet okozott, megajándékozott bennünket néhány kitűnő színházi pillanattal és egy remek színészi alakítással.

Hófehérke és a hét elgyötört törpe: Egy meseparódiát választott az idei találkozóra a nagykanizsai **Honvéd Kaszinó Városi Színpad** kamasz „tagozata”. Merthogy a fiatalok találtak rá a darabra, amiből aztán Szollár-Nikolics Zsanna segítségével előadás is született. A színjátszóknak semmi kétséget nem hagytak a nézőkben afelől, hogy élvezik a játékot, szeretik a humort, és fontos feladatuknak tartják a közönség szórakoztatását, amiért a lehetőségekhez képest mindent meg is tettek. És a lehetőséget itt maga a sete-suta, néhol szakállas poénokkal és erőltetett helyzetekkel tűzdelt „irodalmi” alapanyag határozta be. Kár, hogy nem láthattuk a meg-megcsillanó tehetséget egy olyan darabban kibontakozni, amit a rendszeresen próbáló csoport, a színházi gyakorlattal rendelkező rendező, és az önfeléd kacagásra vágyó közönség is megérdemelt volna.

Az elkényeztetett lány: Egy érdekes és fontos kérdést vetett fel a sármelléki **KÉP-LETT** csoport bolgár népmese-feldolgozása. Mit üzen az előadás a játszóknak, és mit üzen a közönségnek? Ha célba ér a szándék, akkor ugyanazt, jelen esetben: „Az asszony verve jó”. Vagyis megtudhattuk, hogy miként kell az elkényeztetett leányt móresre tanítani, hogy rendes feleség váljék belőle. Az alapanyag nyilván hiteles, hiszen tükrözi egy másik kultúrának és korszaknak az értékrendjét, gondolkodásmódját, szokásait. E tekintetben kiváló, erős fókuszokat kínál az alapanyaga lehet egy drámafoglalkozásnak, különösen egy olyan iskolában, ahol a bolgár nyelvet is oktatják. Az üzenettel kapcsolatos kétségektől eltekintve egy izlélő, szép jelmezeket és autentikus zenét használó előadást láthattunk, amelyet a gyerekek pontos, fegyelmezett játéka tett érdekessé és követhetővé. Az igényes színpadra állítás a két csoportvezetőt, Feiler Zsuzsát és Hontváriné Lasics Henriettát dicséri.

Lázár Péter – Somogyi Tamás

Komárom-Esztergom megye Tatabánya, 2019. április 18.

Tatabányán idén ismét az Agora adott otthont a rendezvénynek. Nem éppen ideális a színpad és nézőtér mérete, azonban a technikai feltételek és maga az intézmény minden igényt kielégít. Idén sajnos kevesebb csoport mutatkozott be, mint az elmúlt években. A szakmai beszélgetésen felkészítő tanároktól hallhattuk, hogy egyre nehezebben körülmények között dolgoznak. Sem az intézményeknek, sem pedig a szülőknek nem a dráma, a színjátszás a legfontosabb tevékenység, így sokszor minden előrébb való. És ezen még a fesztiválokról rendszeresen hozott eredmény, a gyerekek helytállásában való változás, általában a munkához való hozzáállásuk pozitív elmozdulása sem változtat. Emellett a csoport tengelyét alkotó gyerekek túlterheltsége minden más tanulmányi versenyen, vagy éppen az utolsó pillanatban a csapatot cserben hagyó gyerekek, és a szülői hozzáállás sem könnyíti a helyzetet. Ezzel együtt fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a megyei után három csoport kapott lehetőséget a regionális találkozón való bemutatkozásra, ami a jelenlévők majdnem a fele, és a nehézségek ellenére egyértelműen mutatja az elvégzett munka magas színvonalát.

A Kőkúti iskola a tesi tagozatos gyerekekből álló **Kaptár csoportja** sincs könnyű helyzetben, mikor előadás létrehozására vállalkozik. Hiszen Kósáné Hegedűs Ágnesnek és Hermanné Kolec Mariannának nem csak a gyerekeknek megfelelő témát, a testhezálló munkaformát kell megtalálnia, de meg kell küzdeniük a gyerekek egyéni edzéstervének és a próbák időpontjának egyeztetésével is. *Méhek tánca* című szerkesztett előadásukban bátran építhettek a térformák váltására, a fegyelmezett egymásra figyelésre, a pontosságra, amit a gyerekek természetes módon hoztak magukkal a sportból. Emellett rengeteget tanultak, fejlődtek a beszéd, a kommunikáció, és nem kis mértékben az emberi kapcsolatok terén a tanév folyamán. Történetük, amire az összeállítást felfűzték, éppen erre világít rá. Kaptár képzetét idéző dobozrengeteggel dolgoznak, pontosan, nagy odafigyeléssel mégis magától értetődő könnyedséggel. Erős pillanatokat képesek létrehozni a csoportos mozgulásaiknál, megszólalásaiknál, kórusban, énekelve vagy szöveget mondva is. Nem vállalták túl magukat, sőt, akár még többet is elbírtak volna.

Idén is a **Kodályosok** két csapatát hozta a találkozóra Keresztes Mária. A **kisebbekkel** népballadákat, népdalokat dolgoztak fel. Az előadásuk zárt függönyök előtt kezdődik az előszínpadon és az ahhoz kapcsolódó lépcsősorokon. Remekül használják ki a hely adottságait. Előadásukba remekül szervesülnek az egyszerű ritmusjátékok, az élő zene, a mozgások. Szépen, tisztán használnak színeket, a feketebe öltözött gyerekek között a főhős egyszerű fehér ruhája jól vezeti a nézőt, és remekül bánnak az átváltozással, ahogyan a fehér ruha lekerül a szereplőről. Nem hibátlan, de remek hangulatú, érzékletes játékot kapunk tőlük. A nagyobbak, az **Azolik** előadását a Madách Színház zenés József Attila-előadása ihlette. Átvettek dalokat, szövegeket. Szépen mozgó, táncolni tudó lányokkal indul az előadásuk. Sajnos a dalok, a táncok, a szövegek egymástól elválnak, nem szervesülnek, aminek oka leginkább abban rejlik, hogy a játékosok túlságosan komolyra akarták venni a mondanivalójukat, nagyon komolykodó volt a játékuk, túlfegyelmezték magukat, amitől az érzelmek, a kapcsolatok megmutatása elmaradt, és nem valósulhatott meg a néző érzelmi bevonása sem.

A Kenderke iskola **Zsák bolha** csoportját Sulyokné Nagy Tünde készítette fel. Egy teljes 3. osztály. Szerkesztett játékokat a pörgés, az életteli, korosztályukra teljesen jellemző szabad asszociációk irányítják, a váltásokat színes sálakkal segítik. Remekül énekelnek, mozognak ritmusra, teret váltanak pillanatok alatt, és alig néhány mozdulat, téralakítás, a sálakkal segített jelzés segítségével röpiútnak bennünket a világ különböző tájaira, életünk helyszíneire, vagy mesebeli vidékekre. Megmártózunk tóban, főznek varázslévest mindenféle földi jóból, békából, bepillantunk a szobánk bútorainak világába, vagy Bergengóciába. Mindenki tudja a teljes előadást, mozgásban, dalban és rengeteg szövegben. Jó úton járnak, jövőre igazán kiemelkedő előadást várhatunk tőlük, ha ezzel a lendülettel dolgoznak tovább.

Nedermann Katalin **KSZCS csoportjával** nagyon fontos gondolatot jár körül. Az álmokról, azok elvesztéséről, átmeneti feladásának veszélyéről, illetve soha fel nem adásáról szólnak, még ha a körülmények nem is kedveznek. Sok sebből vérzik előadásuk, elvesznek a hatalmas színpadon, túlságosan hátra kerülnek, nehezen jut el a nézőtérre a mondanivalójuk. Még így is átsüt, éget az az őszinteség, amivel

a saját történeteikről, saját félelmeikről, csalódásaikról képesek szólni. Sok színpadi tapasztalatra, átgondoltságra van még szükségük egy igazán ütős előadáshoz, de a gyerekekben is és rendezőben is minden adott ahhoz, hogy ez létre tudjon jönni. Nagyon fontos munkát végeznek, olyan gondolatokat akarnak átadni, amit minél több gyereknek lenne jó meghallani, csak biztatni lehet őket, hogy ezt a munkát folytassák, juttassák el mondanivalójukat a korosztályukhoz.

A Szent Margitos **Ficseri csoport** *A helység kalapácsát* dolgozta fel Bíró Ildikó vezetésével. Nagyon nehéz szöveghez nyúltak, nagyon nehéz feladatot vállaltak fel Petőfi művének színpadra állításával. Voltak ötleteik szövegben, helyzetekben – kivételesen jól alkalmaznak egy létrát a templomtorny magasságának, a magasból leereszkedés veszélyeinek megmutatására. Mégsem sikerült átűtő ötletet találniuk, illetve a meglévőket kiaknázniuk az egyik legnehezebben kezelhető problémára, mégpedig a térszervezés megoldatlansága miatt. Nem mertek elrugaszkodni a bútorokkal való térmeghatározástól, így viszont minden zsúfolttá, eklektikussá vált, a jelenetek elcsúsztak a térben, és nem sikerült kijátszani sem őket. Nagyon nehéz forma ez abból a szempontból is, hogy amíg a történet szövegileg az egyik helyszínen zajlik, mit kezdünk a másikon ott létező szereplőkkel, aki számára az idő éppúgy múlik, akikkel tovább folynak a megkezdett történetek.

A **Szállka Stúdió** ismét hagyományaihoz méltó erős mondanivalójú előadást mutatott be. Tara Andrea ismét kiemelkedő előadást hozott létre tanítványaival. Most a gyerekek meg nem értéséről, a szülői elvárásokról játszanak hitelesen, rendkívül erős képekkel, helyzetekkel, tisztán, élesen. Exupéry, Lackfi és saját improvizációs történetek, szövegek, mondanivaló elegyeként jön létre egy új igazság, ami az övék. Előadásuk értékét a nézőtérre ülő színjátszók is érzékletesen jelezték vissza.

Dolmány Mária

Csongrád megye

Szeged, 2019. április 26.

Délalföldi víziók

Hadd dicsekedjek egy kicsit: két kedvenc alföldi vidéki városomat, Kecskemétet és Szegedet többféle színházi-emberi minőségemben is megjártam. Voltam itt is ott is (kő)színházi zeneszerző a két város „szentélyeiben”, dolgoztam diákszínjátszókkal Kecskeméten, Szegeden pedig kritikusként, a színhaz.hu mindeneképpént éltem végig egy Thealtert. Mégis, ha arra kellene válaszolni, hogy mi ugrik be azonnal, akkor egyértelműen a gyerekszínjátszás jut eszembe: kollégák minden mennyiségben, akiket több év után viszontlátva jó üdvözölni, ott folytatva, ahol anno abahagytuk, és sok-sok eleven gyerekarc, akik közül sokakat kollégaként látok viszont különböző képzéseken, de valamennyire őrzöm mégis róluk az első képet.

Maradva ezúttal fő tárgyamnál, Szegednél: akár a hajdani Szivárvány Gyermekházba érkeztem rendezői tanfolyami tanárként, akár az újdont Szent-Györgyi Agórába „vörös” zsűritagként, itt is, ott is valami meglepő otthonosság és természetesség fogadott, ami nyilván nem a két nagyon más helyszínhez, hanem inkább személyekhez kötődik. Ilyen Orbán Hédi, akitől nem nagyon lehet olyat kérni, amit

valahogy meg nem oldana, csak „ne azonnal”. És ilyen Gila Gabi is, akin meg azt érzem, hogy sosem ciki, ha valamit kérdezek vagy kérek, mert ebből is tanulni akar. Bár sok szempontból vitatom az „agórák”, köztük a szegedi, „high-teches” építészeti megvalósulását, azt, hogy minden üveg és kocka és minden steril (főleg a színházterem zenei és színházi „süketsége” bántó), de el kell ismernem, hogy jól tesz a sok apró zűg, ahová időnként el lehet bújni, vagy éppen jó megbámulni az emelet tudományos csodáit, és szépen kialakított az udvari tér is. (Milyen jól játszunk itt pár héttel később mi, elnökségi tagok és színis drámainstruktorok a „weöres-országos” résztvevőivel!)

Jól pörgő és nagyon magas színvonalú fesztivált látunk kollégámmal, Perényi Balázssal (a jól pörgésért hálásnak kell lennünk, hiszen pár óra múlva a másik déli nagyvárosban, Pécsen az itt jelenlévő hóhérokat akasztják az ODF-en, de mentségünkre legyen mondva, nem mi kértük, hogy siessenek...). A szegedi kollégák ugyanis nem sokat lacafacáznak az átállásokkal, pillanatok alatt beállítják, felállítják és átállítják, amit be-, fel- és át- kell, és aztán már kezdik is, úgyhogy én is így teszek...

A fesztivál két speciális nevelési igényű játékosok által előadott produkcióval kezdődik: a **szegedi Fogytékosok Nappali Intézménye (FONI)** egy ismert népmesét, a *Mátyás király igazmondó juhászát* prezentálja Jeneiné Ábrahám Viktória és Várad Judit rendezésében. A prezentáció valamennyire szó szerint értendő, hiszen a történet szövegét kívülről narrálják, így a szereplőknek csak az adott figura képviselte jut, amit persze sok egyéb elemmel, főként zenével és tánccal próbálnak felturbózni. Különösen precíz a kezdő tánc, valamint a zárlat, amikor – ellentétben a sokszor harsány géppenél – élőben hallhatjuk a Két szál pünkösdrózsát az egyik játékosától. Meg kell mondjam, hogy ezek a társzművészeti elemek jobban működnek, mint maga a színjáték, ami sajnos elveszti drámai jellegét. Inkább az válik érdekessé és személyessé, ahogyan néhány figura, megszegve a színházi alapszabályt, kikacsint ránk a játékból... Ugyanakkor nem kárhoztatom az első előadásukkal érkező rendezőket, hiszen munkájuknak terápiás értelemben óriási jelentősége van.

Ez utóbbi vonatkozik a **hódmezővásárhelyi Ő-SZÍN-TE Kozmucza Flóra Oktatási Intézményben** dolgozó dr. Rummelné Patócs Mariannára is, akinek csoportját viszont nem először látom a szegedi fesztiválon. Itt is narrációt kapunk, de a speciális igényekhez jóval alkalmazkodóbb és pontosabb színházi keret és rendezői vízió olyan helyzetet teremt, amiben nem kell idézőjelbe tennünk a játékosok színházi megjelenítését. *Az öreg halász és a nagyra-vágyó felesége* című játékban a szereplők mozgása és a vizuális megjelenítés viszi a prímet. Különösen szép az aranyhal gördeszkás megvalósulása, vagy az az odaadás, amivel a háttérben mozgók a halak bábjaikat kezelik, miközben mások épp szappanbuborékokat fújnak a vízi lét érzékeltesére. A legerősebb benyomást mégis az asszony nagyra-vágyásán felháborodó tenger (vagyis a csoport) vad hullámmása teszi rám.

Harmadjára rögtön egy nagyágyú következik, Lovai Ágota, aki a **kiskundorozsmai Jerney János Általános Iskola** 8-9 éves diákjaival készítette a *Sárkánybál* című előadást. Az ígéretes cím szerkesztett játékot takar, amihez Ágota, mint máskor, most is gondos kézzel válogatott szövegeket,

és amely vicces-verses-mesés keretben mutatja meg a fiúk és lányok között ébredező viszonyokat. Csakhogy míg sok hasonló játék nem lát túl a helyzet regisztrálásán, a „diagnózison”, és megmarad a kölcsönös csúfolódások-viszályok pusztá ábrázolásán, addig a jerneisek Ágota vezetésével a „terápiát” is megfogalmazzák, ami nem más, mint az önirónia! Bizony ehhez kellenek Weöres Sándor és Kárpáti Tibor gyermeklelket mélyen érző és értő versei, az egy királyfival szembeállított hétfejű lánysárkányok, az egyetlen fején, vagy épp a kicsi nyugdíján sopánkodó, öregkori sárkány reflexiója. Az ilyen és ehhez hasonló ötletek csodás dramaturgi és rendezői keverése maga az előadás, amit a csoport a lehető legbátrabban, legönazonosabban, és nem utolsó sorban legszebben énekelve ad elő. Ágota gyermekszínjátékos-rendező módszerét lassan szabadalmaztatni kéne.

A következő előadás viszont igazi meglepetés: a **szegedi Dózsa György Általános Iskola** 7-8 éves diákjai először érkeznek a fesztiválra, és Megyesi Anikó rendezésében a La Fontaine-féle *A macska és az egérké* című mesére játszanak (-táncolnak-mozognak és énekelnek) rá. Azért mondom „rájátszásnak”, mert itt sem a történet megjelenítése a cél (amit látunk, az egy laza variációsor az örök témára), hanem a minél gazdagabb és színesebb reflexió. Tágabb értelemben pedig a mozgásszínházi műfaj megszerettetése. A játék persze nem tüntet a mélységeivel, de még egyszer mondom, nem ez a cél: a téma csak ürügy arra, hogy a kicsik mozgásos-játékos formában éljék meg szerepeiket. Önfeledt és bátor gyerekeket látok, akik úgy mozognak a színpadon, hogy abban nem érezni semmiféle beállítottságot-betanítottságot. És ez bizony csak úgy lehetséges, hogy a *saját* mozdulataikat látom laza koreográfiai keretben. Nagyon fontos lenne sok ilyet látni ebből a korcsoportból. Mindehhez rendkívül humoros, a srácoknak szintén jól álló megszólalások társulnak, mint például a macska bölcs mondata, miután az egerek elszaladtak előle: „elillant az összes étel/ be kell érnem emlékével...”

Ugyanebből az iskolából érkezett a Mészárosné Surányi Olga által rendezett és Gárdonyi Géza művére épülő *A Himnusz muzsikájának megszületése* című dokumentumjáték, természetesen nagyobbakkal, 11-12 évesekkel. Sajnos, ezt a produkciót látva nem tudok a kisebbekéhez hasonlóan lelkendezni: sem a műfaj, sem a téma nem igazán felel meg a játékos életkorának. Emellett a hiteles megjelenítést tovább hátráltatja a tematikát körülengő pátosz, hogy „nem akármiről van szó, hanem...”. Ráadásul (mint később kiderül) az előadás legkiemeltebb pillanatában a főszereplő ugyan el tudta volna játszani a Himnusz zongoraszólamát, ám hangszer hiányában csak a légzongorázás jutott neki... hm! Ennyi hendikepből egy is elég volna egy előadásnak, amiben egyébként jó képességű kamaszokat látunk a nem túl hálás helyzetekben.

Érdekes alakja a Csongrád megyei gyermekszínjátásnak Szilágyi Gábor. A legutóbbi ittlétemkor három, most pedig két előadást láttam tőle. A csoportjain látszik, hogy nagyon jó drámatanár, és a diákjai tűzbe mennének vele-érte, bizonyos banánhéjakon viszont mindig elcsúszik akkor, amikor a belső munkát kifelé is érvényes színjátékká kell átformálnia. A **szegedi Tabán Általános Iskola és AMI** 12-13 éves diákjaival készített *A fülemile* rappel indul, és ez jól jelzi, hogy egy saját olvasatot kapunk Arany János örökbecsű elbeszélő költeményéből. Jól látszik az is, hogy a kisebb ka-

maszoknál már bőven elkezdődő, néha szinte vérre menő rivalizálás az a fogódzó, ami az ötletet adta a tanár számára, hogy ehhez az anyaghoz nyúljon. Még az is rendben van szerintem, ahogy Gábor a csoporttal közösen dekonstruálja az eredeti művet, új helyzeteket és szövegeket szülnek a téma nyomán, ami közben szinte el is tűnik az eredeti forrás. A gond viszont az, hogy mégsem születik ebből önfeledt játék, mintha a játékosok mégsem vállalnák fel a saját mondataikat, mintha mégsem sikerülne a munka belső körét kinyitni felénk, a nézők felé. Azt gondolom, hogy az a lépés hiányzik, amikor a rendező következetesen és szigorúan kilép a körből és külső szemmé válik, hogy felhangosítsa és felbátorítsa játésoit a megszületett pillanatok kifelé való kommunikálására.

A másik előadás, a **fábiánsebestyéni Arany János AMI-saival** készült *School-túra* még izgalmasabb és még zártabb annak ellenére, hogy egy teljesen nyitott formát választ. Az előadás kerete lényegében a Beugró című tévéműsor, vagyis a túra lényegében egy akadályverseny, amiben beugrós játékokban kell helytállniuk a szereplőknek. Nagyon gyanús, hogy a játékban felkínált helyzetek mögött valós élmények dolgoznak, de sajnos ebben a tekintetben nem ad kellő információt az előadás. Pedig van egy izgalmas váltás, amikor a keretről szinte elfeledkezve előreülnek a játékosok és olyan témák kerülnek szóba, mint például a testi fenyegetés, majd a végén olyan mondatok hangzanak el, amiket „egy életen át magunkkal viszünk”. Szerintem ebből a nagyon is igazi és hiteles jelenetből kellett volna kiindulni az előadás nagyformáját tekintve, és akkor egy jóval hatásosabb és érthetőbb *School-túrának (élet-iskolának?)* lehettünk volna szem- és fültanúi. Nagyon drukkolok Gábornak, hogy találja meg diákjaival azt a hangütést, amivel drámatanári működését hatékonyabb rendezői munkára fordíthatja át.

Szilágyi Gábor két előadása között láthattuk a **csengelei AMI-sok Csongor és Tünde** adaptációját Lantosné Horváth Irén rendezésében. Talán a nap legintelligensebb játékát kapjuk olyan 7-8. osztályos játésoktól, akik a művet arra használták, hogy egymást jobban megismerjék, míg a színjátékosok és a tanár erős kohéziója a műhöz való közelebb kerülést segítette. Vegyük észre: egyáltalán nem magától értetődő, hogy ezt a 19. századi, nem könnyen olvasható, klasszikus monstrumot pár 7-8.-os kamasz csak úgy magáévá tegye (itt bizony nemcsak dráma-, hanem magyartanári értékek is felsejlenek...). Pedig tényleg ez történik. Egy közönség felé forduló, lábukat a színpadról lógató csapatot ismerünk meg az elején, akik egymás közti viszonyaikat fordítják le a Csongor és Tünde színházi nyelvére és viszont. Mindeközben még a színjátékosok létük is terítékre kerül, amikor az egyik figurára megjegyzik, hogy „lecsószerep”, és egyébként is végig castingolnak, hogy ki kit játsszon a következő jelenetben. Bizony itt még a rossz poénok is okosnak hatnak („Isten, akarom mondani, ördög tudja”). Nagyon egyszerű és mégis megformált a tér, ami egy tologatható paraván, iskolában és színházban is fellelhető, és bármivé alakulhat. Ezt a metódust is tanítani kellene!

A **Marosvásárhelyről** érkezett **Tamacisza Kulturális Egyesület** csoportja, amely Kozsik József rendezésében egy életjátékot hozott *Don Juan* címmel. A csoport tagjai elképesztő energiákat mozgatnak, és valójában egy analitikus drámákra hajazó történetet raknak össze előttünk, amely csak nagyon áttételesen emlékeztet a nevezetes nő-

csábászra, a játék stílusa pedig egyáltalán nem függ össze vele. A téma sokkal komolyabb, a hangfekvés sokkal tragikusabb. Olyannyira, hogy az a játékosoknak koruknál fogva sem áll, nem állhat elég jól. Bár kétségtelen, hogy nagyon képzetek, megszólalásaik mégis túlfogalmazottak, a játék pedig forszírozottá válik. Amikor lihegő kamaszokat látok, az számomra mindig a beleélés erőltetésének tünete, vagyis a játékos – élmény, tapasztalat hiányában – nem tud teljesen mögötte lenni annak a figurának vagy állapotnak, ami feladatként adatott számára. Ennek ellenére azt gondolom, hogy korosztályosan megfelelőbb – talán kicsit több humorral bíró – anyaggal erről a marosvásárhelyi a csapatról még hallhatunk a jövőben.

Lovai Ágota második remeklése a **Jerney Iskola** nagyobb, 11-13 éves játésoival egy számomra különösen kedves, ám nehéz anyagra épült: Pilinszky János *Ének a kőszívű királyról* című verses meséjére. A nagyobb jerneysek elképesztő átéléssel játsszák az önmagával meghasonló királyfi történetét. Nagyon nehéz visszaadni azt a nagyívű kompozíciót, amit Ágota mozdulatokból, hangokból, ritmusokból megalkotott, tényleg látni kell! Ha egy szóval kellene jellemezni, akkor egy zenei szakszó, a polifónia jut eszembe, ám ez itt most nemcsak a zenei megszólalásra, hanem valamennyi színpadi hatáselemre értendő: a szimultán folyó történések, átalakulások, hol a palotája mélyébe zárkozó királyfi belső világát festik, hol pedig szakszerű zenei disszonanciával, bővített kvárt megszólaltatásával érzékeltetik azt a pillanatot, amikor a vadászból-öldöklésből hazatérő királyfit nem ismeri meg a háza népe. Sőt, ő önnön magát sem ismeri fel a tükörben (ez a hangköz egyébként a „tonus diabolicus”, az ördög hangköze volt a középkorban, amely pontosan a tiszta oktáv tengelyében áll: maga a tükör!).

A záró produkció sem kisebb volumenű vállalkozás, mint az előző. A Max Lucado *Értékes vagy* című művéből készült, *Éli gyermekei* címre átkeresztelt előadást a házban működő **Grimaszok csoport** játssza Horváth-Kulik Szilvia rendezésében. Egy olyan világba csöppenünk, ahol a fiatalok (az eredetiben Éli által faragott manók) különböző ismervek szerint jelölik meg, vagyis billogozzák egymást. Ebben a mikrokozmoszban szinte mindenkit a megfelelési kényszer mozgat, kivéve az Élit rendszeresen látogató lánykát, aki tudja, hogy semmiféle jelvényre, vagyis külső megerősítésre nincs szüksége: „ha nem foglalkozol azzal, hogy a többiek mit gondolnak, nem tapad meg rajtad a jel”. A kettős osztatú térben elhelyezett előadás (a színpadon belül, hátul egy dobogón Éli birodalma, míg előtte a teremtnyenyek világa) igazi közösségi színház, emellett eleven vádirat minden címkézés, megbélyegzés ellen. Kár, hogy ez pont azokhoz nem jut el, akiket a leginkább érintene, akiknek a folyamatos félelemkeltés és bűnbakképzés érdekében áll...

A kezdeti minősítés, valamint a fenti túlnyomórészt dicsérő mondatok remélhetőleg igazolják a zsüri majdnem példátlan bőkezűségét: minden előadás minősítésre került, és ezen belül **hat arany, két ezüst és három bronz oklevelet** osztottunk ki. És hogy nem lőttünk nagyon mellé, az pedig a regionálison és az országoson derült ki: a továbbjuttatott hat előadásból három az országoson is látható volt: méghozzá egy kis szarvasi kitérővel, az eredeti helyszínen.

Pap Gábor Papesz

Veszprém megye

Pétfürdő, 2019. április 27.

Pétfürdőn már évek óta remek helyen van a megyei találkozó. Lelkes szervezők, játékos program, nagyon figyelmes fogadtatás, a kamaraterem lehetősége... Egyszóval minden együtt van, hogy igazán remekül érezhesse magát minden színjászó. Az ünnepélyességet az is emeli, hogy Horváth Éva polgármester asszony a zsűriben üli végig a találkozót, és a szakmai beszélgetést, köszönti a gyerekeket, sőt a nagyközség különdíját is felajánl, aminek odaítélése is az Ő feladata. Apróságnak tűnik, de az ide érkező csoportoknak fontos, hiszen a munkájuk megbecsülését húzza alá ez a gesztus. Teszi ezt úgy a település, hogy hazai csoport évek óta nincs a WSO-n.

A két helyszín megteremti a lehetőséget a kényelmes felkészülésre, amíg a másik helyszínen folyik az előadás, nekünk meg jól esik ez az egy emeletnyi séta. Mindegy melyik terem, a nézőtérén mindig sok a néző, a csoportok érdeklődnek egymás előadása iránt. A nézőtérről sugárzik a szeretet, az elismerés, akármelyik csapat előadását is láttuk. Jó itt színjátszónak lenni.

Idén a Bárczi Speciális Iskola csoportjával nyitottuk a napot. A **Széplelkek Társulata** A rút kiskacsa és más kirekesztést, másságot feszegető történetek feldolgozását hozták *Szemenszedett mese* címmel. Iszonyú fontos a mondanivaló és éppen tőlük nagyon erőssé is válik. Üdítő a humora a csoportnak, az az önirónia, amivel teljesen tudatosan vállalják önmagukat. Pedagógiailag lenyűgöző, ahogyan a fiatalokból kihozza Brenner József, hogy vállalják fel önmagukat, mutassák meg, legyenek jópofák, mint a hétköznapiakban. Hatalmas szöveget tanulnak meg és láthatóan mindenki tudja az egészet. Pontosak, önazonosak, sugárzik belőlük a tiszta természetesség, és ettől izgalmasak, ahogyan izgalmassá válik általuk az ismert történetet egy fura világban, ahol a sok szem a normális, a kettő a kirekeszteni, szégyellni való. A főszerepet játszó lányka valódi játékmesterként képes a többiek munkáját segíteni. Valójában meg sem szólal a szövegén kívül, még csak irányító gesztust sem tesz, de jelenléte, kisugárzása, pillantásai kapaszkodót jelentenek a többieknek.

Fésüs Éva két település intézményét is megfertőzte már tevékenységével, és az ottani diákok igazán jó alapanyagoknak bizonyulnak, ezt az elért minősítéseket is jelzik. Mindkét előadásához a kamaratermet kérték, nagyon jó érzékkel, hiszen kisebb létszámú csoportok, bensőségesebb hangvételű előadások az övék. A **berhidai Pereszke** szerkesztett játéka (*Szuper!*) a kicsik szárnypróbálgatásai, a színházi nyelv tanulmányai közé tartozik. Önazonos játékokban valójában önmagukat keresik, egyszerű játékokra, drámás gyakorlatokra, jelrendszerre építve, amiben biztonságosan tudnak létezni. Mindez azt segíti elő, hogy tét nélkül megismerkedjenek a színpadi léttel, megtapasztalják a közönség közelségének, jelenlétének érzését, hogy biztonságos körülmények között gyűjtsenek tapasztalatot és persze jó élményekkel, pozitív fogadtatással, a közönség együttérzésének, szeretetének élményével gazdagodhassanak. Pozitív és negatív gondolatok, mondatok remek egyensúlya, problémák, megoldáskeresés, kudarc és megoldás váltakozik a történetben, és a játékban ott vannak a rendezőre jellemző, ritmusra,

zeneiségre épülő ötletek. Együttműködésük, egymás segítése, egymásért való belső szurkolásuk különdíjat is érdemel. Remek tanulás egy jövőbeli erős csapat első szárnypróbálgatása – pedagógiailag ötos.

A **peremartoni Persze csoport** már ennek a munkának minden eredményével felvértezve egy igen erős, hiteles, játékkal (*...függőben...*) beszél egy rettenetesen nehéz témáról: tisztán, merészen. Történetük olyan gyerekek iszonyú helyzetét vetíti elénk, akik kénytelenek mérgező közegben felnőni, létezni, akik napi szinten vergődnek a tehetetlenség, a düh, a dac, és a meg nem értett, viszonzni nem tudott aggódó szeretet hálójában. Ők azok, akik támaszai a fél nem nőtt, felelőtlen, „függőben” lévő szülőknek, felnőttvilágnak, miközben éppen ők szorulnának támogatásra, megértésre, iránymutatásra. Még a velük hivatalból foglalkozó felnőttek is csak felmutatják, segítő szándéktól vezelve fejükre olvassák hiányosságait, de a helyzettel nem tudnak valójában mit kezdeni, és segítséget sem képesek nyújtani. Tanítani való példáját látjuk előadásukban, hogyan lehet jelképes, jelentéssel bíró kellékeket úgy használni, hogy abban semmi direkttség, elsődlegesség nincs, mégis minden vizuális, vokális lehetőséget kiaknáznak belőle. Egyszerű alkoholos üvegeket, dobozokat használnak a folyamatos sziszifuszi lelki építkezés és folytonos megsemmisülés jelzésére, éppúgy, mint ritmushangszerként, vagy az érzelmi hullámszó kifejezőjeként pusztán azzal, ahogyan hangtalanul, vagy éppen hatalmas kongással helyezik odébb. Így lehet egy gördeszka a bizonytalanság, és a biztonságot adó kapaszkodó egyszerre.

A **balatonfüredi Négyszögletű Kerekérdő csoport** kicsinyei most próbálták először a színpadi játékot (*Nyuszi és a jó barát*). A kamaraterem erre alkalmas közeg. Paraván mögött gubbaszt a csoport és mindig csak azok bújnak ki, akiknek éppen szerepe van a jelenetben. Ez kicsit statikussá teszi a játékokat. Könnyebb ugyan a térszervezés, és a gyerekek koncentrációja a saját mondataikra, figurájukra, azonban a játék élettel telítettségét veszi el. Izgalmas lesz, ha jövőre már paraván, egyéb takarás nélkül, közös játékkal, folyamatos jelenléttel próbálnak majd történetet mesélni. Aprócska játékok a barátságról, a barátságosságról, a segítőkészségről, megbántásról, és megbántódásról szól.

A **siófoki Turbó csigák** tömege idén is igen pörgős, jól szervezett, valódi közösségi örömjátékkal nyűgözte le a közönséget. *A Nap leánya* a játék abszolút szeretetéről, remek humorról, a közösségi tevékenységről, az együttes játékról, az egymásra figyelésről szól. Példa értékű, ahogyan a nagy mozgások, a térszervezés, a ritmus kezelése, a játék irányítása a tanár előzenei kíséretével megvalósul. Takács Tünde gitárjátéka nem csak a színváltásokat, a ritmust segíti elő, hanem dallamával, intenzitásával az adott helyszín hangulatát is remekül hozza, hiszen a dallam a gyerekekben azt az érzést segít felkelteni, ami erősíti az átélést, a szerepbe való belehelyezkedést, az elmélyülést.

Dolmány Mária

Nógrád megyei találkozó

Balassagyarmat, 2019. április 27.

A Nógrád megyei találkozó idén is Balassagyarmat adott otthont. Megindító volt látni, hogy a szervezők milyen nagy figyelemmel és odaadással gondoskodtak a

színjátszó csoportokról: rengeteg játék, közös program és törődő figyelem jellemezte a találkozót. 15 társulat közel 170 színjátszója érkezett a Mikszáth Kálmán Művelődési Központba, hogy a tanév során színpadra állított előadásaival bemutakozzon.

Elsőként az érsekivadkerti **CsepPet**, vagyis a Cseperedő Petőfisek léptek színpadra. Ők 3 éve játszanak együtt. A *Mese a lányról, aki nem beszélt* című előadásuk sajátosan kezdődött: Fontányi Andrea, a csoport vezetője azzal engedte útnak a játszókat, hogy érezzék jól magukat. Tóth Krisztina három mesét összefűző történetével különös népmesei világba kalauzolták a nézőket, ahol a cigányasszony az emberével vándorol, ahol elveszett gyereket lehet találni, ahol beszél a bagoly, és kéken könnyezik a tó. A CsepPet által feldolgozott történetek sok fontos témát érintettek: születést, családot, gyökereinket, a sorsot.

Mátraházi Tamás hét(!) csoport előadását készítette elő. Kiemelkedő munkája különdíjat érdemelt. A produkciók erősen szövegközpontúak voltak, ugyanakkor emlékezetes pillanatokat adtak a játszóknak, amikor sikerült ellépni a szövegmondástól. A **bátonyterenyi színjátszók** sok helyzetben mutatják meg magukat: városi mikulás műsorokat, tréfás jeleneteket és passiójátékot is készítettek már.

- A **Rivalda csoport** szerkesztett játékot mutatott be Lackfi János *Robban az iskola* című verseskötetének felhasználásával. Erős megszólalásokat kaptunk, ami alapján úgy tűnt, nagyobb tétet jelentő feladatokat is elbírnának a játszóknak.
- A **Vadmacskák** egy palóc népmese feldolgozását mutatták be. A *bolond falu* című népmese sok játéklehetőséget kínált a játszóknak. Ugyanakkor elég statikus lett az előadás.
- A **Rosszcsontok** csoport *Ilyenek a fiúk, ilyenek a lányok* című szerkesztett játéka Lackfi János verseiből építkezett. A szereplők egymással feleselése élettel teli volt, valódi helyzet keletkezett, amit sokszor gátolt a kötött szöveg.
- A **Futkározók 2.** színjátszó csoport *Költögető* című szerkesztett játéka alapját Kányádi Sándor versei adták. Az etűdben kitűnt a játszóknak bátorsága és lelkesedése, ami komoly műhelymunkát feltételez.
- A **Rosszcsontok 2.** csoport tagjai Kányádi Sándorra emlékezve mutatták be a *Zümm, zümm, zümmögő* című szerkesztett játékukat. Kiemelendő, hogy mennyire erős ritmust jelent a címben is megjelenő szöveg, már-már ritussá tud válni a színpadon. Ugyanakkor itt is csapdát jelentett a kötött szöveg.
- A **Rosszcsontok 3.** csoport Osvát Erzsébet verseiből mutatott be egy szerkesztett játékot *Rosznak lenni rossz, jónak lenni jó* címmel. A korábbi előadásokhoz hasonló formával találkozhattunk itt is. A csoport néhány tagjának különösen erős megszólalásai voltak.
- A **Futkározók** színjátszó csoport szerkesztett játékát Romhányi József *Szamárfül* című verseskötete ihlette. Az előadás egyes pontokon életre kel: a rettegés a felleléstől valódi érzéseket és viszonyulásokat jelentett. Az ilyen valódi helyzeteket lenne jó megtalálni és erősíteni a későbbiekben.

Andi Színjátszósai a balassagyarmati Rózsavölgyi Márk AMI Szécsényi Tagintézménye Színjáték Tanszakának csoportja. *Mai etűdök* című előadásuk alapját helyzet-

gyakorlatok megoldásai adták: ezekben a kamaszok mai élethelyzeteit vizsgálták. A szituációk izgalmasan épültek, miközben külön is érvényesek maradtak. Ugyanakkor a sokszor használt zenei betétek rendre megtörték a jeleneteket, kizökkentőek voltak.

A borsosberényi **Berényi Törpikék** alsósai *Eleven versek* címmel készítettek előadást. Csukás István, Iván Magda, Udud István és Weöres Sándor művei sok szempontból csapdát jelentettek ennek a csoportnak is. A sok mozgás, átállások energetizálják a gyerekeket, de a rövid, ritmusos szövegek nem kínálnak igazán valódi helyzeteket, ugyanakkor közösségi játékká sem tud válni az előadás. Ezzel együtt is nagy bátorsággal léptek színpadra a játszóknak, ami gondos alapozásra utal.

Az **Egyszervolt-Mostisvan** csoport tagjai Tóth László irányításával dolgoztak. A hatodik, hetedik, nyolcadik osztályos tanulók nagyszerű helyzeteket, remek egyéni feladatokat kaptak, lubickoltak az *Így mesélünk mi* címmel készült előadásban. A játszóknak kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, élveztek is a játékot. Könnyen csúszhatott volna bele az előadás ripacskodásba, kitett és öncélú viccelődésbe, de szerencsére sikerült elkerülni ezt.

Az **Egyszervolt-Mostisvan csoport két tagja** duót alkotva is színpadra lépett. *Paprika Jancsi és az Ördög* című előadásuk vásári játék volt, azonban a bábok használatát elhagyták. Tanulságos volt, hogy a báb varázsa valódi szituációkban nem működik. Ugyanakkor más stilizációs eszközök nem találtak az alkotók. Ezzel együtt is két ügyes színjátszó jutalomjátéka lehetett az előadás.

A magyarnándori **Játékkuckó csoport** tagjai versekkel foglalkoztak. Küküllő-kalendárium című szerkesztett műsorukban Kányádi Sándor verseit mutatták be. A versek, a dalok a Kárpátok tájait és a Küküllő folyó változásait idézték fel. Erős megszólalások jellemezték az előadást, a közös mozgások, tapsok erős dinamikát és energiát adtak a csapat tagjainak.

A szécsényi **Fébé Társulat Jövőszökő** című előadásának nagyon különös hangulata volt, amit az alapanyag mellett a játékkélt is erősített. Dragomán György *A fényes jövő* című sci-fi novella-sorozatának darabjai ihlették a produkciót. Az időutazás és az öntudatra ébredő szoftverek rémisztő világa zavarba ejtő volt. Ugyanakkor a szöveg kissé el is nyomta a játszókat. Statikussá vált több jelenet is, amit erősített a sokszor visszatérő átkötő zene. A ritmusváltás talán segítene a játszóknak is mélyebben megélni a szituációkat. Ezzel együtt fontos kérdésekről gondolkodtak a fiatalok, ami a nézőket is elgondolkodásra készítette.

A Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészeti Iskola **Pimasz Kamasz csoportja** *A bajusz* című előadással készült. Színes, vegyes életkorú csoport lépett színpadra. A csoport vezetője, B. Nyíregyházi Ágnes virtuóz módon mozgatta a szereplőket. Rendkívül vidám, könnyed előadást állítottak színpadra, ami sok örömet jelentett a játszóknak. A zenészek és az előadás kapcsolata lehetne még szorosabb is, de kétségtelen: így is emlékezetes előadás született játszóknak és nézőknek egyaránt.

(A segítségért a beszámoló elkészítéséhez külön köszönet a találkozót szervezőjének, Jakus Julinak!)

Meleg Gábor

Pest megyei találkozó II.

Fót, 2019. április 27.

Csak nyugodtan...

Idén először rendezték meg a Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó Pest megyei bemutatóinak egyikét Fóton, a Vörösmarty Művelődési Házban, 2019. április 27-én, szombaton.

Révész Melinda drámapedagógusnak köszönhető az, hogy a fóti gyerekszínjátszó találkozón egyáltalán nem érződött, hogy elsőként tartottak ilyen rendezvényt. Sőt, minden rendkívül gördülékenyen működött: a csoportok fogadása, elhelyezése, a fellépők profi módon történő fel- és leszerelése a színpadon, az időkeretek tartása, a zsűri fogadása... Révész Melinda a találkozó házigazdája szerepét önként vállalta magára, így sugárzó, mosolygó, nyugodt személyisége meghatározta a rendezvény alaphangulatát.

A találkozó szórólapján (kiemelem, hogy ez is készült!) megjelenő program már eleve jó ritmusú napot ígért. A hatékony összeállításhoz hozzátartozott, hogy terveztek időt az átállásokra, az ebédre, az oklevelek kiosztására, a pedagógusokkal való beszélgetésre (bár a szakmai beszélgetésre szánt idő, mindig kevésnek tűnik), és arra is, hogy amíg a szakmai beszélgetés zajlott, addig a gyerekek megnézheték a Muharay Színház *A rózsátnevető királykisasszony* című mesejátékát.

Természetesen a fellépő csoportok vezetőin is múltott a nap kiegyensúlyozottsága, hiszen valóban olyan időtartamú előadást hoztak, amennyit feltűntettek az előzetes jelentkezés során. A kiváló hangulathoz hozzátartozott az is, hogy nem volt csúszás. A gyerekszínjátszó csoportok vezetői nem kapkodtak az átállásnál, feszültségmentesen vitték fel a színpadra a gyerekeket, és hozták le őket. Ami még elkerülhetetlenül fontos egy ilyen találkozó problémamentes megvalósításához, az a technikus: külön köszönet a Muharay Színház technikusának, Kiss Tibornak.

A felhőtlen hangulathoz hozzátartozott az is, hogy nagyon érdekes, izgalmas, humorral és fordulatos történetekkel teli előadásokat láthattunk.

A gyerekszínjátszó csoportoknál is rendkívül meghatározó, hogy milyen anyagot választanak a pedagógusok az adott év előadásának alapjául. A fóti találkozón többnyire olyan történeteket láthattunk, amelyek közel álltak a gyerekek életéhez, olyan problémákat érintve vagy fókuszba állítva, amelyek foglalkoztatják őket. Ezeket az előadásokat figyelembe véve a minősítések közötti különbség arról szólt igazából, hogy a gyerekek játékát mennyire segítette az anyag szerkezete, a párbeszéd frappánsága, vagy akár a keret. Egy jól működő előadáshoz erős dramaturgiai gondolkodás is szükséges, és volt, ahol ez jól működött, volt, ahol kevésbé. Nem csupán az életjátékkal vagy szerkesztett játékkal való munka ad izgalmat egy gyerekcsoport számára. Az írott anyaggal való közös munka is jó lehetőség arra, hogy közösen gondolkodjanak, együtt értelmezzék az irodalmi anyagot. A kérdés ebben a helyzetben az, hogy a csoport vezetőjének milyen eszköz áll rendelkezésre, hogyan tudja a csoportján átszűrni az adott művet, vagy mennyire marad meg a történet elmesélésének szintjén, analízis nélkül az anyag, így maga az előadás is –, ebből is láthattunk ilyeneket is, olyat is.

Mind a nyolc előadást meghatározta a gyerekek jókedvű játéka. Amiben eltértek az előadások, az inkább arról szólt,

hogy az aktuális csoport vezetője milyen játékmódot választott az előadás színrevitelére, és ezzel mennyire tudtak azonosulni a fiatalok, mennyire szabadították fel őket a játszható helyzetek.

A gyerekszínjátszó találkozóval kapcsolatban külön érdemes kiemelni, hogy a gyerekek megnézték egymás produkcióit, mondhatjuk, hogy telt házas előadások valósultak meg.

Sokat írtam a rendezvény körülményeiről, és mindezeket azért hangsúlyoztam, mert a találkozón részt vevő jókedvű szervezők, nyugalmat sugárzó pedagógusok, kíváncsi szülők mellett a legjellemzőbb momentum a gyerekek vidám, feszültségmentes színpadra lépése volt. Így is lehet.

Patonay Anita

Budapesti bemutató III.

Vigyázó Sándor Művelődési Ház

2019. április 28.

Új helyszínünk volt idén a Vigyázó Sándor Művelődési Ház. Remek helyszín, gyerekbarát méretű színpad és megtölthető, bejátszható nézőtér. A kamaratér tökéletesen alkalmas többféle játéktér kialakítására. A ház munkatársai nagyon segítőkészek voltak. Az egész rendezvényre példa értékű odafigyelés volt jellemző. Almássy Bettina tanítványa, miközben saját bemutatójukra is készültek, nagyon gondos házigazdái voltak a rendezvénynek. Minden csoportot az előadásuk témájához igazodó egyedi, verses konferálással köszöntöttek, amit legtöbbször fejből, figurából mondtak el.

A Gór Nagy Mária Tinitanoda **Entrée** csoportja nyitotta a bemutatók sorát *Az önfeledt játékok szigete* című előadással, amit Izsó Angelika tett színpadra. Az előadás nagyon ígéretesen indul. A vegyes korosztályú csoport tagjai egyszerű térkitöltő játékkal indítanak, amiből rendre kibontakozik egy-egy szülő-gyerek páros, ahol kivétel nélkül számonkérő, feddő mondatok hangoznak el a szülők részéről. Majd hirtelen átkerülünk egy mesei világba, ahol minden egészen más értelmet nyer, ahol tündérek irányítják a gyerekeket, akik egy álomszerű gyerekbirodalmat építettek, ahol elfelejthetik az összes sérelmüket. Azonban egy emlékezni akaró fiú felborít mindent. Az előadás zsúfolva van a csoport által ebben az évben tanult formákkal, ének, tánc, szövegek, visszajátszás. Angelika nem akart kihagyni semmit, ami a csoportnak fontos volt, túlságosan sok kompromisszumot kötött ennek érdekében és ez nem vált az előadás javára.

A **Felső Aranyosok Költői versenyt** játszottak. Ebben a történetben két dolgot kell kreatívan megoldani. Az egyik a szereplők megformálása, a másik pedig, hogy kell egy remek színpadi ötlet a verseny megvalósítására. Csikós Ildikó remekül találta meg a figurákat, a szereplőket, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint a Bruckner Szigfridet megformáló Molnár Bence különdíja. Egy előjátékkal indítanak, amiben egy magába zuhant fiút hallgat ki Mikkamakka, és hívja magával az erdőbe, ahol már a társak javában vitatkoznak. És innen a klasszikus történet zajlik, a legegyszerűbb színpadi elemekkel. A figurákkal dolgoztak, megtalálták mindenkinek a jellegzetességét mozdulatban, hanglejtésben, játékmódban, de nem találtak hozzá ugyanilyen ötletességgel formát.

Csikós Ildikó három csoportot vezet iskolájában. Másodiknak a **Negyedik Aranyosok** klasszikus meséjét láttuk, a *Hapci királyt*. Pazar jelmezekben játszanak, és vidám, élénk játékkal, ötletekkel töltik meg a történetet. Talán a gyógy módok keresésénél még ötletelhetek volna, ott kicsit sematikussá vált a játékuk. Ezek után a bolond ötlete, a nátha megosztása, a királyi nátha elkapása mint királyi kegy, majd a gyógyulással az újabb krízishelyzet izgalmas, verbő játékkal valósult meg.

Végük a **Harmadik Aranyosok** mutatták be *A császár új ruháját*. A jelmezek itt is pazar kivitelben uralták a színpadképet. Gyönyörű színes selyemkabátok, selyemgatyák nem csak a gyerekeken, hanem a császár öltözőszobájában két teljes válfasoron. Megmutatják nekünk a császár egy átlagos reggelét, aminek mi más is állhat a középpontjában, mint az öltözködés. Ezzel megteremtik azt a világot, ami a történetünk zajlik, látjuk a császár önhittségét, azt, ahogyan a környezete folyamatosan bizonygatja neki csodás nagyságát, alattvalói elkötelezettségüket minden szavukkal, mozdulatukkal igyekeznek bizonyítani. Remek ötletekkel építkeznek, mint például a kelme szövése, vagy a történet a legnehezebb részénél, amikor a császár a láthatatlan ruhában vonul, azt magától értetődően a fodros csipkés alsóneműben játsszák. Ezzel szemben olyan alaphibákba esnek, hogy az egymás utáni megszólalásokhoz folyamatosan kilépnek az alakzatból, hogy kiemeljék a beszélőt, ám ezzel a ritmust és a játékot veszítik el. Így a párbeszéd mondai folyamatosan hozzánk szólunk és nem egymáshoz, és ez lehetőséget teremt arra, hogy kipilanthassanak a nézőtérre, amitől ott a veszély, hogy az előadás ritmusa (és még sok minden más) vész el. Ezt még tanulniuk kell.

Az Aranyosokat az **Újlak Utcaiak Brémai muzsikusi** követték *a sherwoodi erdőben*. György Dóra azt a rettenetesen nehéz feladatot tűzte maga elé, hogy olyan történetet állít színpadra, aminek a német és az angol nyelvterülethez is köthető legyen a meséje. Így kapcsolódott össze ez a két történet. A főhősök története hasonló indítatású, és az erdőbeli házikó remek helyszín a szálak összekeveredéséhez. Nem sikerült azonban mindenhol zökkenőmentesen ötvözni a két történetet, néhol erőltetett, vagy elnagyolt maradt.

Az előadások sorát a kamarateremben folytattuk az **IsaRód színjátszó csoport** *A második otthon* című előadásával. Milák Melinda és Sereglei András kettőse az iskolai életnek állít görbe tükröt. Örületes lendülettel, rengeteg térváltással, egyszerű, de nagyon világos jelrendszerrel dolgoznak, csupán székeket használva. Látunk tanévnyitót, tanórát, szabadidőt, csúfalkodást és szülői értekezletet is. Bár az elkészített jelenetek élnek, humoruk is ízléses, és a nézőkre hatással van, hiszen magunkra ismerünk az egyes figurákban, helyzetekben – mégis hiányérzetünk van. Hiányzik a tükör igazi görbesége, túlságosan is valóságzagúak a látottak, így az nem távolítódik el a nézőtől, és hiányzik a másik oldal véleménye, reakciója a történésekre.

Ebben a blokkban a **Pogácsa az Arénában Színkör Imbolygó iskolabolygója** játszódik még a kamarában. Koltai Judit előadása zenei különdíjat kapott. Az előadást élő zenével a színpad sarkában ülő felnőtt kíséri, ami mindig nagy segítség, hiszen egyrészt segíteni tudja az előadás ritmusát, másrészt az esetleges elcsúszásokat is észrevétlenné

tudja tenni. De a zenei különdíj nem ezért, hanem a szerkesztett játék teljes zeneiségéért járt. A szövegek ritmusa, az ahogyan a szövegekkel játszottak a gyerekek, ahogyan a dalok, zenék kapcsolódtak a játékhoz, és ahogyan ez feloldotta, játékosá tette a szerkesztett játékok szövegeiből adódó túlvezéreltséget. Azon is sikerült túllépniük, hogy a játékok illusztrálják az elhangzó szövegeket, illetve ahol ezt alkalmazták, ott teljességgel érezhető volt a direktség.

A hazai **Izgó-mozgó Színpad Mersz vagy mersz? avagy önszántából mindenki mer!** című életjátéka a gyerekszínház alkotó tevékenységének egyik legfontosabb célját valósította meg: a gyerekeket érintő rendkívül fontos témáról beszél leplezetlen őszinteséggel, tisztán, több oldalról megvizsgálva. Ebben a játékformában gyakran jutnak el csoportok a téma felvetésig, az előzményekig, de nem vágnak bele a konfliktusok kibontásába és a következmények boncolgatásába. Almássy Bettina görcső alá vette azt is, hogy a tettek következménye milyen hatással van a résztvevőkre, milyen változást okoz az életükben. A színpadkép három lépcső, két kisebb kétoldalt, amit könnyen mozgathatnak, szétszedhetnek, átalakíthatnak, és egy szemben lévő nagy kóruslépcső, mintegy velünk szemben lévő lelátó. A közösség, a menők, innen figyelik, ki mit tesz, innen az éppen feladatot teljesítő fölül osztják az utasításait ugyanúgy, mint a bírósági tárgyaláson az elnöklők. A gyerekek egymással szembeni érzelmi kizsákmányolását, zsarolását, a kirekesztést, a megalázást, a verbális erőszakot egy egyszerű közösségi játék, a „felelsz vagy mersz” analógiájára építik fel. Végigvesszük a kis csapat történetét, bűnhődését, majd az üveg, amely a következő áldozatot kiválasztja, forog tovább, mintha mi sem történt volna. Mindezt kapott a rendező különdíjat.

Tóthné Szabados Valéria és Ivicsics Mátyásné mesefeldolgozása a **Diadalos Csiribirik A csúnya hercegkisasszonya**. Kivételes örömszínházat láttunk. Kicsi gyerekek, jelzésértékű póljelmezek. A kalandos mesei történetbe rendre beforakszik a ma valósága. A legkisebb fiúnak kell mennie a sárkány ellen, hogy a ronda, elviselhetetlen királylányt megmentse, aki csak egy varázslat miatt ilyen, de ezt csak a legvégén tudjuk meg. A fiú kutat, felkészül, küzd. Közben folyamatosan a vállalkozás, a butik megnyitásáról álmodozik. Hotdogra vágyik, de ott az erősítő étrend-kiegészítő ital és a fekvőtámaszos edzés. Egy folyton nyafogó, de apja parancsát mégis teljesítő fiú, hatalmas humorral megáldott öreganyó, aki kisebb csalásokkal, de eléri, hogy önbizalma is legyen a sárkány ellen, a királylánytól inkább már szabadulni akaró sárkány, akivel azért a mesék szabályai szerint meg kell küzdeni. És mindehhez sodró lendület, az egész csapat együttes, felszabadult játéka társult.

Hamu Eszter történetét ismerhettük meg a Skultéti Szilvia vezette **Diósi Drámások** előadásában. A mai világra átültetett Hamupipőke történet az iskolában kiközösített, ott hon cselédszámba vett lány története, akit a gördeszkások szintén kiközösített közössége fogad be és segít. A történet gördül, egészen a bálig, de ott elfogyott a lendület, az ötlet, így a befejezés sutára sikeredett.

A kerepesi **Kerepeskegombocskajócsontok csapata Terülj, terülj asztalkám!** előadását Almássy Bettina rendezte. A két szerepben játszó Pásztor Bori különdíjat kapott Gobkötő Kata és a legjobb főgonosz megformálásáért. Vegyes korosztályú a csapat, sok a kisebb, és nemrég játszanak. A

mesefeldolgozás során az egész csapat folyamatosan a színpadon van, vagy szerepben, vagy szerepen kívüli megfigyelőként, de folyamatos jelenléttel. Bettina is beül a gyerekek közé, a tömegbe, hogy ezzel megteremtse nekik a biztonságot. Nagyon finoman, csak a háttérből segíti a gyerekeket, amennyire lehet, észrevétlen marad. A mese varázslatos elemei, a kulcsfigurák, és a viszonyrendszer ötlettel teli, tiszta. A rendező egyszerű megoldásokkal dolgozik, egységet alkot a sokszínűségben. A gyerekek remekül formálnak figurákat, és gond nélkül lépnek át egyik szerepből a másikba.

A délután hátralévő három előadását ismét a kamarateremben nézhettük meg. Elsőként a **Kocka** csoportot. Barta Márta tanította be az *Erdei történetet*. A bábos feldolgozás a közlekedés szabályaira is tanítja a nézőket, miközben egy család és kutyájuk történetét is megismerhetjük. A gyerekeknek még nagyon sokat kell tanulni a bábok használatáról. Sokszor a „lapbábok” nem voltak a legszerencsésebbek, a gyerekeknek ezeket nehezebb mozgatni, hiszen csak két dimenziósak, és nem forgathatók akárhogy.

Az **Érdi Kishangyákat** Nagyné Balázs Gabriella vitte *Karikaországba*. Nagyon kicsi gyerekek, három karikával

játszanak, képekben gondolkodva, egymáshoz szerkesztett mondókákkal. Nagyon erősek, hatalmas elszántsággal, lendülettel vetik bele magukat a játékbá. Fantasztikus dolgokra lesznek képesek, ha megtartják közösségüket és közös létezésüket a jövőben is átszövi a dramatikus tevékenység. Ebben biztosak lehetünk, hiszen csoportvezetőjük most is dolgozott nagyobbakkal is.

A nap utolsó előadásaként az **Érdi Hangyákat** láttuk Arany János *A bajusz* című művének feldolgozásával. Nagyné Balázs Gabriella a nagyokkal már nem volt olyan bátor, mint a kicsikkel. A kiskamaszok nehezebben kezdenek bele a valódi, felszabadult, sodró játékba, de érdemes küzdeni velük és bízni a képességeikben, meg fogják oldani. Most a választás is nagyon nehezítette a munkájukat, kevés valódi játéklehetőséget tudtak hozzátenni a történethez. Az apró ötletekből és mozzanatokból az is látszik, hogy bátran terhelhetők, hiszen bennük van a játék szeretete és igénye.

Összességében hosszú, kimerítő, de egyben felemelő napot tölthettünk a Vigyázóban. Nagyon reméljük, hogy a jövőben hagyományos fővárosi helyszínné válhat a művelődési ház.

Dolmány Mária

REGIONÁLIS BEMUTATÓK

Szarvasi regionális találkozó

Ákli Krisztián

Első alkalommal rendezték meg a szarvasi Cervinus Teátrumban az Országos Weöres Sándor Gyermekszínház Találkozó regionális fordulóját, melyre Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés és Csongrád megye továbbjutó csoportjai kaptak meghívást.

Magam is első alkalommal láttam olyan regionális fesztivált, amelyen nem a saját, dél-dunántúli térségem csoportjai szerepelnek. Éppen ezért nagy izgalommal és kíváncsisággal vártam a május 4-i szombatot, melyen zsűritársam Tölgyfa Gergely volt.

Összességében elmondható, hogy a házigazdák mindent megtettek a sikeres lebonyolítás érdekében; öröm volt látni, hogy a polgármestertől kezdve az ügyvezető igazgatón át a technikai segítőkig mindenki fontosnak vélte, hogy a rendezvény a maximális hatásfokkal működjön. Infrastrukturális szempontból is remek, sőt impozáns épületben nézhettük meg azt a tíz előadást (az egyik továbbjutott csoport egyéb elfoglaltság miatt sajnos nem tudott részt venni), amelyből a legjobbak majd az országos fesztiválon is megmutathatják magukat.

Általánosnak tűnt, hogy a csoportok érdeklődéssel figyelték egymást, nem dominált a versenyjelleg, egy-egy szép színházi pillanatért vagy humoros megoldásért hálásan reagáltak. A zsűrizésnél felvettem, hogy a nagyszínpad szakralitását elcserélhetnénk-e egy kamaratér intimitására (erre is lehetőség van a Cervinus Teátrumban), de a vitát az idő végeessége miatt nem zártuk le.

Szintén általánosnak tűnt, hogy rutinos pedagógusok (nem is mind rutinos WSO-résztvevők) vezetik a csoportokat, melyekben az életjátékoktól a klasszikusok feldolgozásán át a versadaptációig vagy a népi játékig szinte mindennel foglalkoznak. Erős pedagógiai indíttatással született játékokat, a színházcsinálást mint alkalmazott módszer felhasználását láttam – szinte kivétel nélkül.

Mindemellett fontosnak vélem megjegyezni, hogy a „zsűrizésre” vagy inkább értékelő beszélgetésre érkezők valódi szakmai kíváncsisággal, mindenfajta sértettség és hiúság nélkül jöttek, ami megkönnyítette a valódi szakmai párbeszéd megszületését – hála ezért is!

Néhány gondolat az előadásokról, a fellépések sorrendjében...

A **Pitypangok** csoport Fegyvernekről érkezett, produkciója a *Vendégség a bakterházban* címet kapta. Rideg Sándor művét csoportvezetőjük dolgozta át, a mű első részét felhasználva. A mindenki számára ismert karaktereket a játékosok pontos, nagy játékkedvű színészi munkával hozták – fiatal koruk ellenére. A színjátékosok